STRATEGIA ROZWOJU POWIATU PRUDNICKIEGO

INSTYTUT BADAWCZY IPC SPÓŁKA Z O.O.

SPIS TREŚCI

1. Ogólna charakterystyka powiatu prudnickiego 2
2. Uwarunkowania demograficzne 4
2.1. Stan i zmiany struktury ludności powiatu prudnickiego 4
2.2. Struktura ludności według płci i wieku 9
2.3. Prognoza demograficzna 12
3. Gospodarka i rynek pracy 14
3.1. Podmioty gospodarcze 14
3.2. Osoby pracujące 17
3.3. Poziom i struktura bezrobocia 19
4. Edukacja 25
5. Opieka zdrowotna 29
6. Pomoc społeczna 34
7. Bezpieczeństwo publiczne 39
8. Układ drogowy i organizacja transportu 41
9. Turystyka i kultura 49
10. Współpraca lokalna i ponadlokalna 53
11. Sytuacja finansowa Powiatu Prudnickiego 55
11.1. Dochody i wydatki w latach 2005-2015 56
11.2. Struktura budżetu powiatu prudnickiego w 2015 roku 59
12. Podsumowanie część diagnostycznej 61
13. Wizja, misja rozwoju Powiatu Prudnickiego 73
14. Obszary interwencji istotne dla rozwoju Powiatu Prudnickiego oraz kierunki działań 78
15. Cele strategiczne, szczegółowe, zadania 84
16. System realizacji Strategii 93
17. Analiza spójności Strategii z innymi dokumentami strategicznymi 97
17.1. Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r. 97
17.2. Strategia Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 102
17.3. Strategia Rozwoju Pogranicza Polsko-Czeskiego ze szczególnym uwzględnieniem Powiatu Prudnickiego i Mikroregionu Krnovskiego 104
18. Spis tabel i wykresów 108
Załącznik nr 1. Wykaz planowanych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Prudnickiego inwestycji dróg i obiektów mostowych 110

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU PRUDNICKIEGO

Powiat prudnicki to jeden z 11 powiatów wchodzących w skład województwa opolskiego. W obecnej formie funkcjonuje od 1 stycznia 1999 roku, czyli od momentu wejścia w życie reformy ustrojowej, na mocy której swoim zasięgiem powiat prudnicki objął cztery gminny: Prudnik, Białą, Głogówek oraz Lubrzę. Powiat prudnicki położony jest w południowej części województwa opolskiego, graniczący od południa z Republiką Czeską a po polskiej stronie z pięcioma powiatami: nyskim, opolskim, krapkowickim, kędzierzyńsko – kozielskim oraz głubczyckim.

Rysunek 1. Podział administracyjny województwa opolskiego

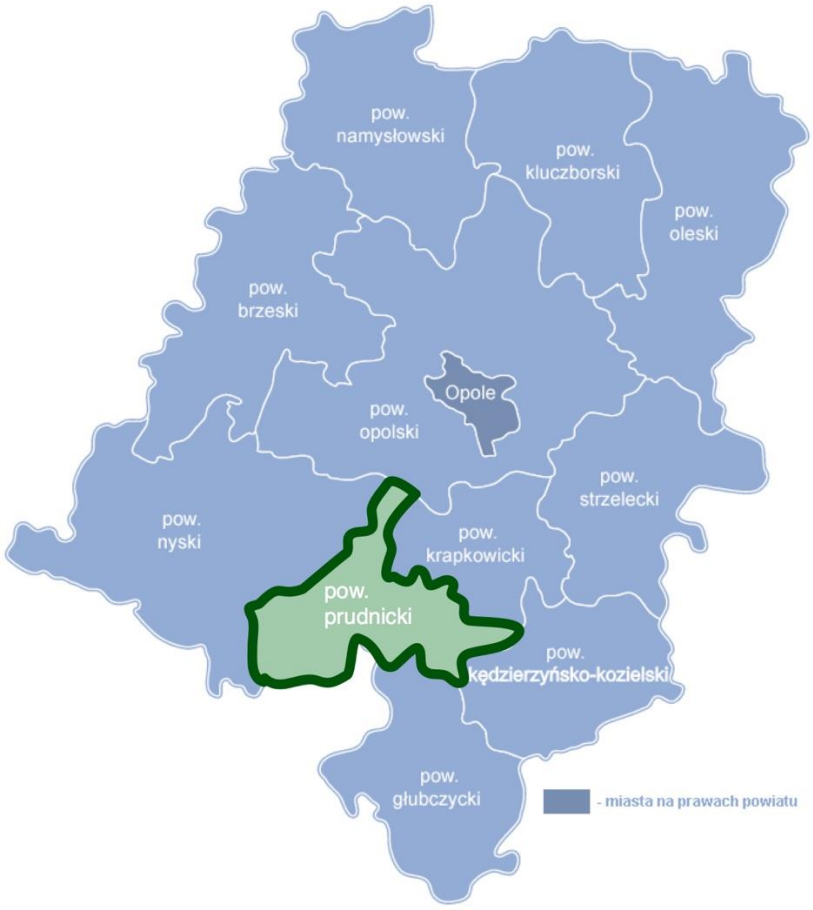

Źródło: www. wikipedia.org

Powiat prudnicki należy obok powiatu krapkowickiego i kędzierzyńsko – kozielskiego do grupy najmniejszych powiatów województwa opolskiego. Zajmuje powierzchnię 572 km2, co stanowi

6% powierzchni całego województwa. Podstawowe dane dotyczące powiatu prudnickiego oraz wchodzących w jego skład gmin przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Powierzchnia i ludność gmin powiatu prudnickiego w 2015 roku

Jednostka	Status jednostki	Powierzchnia w km2	Ludność	Gęstość zaludnienia os/km2
Powiat prudnicki	Powiat ziemski	572	56 174	98
Gmina Biała	Miejsko – wiejska	196	10 721	55
Gmina Głogówek	Miejsko – wiejska	170	13 445	79
Gmina Lubrza	Wiejska	84	4 363	53
Gmina Prudnik	Miejsko – wiejska	122	27 645	226

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS, 2015.

Rysunek 2. Podział administracyjny powiatu prudnickiego

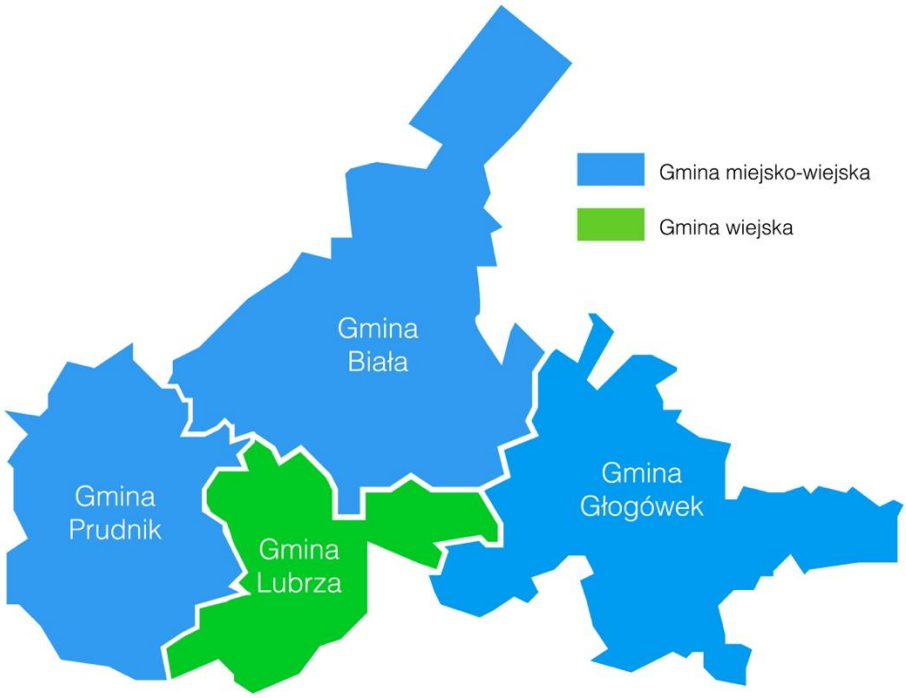

Źródło: Opracowanie własne

2. UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

Zjawiska demograficzne przebiegające w samorządach lokalnych, w szczególności w ostatniej dekadzie, determinują szereg zmian zarówno w sferze społecznej, jak również gospodarczej, przestrzennej czy środowiskowej. Kwestie demograficzne stanowią tło wszystkich zadań realizowanych przez samorząd terytorialny, stąd koniecznością jest uwzględnianie ich w politykach i działaniach strategicznych jednostek samorządowych na wszystkich szczeblach administracji.

2.1. Stan i zmiany struktury ludności powiatu prudnickiego

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (stan na 31.12.2015 r.) powiat prudnicki zamieszkiwało 56 174 osoby, w tym 29 116 kobiet i 27 059 mężczyzn. W ciągu ostatnich 10 lat w stosunku do 2005 roku ludność powiatu prudnickiego zmniejszyła się o 4025 osób, czyli o niespełna 6%. W związku z powyższym zmniejszyła się również gęstość zaludnienia powiatu z 105 os/km2 w 2005 roku do 98 os/km2 w roku 2015.

Tabela 2. Liczba ludności oraz gęstość zaludnienia w powiecie prudnickim w latach 2005-2015

Wskaźnik	Lata								
	2005	2007	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba ludności	60 199	59 764	59 354	59 032	58 732	57 919	57 583	57 256	56 828
Kobiety	31 320	30 916	30 536	30 121	29 947	29 752	29 518	29 365	29 116
Mężczyźni	28 879	28 438	28 196	27 798	27 636	27 504	27 310	27 243	27 058
Gęstość zaludnienia (os/km^2)	105	104	103	101	101	100	99	99	98

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS, 2015.

W powiecie prudnickim od kilku lat obserwuje się negatywne trendy w rozwoju demograficznym. Ich wyrazem jest systematyczny spadek liczby ludności we wszystkich gminach powiatu. Jak wskazują dane demograficzne problem depopulacji dotyczy nie tylko samego powiatu prudnickiego lecz także pozostałych powiatów podregionu nyskiego[1] a także województwa opolskiego. Największe procentowe spadki liczby ludności w latach 2005 – 2015 dotyczyły gminy

[1] Podregion Nyski – wg podziału GUS na jednostki NUTS3 obowiązującego od 1 stycznia 2015 r. obejmuje powiaty województwa opolskiego: brzeski, głubczycki, namysłowski, nyski, prudnicki.

Biała (-8,1%). Tereny wiejskie powiatu charakteryzują się większą stabilnością w zakresie spadku liczby ludności niż tereny miejskie.

Tabela 3. Dynamika zmian zaludnienia w powiecie prudnickim w latach 2005-2015

Jednostka terytorialna	Lata											Dynamika
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2005-2015*
Województwo opolskie	1 047 407	1 041 941	1 037 088	1 033 040	1 031 097	1 017 241	1 013 950	1 010 203	1 004 416	1 000 858	996 011	95,1
Powiat brzeski	92 516	92 261	92 090	92 104	92 188	92 587	92 455	92 345	91 981	91 543	91 191	98,6
Powiat głubczycki	50 539	50 146	49 818	49 580	49 422	48 521	48 217	47 896	47 453	47 262	46 892	92,8
Powiat namysłowski	44 045	44 012	43 795	43 781	43 814	43 276	43 149	43 011	42 881	42 809	42 615	96,8
Powiat nyski	146 330	145 512	145 017	144 284	143 852	142 799	142 119	141 586	140 628	139 967	138 969	95
Powiat prudnicki	60 199	59 764	59 354	59 032	58 732	57 919	57 583	57 256	56 828	56 608	56 174	93,3
Gmina Biała	11 670	11 556	11 475	11 359	11 323	11 096	11 001	10 972	10 827	10 793	10 721	91,9
Biała - miasto	2 679	2 619	2 598	2 564	2 563	2 546	2 528	2 534	2 511	2 496	2 468	92,1
Biała - obszar wiejski	8 991	8 937	8 877	8 795	8 760	8 550	8 473	8 438	8 316	8 297	8 253	91,8
Gmina Głogówek	14 432	14 280	14 170	14 141	14 011	13 871	13 809	13 715	13 682	13 620	13 445	93,2
Głogówek - miasto	5 846	5 764	5 742	5 810	5 731	5 793	5 774	5 756	5 770	5 702	5 608	95,9
Głogówek - obszar wiejski	8 586	8 516	8 428	8 331	8 280	8 078	8 035	7 959	7 912	7 918	7 837	91,3
Gmina Lubrza	4 473	4 476	4 418	4 425	4 400	4 431	4 392	4 386	4 363	4 360	4 363	97,5
Gmina Prudnik	29 624	29 452	29 291	29 107	28 998	28 521	28 381	28 183	27 956	27 835	27 645	93,3
Prudnik - miasto	23 234	23 078	22 927	22 787	22 663	22 302	22 164	21 979	21 778	21 676	21 472	92,4
Prudnik - obszar wiejski	6 390	6 374	6 364	6 320	6 335	6 219	6 217	6 204	6 178	6 159	6 173	96,6

* 2005 rok = 100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Zasadniczy wpływ na zjawisko depopulacji, występujące zarówno w powiecie prudnickim jak również całym regionie opolskim, ma ujemny przyrost naturalny oraz intensyfikujące się zjawisko migracji. Jak wynika z danych Głównego Urzędu Statystycznego rokrocznie spada liczba żywych urodzeń, przy jednoczesnym wzroście liczby zgonów. Naturalną konsekwencją tego zjawisk jest ujemny przyrost naturalny, który w 2015 roku w wartościach bezwzględnych wyniósł -221 osób. Przyrost naturalny na 1000 ludności w powiecie prudnickim wyniósł -3 osoby i jest niższy od średniej wojewódzkiej, wynoszącej -2,2.

Tabela 4. Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w powiecie prudnickim w latach 2005-2015

Wskaźnik	Lata										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Urodzenia żywe	497	511	508	519	530	540	547	481	461	504	464
Urodzenia żywe na 1000 ludności	8,6	9,4	9,5	9,1	9,2	8,6	9,9	7,9	7,8	8,6	8,1
Zgodny	645	638	672	664	647	626	645	634	729	627	685
Zgony na 1000 ludności	9,92	10,8	11,4	12,1	10,1	11,4	11,1	11,2	13,6	11,9	11,1
Przyrost naturalny	-148	-127	-164	-145	-117	-86	-98	-153	-268	-123	-221
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-1,3	-1,4	-1,9	-2,9	-0,9	-2,8	-1,1	-3,6	-5,8	-3,3	-3,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Istotnym czynnikiem, wpływającym na stan i strukturę ludności zamieszkującą powiat prudnicki są migracje ludności. Saldo migracji, czyli różnica pomiędzy zameldowaniami i wymeldowaniami ogółem od 2005 roku przyjmuje wartości ujemne. Oznacza to, iż więcej mieszkańców powiatu prudnickiego wyprowadza się poza jego granice. Szczegółowe dane dotyczące salda migracji w wartościach bezwzględnych w odniesieniu do gmin powiatu prudnickiego zawiera poniższa tabela.

Tabela 5. Saldo migracji w powiecie prudnickim i w gminach w powiatu w latach 2005-2014[2]

Jednostka terytorialna	Lata									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Powiat prudnicki	-191	-347	-389	-189	-169	-137	-238	-221	-210	-90
Gmina Biała	-33	-85	-76	-75	-40	-87	-70	-14	-59	-6
Biała - miasto	-12	-37	-25	-15	-10	-20	-13	-3	-6	-11
Biała – o. wiejski	-21	-48	-51	-60	-30	-67	-57	-11	-53	5
Gmina Głogówek	-50	-96	-67	0	-32	21	-47	-57	-26	-17
Głogówek – miasto	-28	-27	-13	18	20	8	-13	-15	-2	-15
Głogówek - o. wiejski	-22	-69	-54	-18	-52	13	-34	-42	-24	-2
Gmina Lubrza	-32	-12	-31	-11	-27	11	-13	-14	6	-10
Prudnik	-76	-154	-215	-103	-70	-82	-108	-136	-131	-57
Prudnik - miasto	-70	-134	-194	-116	-84	-65	-106	-123	-98	-62
Prudnik – o. wiejski	-6	-20	-21	13	14	-17	-2	-13	-33	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Najwyższy odpływ mieszkańców powiatu dotyczy miasta Prudnik, gdzie w 2014 roku saldo migracji wyniosło minus 62 osoby. Wartości ujemne salda migracji wystąpiły również w miastach Głogówek (-15) oraz Biała (-11). Na terenach wiejskich gminy Prudnik oraz Biała w 2014 roku odnotowane zostało dodatnie saldo migracji, którego wartość wyniosła +5 osoby.

[2] Uwaga: na dzień opracowania diagnozy GUS nie opublikował danych dot. migracji za 2015 rok

Rysunek 3. Saldo migracji w gminach powiatu prudnickiego

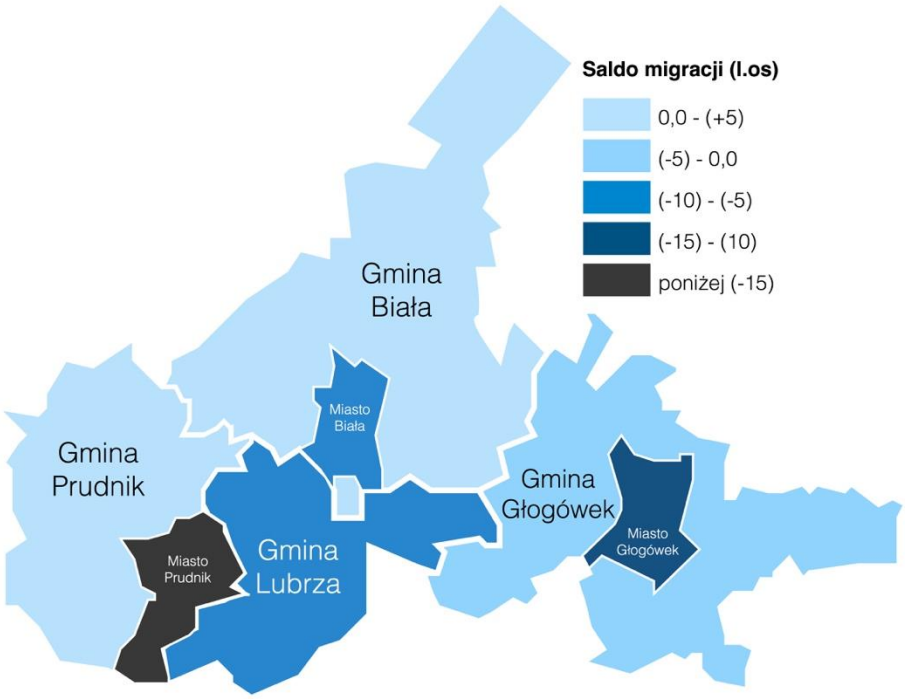

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.2. Struktura ludności według płci i wieku

Pod względem struktury płci w powiecie prudnickim przeważają kobiety. Wskaźnik feminizacji, czyli liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn w 2015 roku wyniósł 110 i jest wyższy niż w całym województwie opolskim (107). Struktura populacji powiatu prudnickiego pod względem płci i wieku ma charakter stacjonarny, a prezentowana piramida wieku to typowy w demografii przykład piramidy zastojowej. Charakteryzuje się ona równym udziałem poszczególnych grup wiekowych, co sprawia, że swoim kształtem przypomina prostokąt. Udział młodszych grup wieku jest zbliżony do liczebności grup starszych. Główna przyczyna wyrównywania się proporcji między poszczególnymi grupami wieku to z jednej strony obniżanie się poziomu urodzeń (model małodzietnej rodziny) a z drugiej wydłużenie czasu trwania życia. W sposób istotny strukturę demograficzną w powiecie prudnickim kształtuje zjawisko migracji, obejmujące przede wszystkim osoby w wieku produkcyjnym.

Rysunek 4. Struktura ludności powiatu prudnickiego według płci i wieku w 2015 roku.

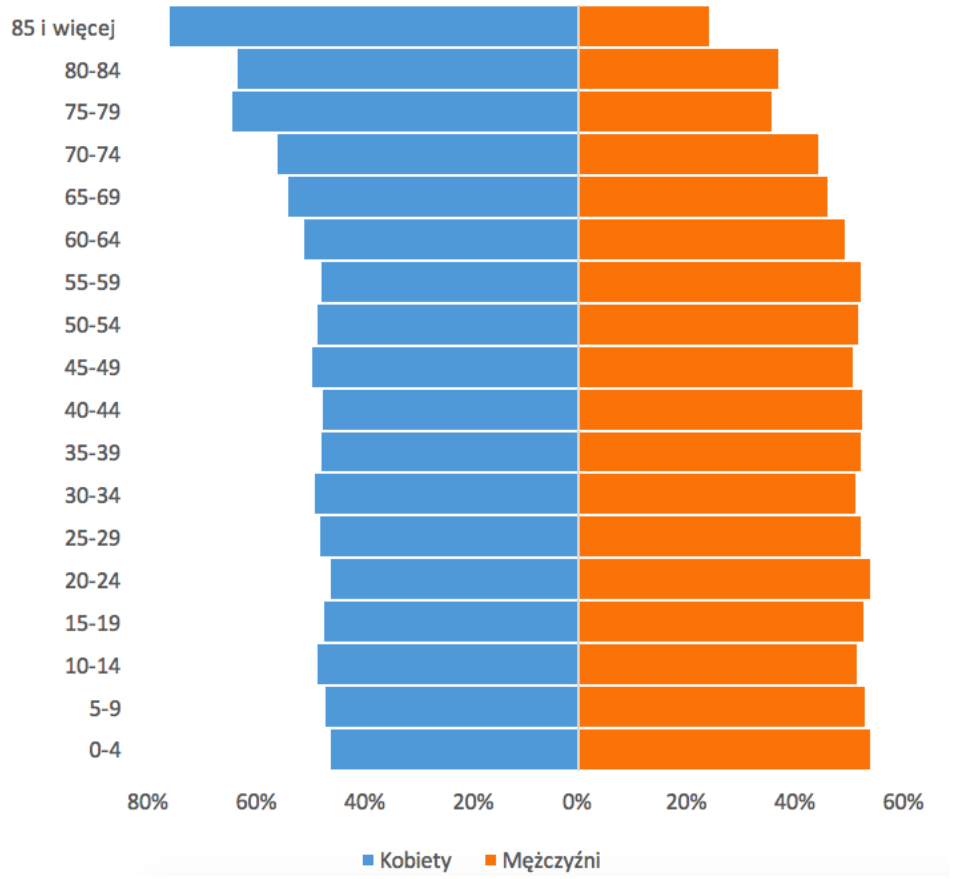

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Struktura mieszkańców powiatu prudnickiego według ekonomicznych grup wieku, zaprezentowana na wykresie 1 wskazuje na postępujący w powiecie proces starzenia się społeczeństwa. Wiąże się on ze spadkiem liczby osób w wieku produkcyjnym, które w zasadniczym stopniu stanowią trzon rozwoju społeczno – gospodarczego społeczeństwa oraz zmniejszającym się udziałem osób w wieku przedprodukcyjnym, które w niedługim czasie osiągną wiek produkcyjny. Wyraźny jest natomiast wzrastający udział osób w wieku poprodukcyjnym w całej populacji powiatu prudnickiego, czyli osób będących w stanie spoczynku zawodowego. Od 2005 roku udział osób wieku poprodukcyjnym zwiększył się o 3,3% w stosunku do roku 2015, co przekłada się na niespełna 1000 osób.

Wykres 1. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w powiecie prudnickim w latach 2005-2015

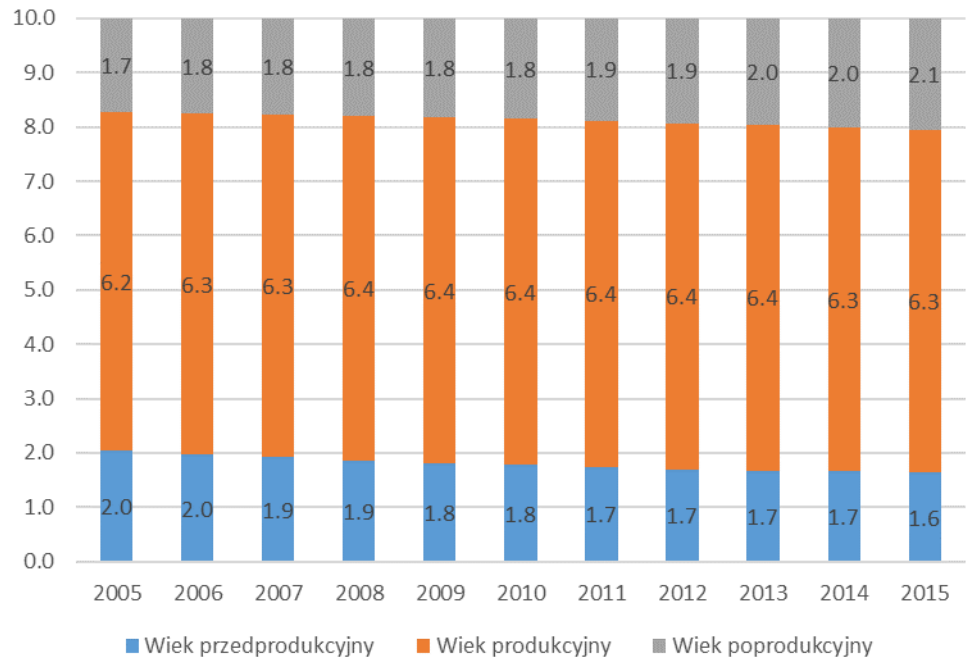

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wskaźnik obciążenia demograficznego, definiowany jako liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym dla całego województwa przybiera wartość 31,6 osoby. Dla powiatu prudnickiego wskaźnik obciążania demograficznego jest wyższy od średniej wojewódzkiej

i wynosi 32,7. Najmniej korzystna sytuacja w tym zakresie występuje w gminie Prudnik w szczególności w mieście Prudnik, gdzie wartość analizowanego wskaźnika wyniosła aż 37,8 osoby.

Tabela 6. Wskaźnik obciążenia demograficznego

Jednostka terytorialna	Lata										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Województwo opolskie	24,3	24,7	25,0	25,4	25,9	26,4	27,2	28,1	29,2	30,4	31,6
Powiat prudnicki	27,8	28,0	28,1	28,2	28,5	28,9	29,6	30,3	30,9	31,8	32,7
Gmina Biała	29,4	29,2	29,3	29,7	29,6	29,8	29,8	30,3	30,7	31,0	31,6
Biała – miasto	26,8	27,7	27,9	28,8	29,3	30,5	31,2	31,9	32,3	33,8	34,6
Biała – o. wiejski	30,3	29,7	29,7	29,9	29,7	29,5	29,4	29,9	30,2	30,2	30,7
Gmina Głogówek	30,2	30,0	29,7	29,6	28,7	28,9	28,8	28,8	28,8	29,2	29,5
Głogówek – miasto	27,4	27,8	27,6	28,1	26,9	27,6	28,0	28,0	27,9	27,9	28,1
Głogówek – o. wiejski	32,2	31,5	31,1	30,6	30,0	29,8	29,5	29,4	29,5	30,2	30,5
Gmina Lubrza	24,5	24,5	24,3	24,2	24,8	25,3	25,6	26,1	26,8	28,2	29,1
Gmina Prudnik	26,5	27,1	27,4	27,7	28,6	29,2	30,5	31,7	32,8	33,9	35,2
Prudnik – miasto	26,9	27,8	28,2	28,6	29,8	30,7	32,3	33,8	35,0	36,2	37,8
Prudnik – o. wiejski	25,2	24,7	24,6	24,1	24,3	23,9	24,1	24,6	25,1	26,3	26,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.3. Prognoza demograficzna

Prognoza demograficzna sporządzona przez Główny Urząd Statystyczny do 2050 roku nie dostarcza pozytywnych informacji w zakresie rozwoju demograficznego powiatu prudnickiego. Prognoza demograficzna wskazuje na pogłębiający się proces wyludniania się powiatu, którego efektem może być spadek liczby ludności do niespełna 40 000 osób w 2050 roku.

Wykres 2. Prognoza demograficzna dla powiatu prudnickiego do 2050 roku

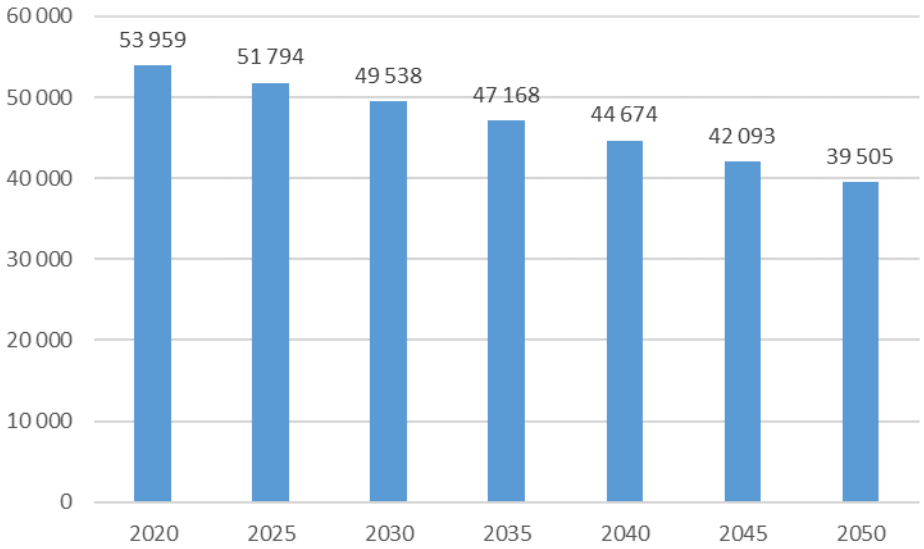

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

3. GOSPODARKA I RYNEK PRACY

3.1. Podmioty gospodarcze

Powiat prudnicki nie należy do najbardziej rozwiniętych gospodarczo regionów województwa opolskiego. Produkcja sprzedana przemysłu ogółem na 1 mieszkańca w 2014 roku wyniosła 5032 zł. Dla porównania wskaźnik ten dla sąsiednich powiatów był średnio wyższy o 3600 zł. (powiat nyski – 8554 zł/mieszkańca, powiat brzeski 8686 zł/ mieszkańca, powiat głubczycki – 8990 zł/mieszkańca). Najwyższa wartość analizowanego wskaźnika, poza miastem Opole, obrazującego stan lokalnej gospodarki występuje w powiecie namysłowskim – 18870 zł/ mieszkańca i jest zbliżona do średniej wojewódzkiej, wynoszącej 20683 zł.

W 2015 roku na terenie powiatu prudnickiego funkcjonowało 4 515 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 4,5% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w województwie opolskim. Dynamika zmian liczby funkcjonujących podmiotów gospodarczych w powiecie jest relatywnie niska. Od 2010 roku odnotowany został minimalny wzrost liczby podmiotów gospodarczych, który wyniósł +1,7% (75 podmiotów). Jedyną gminą powiatu prudnickiego, w której odnotowany został spadek liczby podmiotów gospodarczych była gmina Prudnik, a w szczególności miasto Prudnik. Na przestrzeni ostatnich 5 lat liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych zmniejszyła się w Prudniku o 109 podmiotów, czyli o -5%.

Tabela 7. Podmioty gospodarcze w powiecie prudnickim, gminach powiatu oraz w województwie opolskim wpisane do rejestru REGON w latach 2010-2015

Jednostka terytorialna	Lata						Różnica 2010-2016
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Województwo opolskie	99 118	97 560	98 741	100 038	100 077	100 432	1314
Powiat prudnicki	4 440	4 338	4 404	4 470	4 480	4 515	75
Gmina Biała	689	692	715	739	745	758	69
Biała – miasto	270	279	287	296	298	298	28
Biała - obszar wiejski	419	413	428	443	447	460	41
Gmina Głogówek	1 039	1 024	1 060	1 080	1 102	1 109	70
Głogówek – miasto	619	608	630	643	650	647	28
Głogówek – ob. wiejski	420	416	430	437	452	462	42
Gmina Lubrza	263	257	262	257	256	258	-5

Gmina Prudnik	2 449	2 365	2 367	2 394	2 377	2 390	-59
Prudnik – miasto	2 131	2 054	2 050	2 057	2 020	2 022	-109
Prudnik – ob. wiejski	318	311	317	337	357	368	50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w powiecie prudnickim w 2015 roku wyniósł 80 i był niższy od średniej wojewódzkiej o 21 podmiotów (101). Spośród gmin powiatu prudnickiego występuje wyraźne zróżnicowanie liczby funkcjonujących podmiotów gospodarczych. Najwyższa aktywność gospodarcza mieszkańców powiatu ma miejsce w miastach: Biała (121 podmiotów), Głogówku (115 podmiotów) i Prudniku (94 podmioty). Najniższy udział podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców występuje w gminie Lubrza (59), na terenach wiejskich gminy Prudnik (60 podmiotów) i gminy Biała (71).

Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców

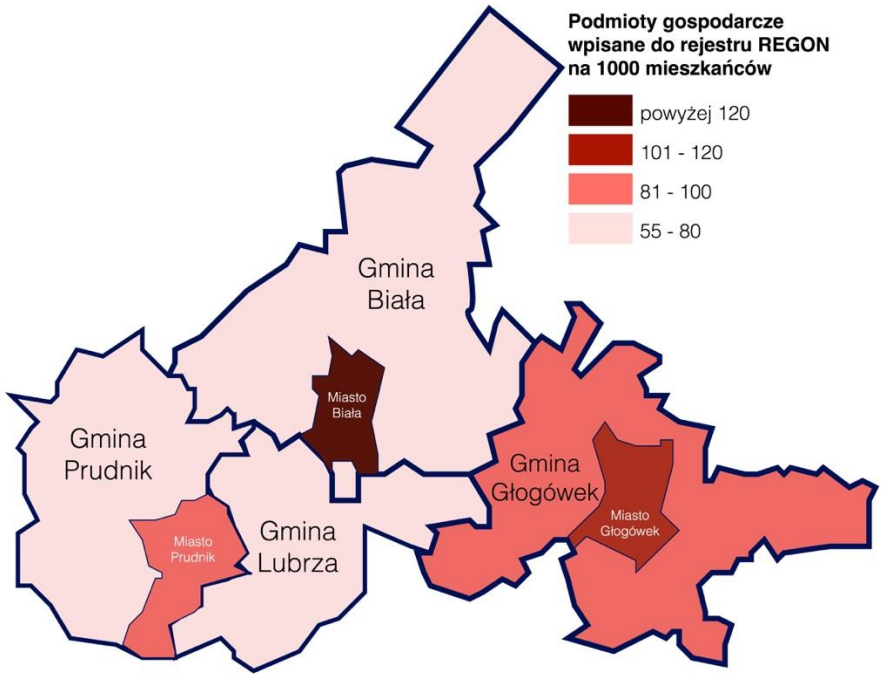

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Od 2012 roku liczba powstających podmiotów gospodarczych przewyższa liczbę pomiotów wykreślonych z rejestru działalności gospodarczej, choć dane retrospektywne wykazują silne fluktuacje w tym zakresie.

Struktura własnościowa podmiotów gospodarczych zbliżona jest do struktury ogólnopolskiej i wojewódzkiej. 92,5% wszystkich funkcjonujących w powiecie prudnickim podmiotów gospodarczych

są własnością osób prywatnych. W strukturze wielkościowej podmiotów dominują przede wszystkim firmy zatrudniające do 10 pracowników – stanowią one 96% wszystkich przedsiębiorstw w powiecie prudnickim.

Wykres 3. Nowo zarejestrowane i wykreślone podmioty gospodarcze w powiecie prudnickim w latach 2009-2015

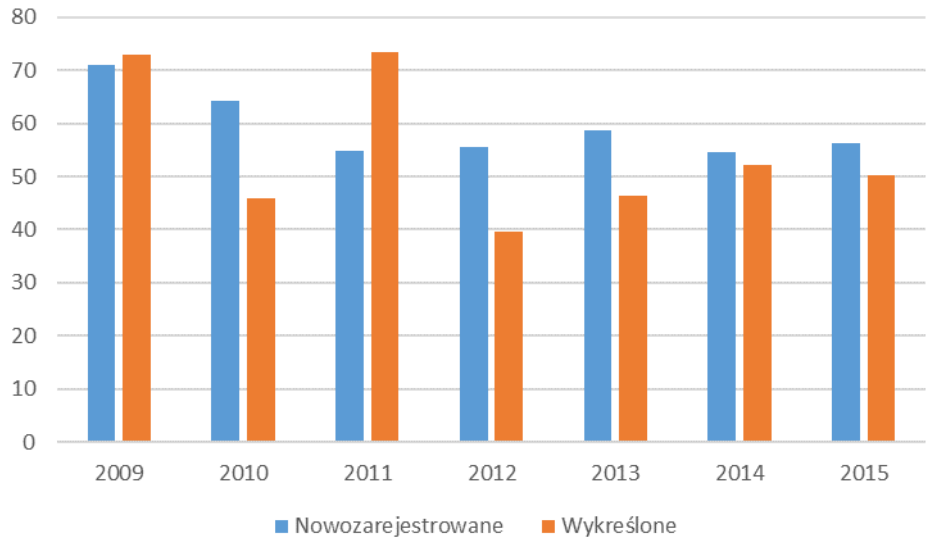

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tabela 8. Struktura wielkościowa podmiotów gospodarczych w powiecie prudnickim w 2015 r.

Jednostka terytorialna	Liczba osób zatrudnionych			
	0-9	10-49	50-249	250-999
Województwo opolskie	96 244	3 435	668	76
Powiat prudnicki	4 329	143	41	2
Gmina Biała	733	21	4	0
Biała – miasto	285	10	3	0
Biała - obszar wiejski	448	11	1	0
Gmina Głogówek	1 058	40	11	0
Głogówek – miasto	613	23	11	0
Głogówek - obszar wiejski	445	17	0	0
Gmina Lubrza	246	10	2	0
Prudnik – miasto	1 936	60	24	2
Prudnik - obszar wiejski	356	12	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

3.2. Osoby pracujące

Liczba osób aktywnych zawodowo w powiecie prudnickim od ponad 10 lat oscyluje w okolicach 8 000 osób. Wahania w tym zakresie są nieznaczne, co wskazane zostało na poniższym wykresie. W 2015 roku liczba pracujących wyniosła 8 069 osób i była o 308 osób niższa niż w 2005 roku. Specyfiką lokalnego rynku pracy w powiecie prudnickim jest przewaga pracujących kobiet nad mężczyznami. Ma to związek z emigracją zawodową mężczyzn podejmujących pracę m.in. w Niemczech, Czechach, Holandii i Norwegii. Liczba pracujących mężczyzn i kobiet na przestrzeni ostatnich lat nie uległa większym zmianom utrzymując się na relatywnie stałym poziomie.

Wykres 4. Liczba osób pracujących w powiecie prudnickim w latach 2005-2015

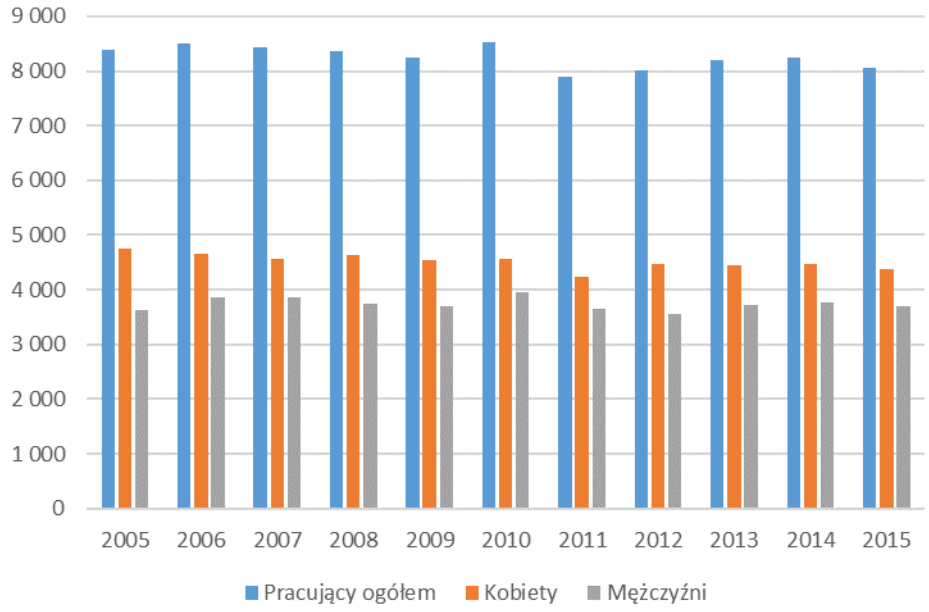

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Spośród gmin powiatu prudnickiego najwyższy wskaźnik liczby osób pracujących na 1000 mieszkańców odnotowany został w gminie Prudnik i wyniósł 176 osób. Miasto Prudnik, jako największe miasto powiatu, koncentruje na swoim terenie miejsca pracy, z których korzystają także mieszkańcy ościennych gmin. W gminie Głogówek analizowany wskaźnik jest identyczny jak w całym powiecie prudnickim i wynosi 144 osoby. Najniższy odsetek osób aktywnych zawodowo na 1000 mieszkańców występuje w gminie Biała oraz Lubrza i wynosi odpowiednio 83 i 84 osoby. Niski wskaźnik aktywności zawodowej w gminach Biała i Lubrza wynika bezpośrednio w rolniczego charakteru tych gmin.

Tabela 9. Liczba osób pracujących na 1000 mieszkańców w powiecie prudnickim w latach 2006-2015

Jednostka terytorialna	Lata									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Powiat prudnicki	142	142	142	140	147	137	140	144	146	144
Biała	76	78	79	79	89	81	80	83	81	84
Głogówek	115	118	120	122	129	142	129	147	154	144
Lubrza	82	76	84	81	78	73	72	72	77	83
Prudnik	191	188	186	182	189	167	180	177	178	176

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 5. Pracujący według grup sekcji w powiecie prudnickim w 2015 r.

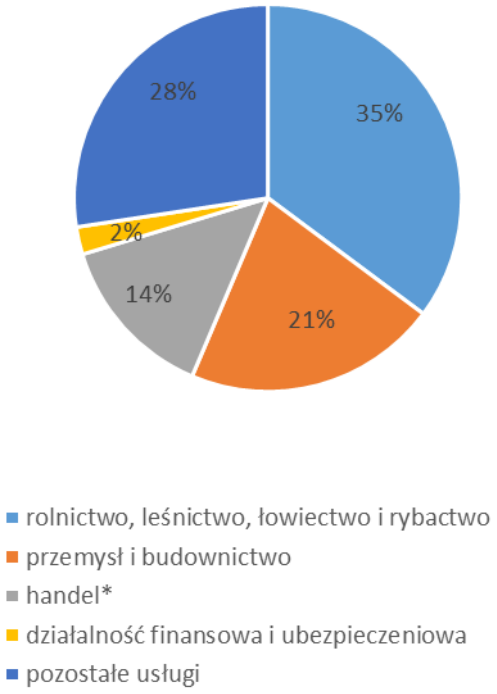

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 6. Pracujący według grup sekcji w województwie opolskim w 2015 r

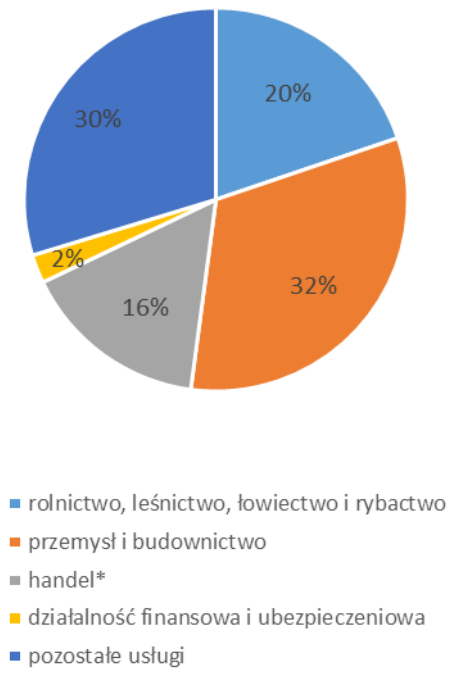

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Dominującą sekcją gospodarki, w której zatrudnienie znajduje największa grupa osób aktywnych zawodowo są szeroko rozumiane usługi. W sekcji tej pracuje 8 387 osoby. Ważną dziedziną gospodarki powiatu prudnickiego jest rolnictwo, które zaliczane jest do najlepiej rozwiniętego w regionie i w kraju. Jak wskazują dane Głównego Urzędu Statystycznego w 2015 roku 35,2% wszystkich osób pracujących w powiecie prudnickim zatrudnionych było właśnie w rolnictwie. Niemal identyczną wartością (34,4%) charakteryzował się powiat głubczycki, gdzie rolnictwo podobnie jak w powiecie prudnickim stanowi podstawę rozwoju lokalnego.

3.3. Poziom i struktura bezrobocia

Mimo poprawy sytuacji gospodarczej kraju, której przejawem jest m.in. systematyczny spadek rejestrowanej stopy bezrobocia (w 2015 roku po raz pierwszy od 2008 roku stopa bezrobocia w Polsce spadła poniżej 10%) niektóre regiony kraju nadal borykają się z problemem wysokiego bezrobocia. Województwo opolskie a w szczególności powiaty położone w południowej jego części to region, gdzie zjawisko bezrobocia stanowi znaczący problem rozwojowy.

Stopa bezrobocia w powiecie prudnickim w 2015 roku wyniosła 15,2% i jest wartością najwyższą spośród wszystkich sąsiednich powiatów podregionu nyskiego. Powiat prudnicki charakteryzuje się jednocześnie najniższym tempem spadku stopy bezrobocia. Od 2005 roku zmniejszyła się ona jedynie o 5,1 punktu procentowego. Dla porównania w sąsiednich powiatach: nyskim, namysłowskim czy brzeskim spadki wynosiły ponad 50% wartości bazowej z 2005 roku.

Tabela 10. Rejestrowana stopa bezrobocia powiecie prudnickim na tle kraju, województwa i sąsiednich powiatów w regionie w latach 2005-2015

Jednostka terytorialna	Lata											Zmiana
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Polska	17,6	14,8	11,2	9,5	12,1	12,4	12,5	13,4	13,4	11,4	9,7	-7,9
Woj. opolskie	18,7	16,2	11,9	9,8	12,9	13,6	13,3	14,4	14,2	11,8	10,1	-8,6
Powiat brzeski	27,6	24,4	20,7	16,7	18,7	20,5	20,3	21,0	22,7	17,2	13,8	-13,8
Powiat głubczycki	21,8	18,6	14,1	12,7	16,3	17,9	18,0	19,8	19,1	16,7	14,1	-7,7
Powiat namysłowski	27,3	24,2	15,8	12,6	17,8	18,6	18,1	19,2	19,1	17,0	12,4	-14,9
Powiat nyski	29,5	24,6	16,6	13,9	18,5	19,4	19,0	21,4	20,2	16,8	14,3	-15,2
Powiat prudnicki	**20,3**	**20,3**	**16,1**	**13,6**	**16,8**	**18,6**	**18,6**	**19,5**	**20,4**	**17,8**	**15,2**	-5,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Mimo niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, której wyrazem jest wysoki poziom bezrobocia w powiecie prudnickim obserwuje się sukcesywny spadek liczby osób bezrobotnych, w szczególności w grupie osób w wieku produkcyjnym. Jak wykazują szczegółowe dane pochodzące z Powiatowego Urzędu Pracy w Prudniku spadki liczby osób bezrobotnych dotyczą wszystkich kategorii bezrobocia. Najbardziej wyraźne są one w grupie osób młodych do 25 roku życia, gdzie w porównaniu z rokiem 2010 liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 497 osób – z 776 bezrobotnych w 2010 do 279 osób w 2015 roku.

Wykres 7. Stopa bezrobocia w powiecie prudnickim na tle kraju u województwa opolskiego w latach 2005-2015

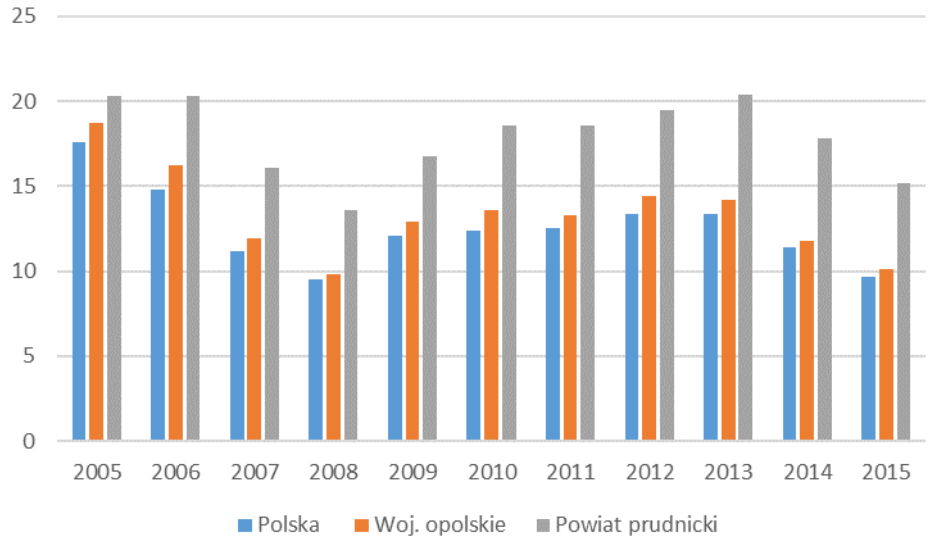

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 8. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

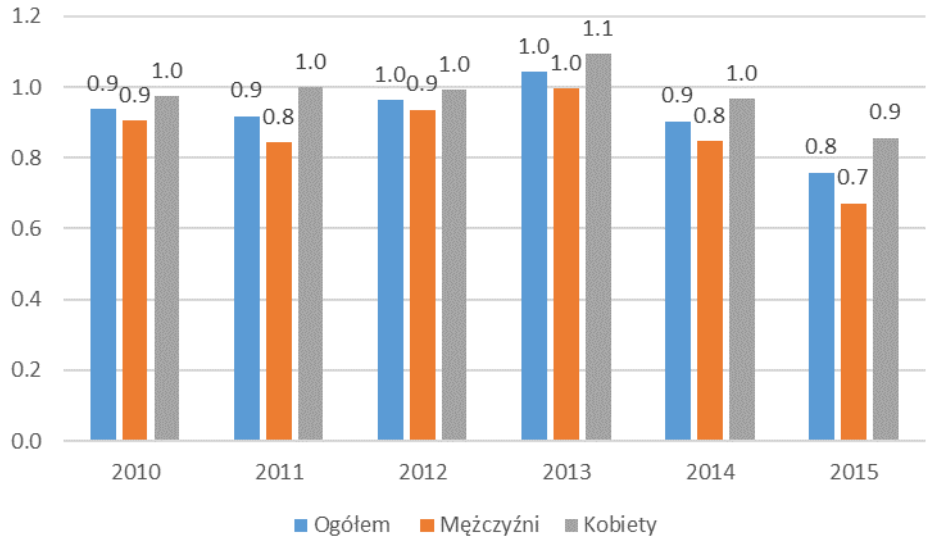

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Jak wskazują analizy Powiatowego Urzędu Pracy w Prudniku najliczniejszą grupę bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie prudnickim tworzą osoby w wieku 25-34 lata. Drugą najliczniejszą grupą zarejestrowanych w Urzędzie bezrobotnych są osoby w przedziale wiekowym poniżej 24 roku życia oraz w wieku 35-44 lata. Struktura wykształcenia bezrobotnych wskazuje, iż w rejestrze osób bezrobotnych w powiecie prudnickim dominują osoby z wykształceniem zawodowym a także podstawowym, niepełnym podstawowym oraz gimnazjalnym. W grupie

bezrobotnych z najniższym wykształceniem obserwuje się spadek bezrobocia, w szczególności od 2013 roku. Na względnie stałym poziomie pozostaje liczba bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz wyższym.

Wykres 9. Struktura bezrobotnych w powiecie prudnickim według wieku

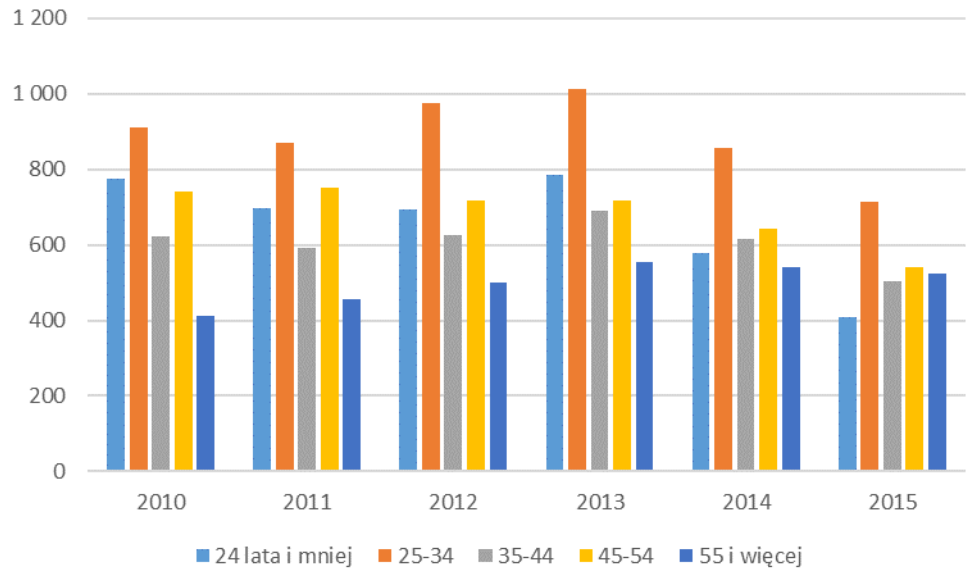

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Powiatowego Urzędu Pracy w Prudniku

Wykres 10. Struktura bezrobotnych w powiecie prudnickim według wykształcenia

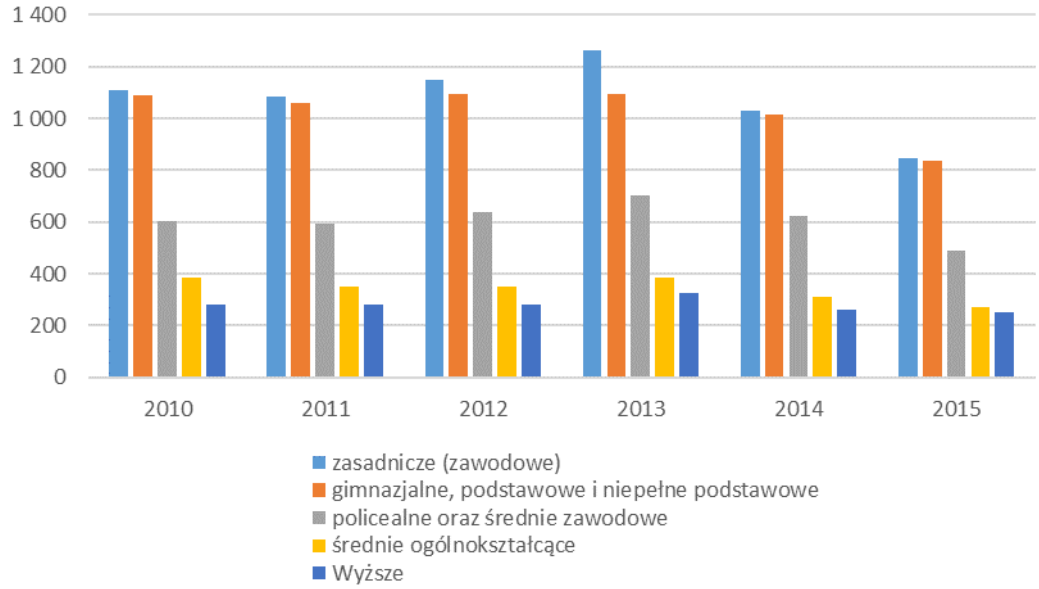

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Powiatowego Urzędu Pracy w Prudniku

Tabela 11. Najważniejsze kategorie bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Prudniku w latach 2010-2016

Rok	Ogółem	Kobiety	do 25 roku życia		Długotrwale bezrobotni		powyżej 50 roku życia		Bez kwalifikacji zawodowych		Z prawem do zasiłku		Bez prawa do zasiłku		Zwolnieni z przyczyn dot. zakładu	
			Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
2010	3464	1719	776	443	1750	913	842	286	952	472	393	191	3071	1528	154	85
2011	3368	1743	698	388	1940	1051	907	322	1176	585	390	189	2978	1554	166	93
2012	3513	1714	694	349	1973	1032	913	317	1132	543	382	182	3131	1532	161	92
2013	3766	1866	786	383	2164	1120	935	339	1127	556	356	170	3410	1696	142	73
2014	3237	1634	580	294	2013	1067	867	330	1055	494	295	171	2942	1463	109	66
2015	2689	1429	407	247	1642	905	806	299	888	450	232	110	2457	1319	89	50
2016 *	2263	1225	279	173	1432	829	686	263	778	400	204	90	2059	1135	67	35

** stan na IX 2016 r.,*

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Prudniku

Wykres 11. Osoby długotrwale bezrobotne w latach 2010 - 2016

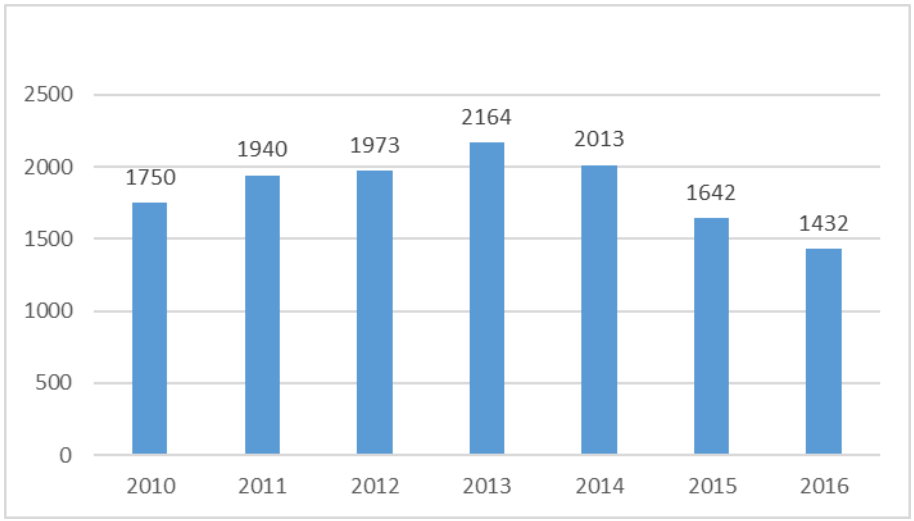

Wykres 12. Osoby bezrobotne poniżej 25 roku życia w latach 2010 - 2016

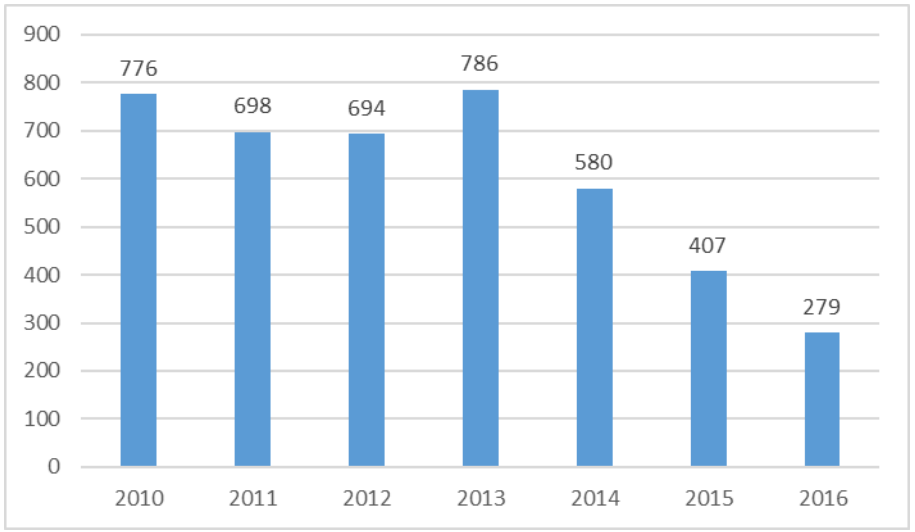

4. EDUKACJA

Zagadnieniem bezpośrednio powiązanym z rynkiem pracy jest edukacja. Jednym z najistotniejszych zadań powiatu, jako jednostki samorządu terytorialnego, jest prowadzenie publicznych szkół podstawowych specjalnych i gimnazjów specjalnych, szkół ponadgimnazjalnych, w tym z oddziałami integracyjnymi, szkół sportowych i mistrzostwa sportowego, a także placówek oświatowo-wychowawczych, poradni psychologiczno-pedagogicznych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych (ustawa o systemie oświaty z dnia z dnia 7 września 1991 r., Dz.U. z 2016r. poz.1943 z późn. zm). Zgodnie z ustawą o systemie oświaty, Rada Powiatu ustala plan sieci publicznych szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół specjalnych, z uwzględnieniem szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych mających siedzibę na obszarze powiatu prowadzonych przez inne organy prowadzące, tak aby umożliwić dzieciom i młodzieży zamieszkującym na obszarze powiatu lub przebywającym w zakładach i jednostkach, realizację odpowiednio obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki (art. 17 ustawy).

Istotny wpływ na organizację systemu edukacyjnego mają zjawiska demograficzne, które w powiecie prudnickim przyjmują relatywnie negatywny charakter. Jak wskazane zostało już w poprzednich rozdziałach, w powiecie prudnickim następuje spadek liczby ludności, w tym przede wszystkim osób w wieku przedprodukcyjnym, który bezpośrednio dotyka powszechny systemem edukacyjny. Szczegółowe dane demograficzne w podziale na funkcjonalne grupy wieku dzieci i młodzieży do 19 roku życia wskazują, iż we wszystkich grupach wiekowych od 2005 roku następują spadki liczby osób. Największe dotyczą dzieci w wieku 7-12 lat (-1052 osoby), 13-15 (-1092 osoby) i 16-19 (-1502). W pozostałych dwóch grupach wiekowych liczba dzieci zmniejszyła się o 88 osób.

Wykres 13. Zmiany liczby dzieci według funkcjonalnych grup wieku w powiecie prudnickim w latach 2005-2015

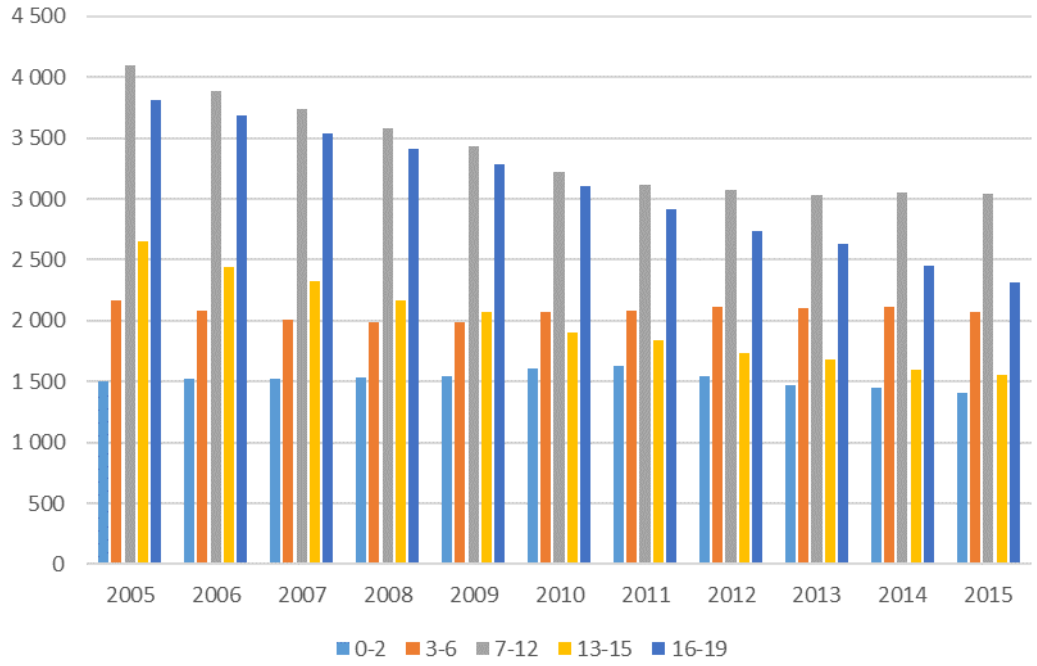

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Ponadto, jak wynika z prognozy demograficznej opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny zmniejszająca się liczba mieszkańców powiatu prudnickiego a w szczególności dzieci i młodzieży to tendencja, która ma utrzymać się aż do 2030 roku. Na obszarze powiatu prudnickiego spodziewane są nieznaczne spadki osób we wszystkich grupach wiekowych. Szczegółowe dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 12. Stan i prognoza ludności według edukacyjnych grup wieku w powiecie prudnickim

Grupa wiekowa	Lata			Dynamika 2015-2030 (w %)
	2015	Prognoza 2025	Prognoza 2030	
0-2	1 410	1 116	994	-30
3-6	2 077	1 580	1 421	-32
7-12	3 044	2 531	2 321	-24
13-15	1 557	1 474	1 233	-21
16-18	2 314	1 539	1 321	-43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Obecne uwarunkowania demograficzne są istotne z uwagi na przyszłą liczbę potencjalnych uczniów szkół w powiecie (za ok. 10 lat do szkół ponadgimnazjalnych wchodzić będą liczne roczniki dzieci mikrowyżu demograficznego). Nie bez znaczenia są również podjęte w 2016 r. zmiany

dotyczące reformy systemu oświaty. Dla władz powiatu prudnickiego najistotniejsze znaczenie będą mieć w szczególności: stopniowe wygaszanie gimnazjów od roku szkolnego 2017/2018 oraz przywrócenie 4-letnich liceów ogólnokształcących, a także wprowadzenie 5-letnich techników oraz dwuetapowych 5-letnich szkół branżowych. W roku szkolnym 2015/2016 powiat prudnicki był organem prowadzącym dla:

- Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Prudniku,
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Prudniku,
- Zespołu Szkół Rolniczych w Prudniku,
- Zespołu Szkół w Głogówku,
- Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Prudniku,
- Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Głogówku.

W poniżej tabeli przedstawione zostały kierunki kształcenia w placówkach edukacyjnych, będących w gestii powiatu prudnickiego.

Tabela 13. Placówki edukacyjne powiatu prudnickiego wraz z kierunkami kształcenia

Placówka edukacyjna	Kierunki kształcenia
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Prudniku	I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza, profile kształcenia: matematyczno-fizyczny, społeczno-prawny, biznesowo-menadżerski, biologiczno-chemiczny, humanistyczno-pedagogiczny
	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w systemie zaocznym –profil ogólny
Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Prudniku	Technikum Nr 1, kierunki kształcenia: technik informatyk, technik mechanik, technik handlowiec, technik ochrony środowiska
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1 im. Tadeusza Kościuszki, kierunki kształcenia: mechanik – monter maszyn i urządzeń, krawiec, ślusarz, mechanik pojazdów samochodowych, operator obrabiarek skrawających, sprzedawca.
Zespół Szkół Rolniczych w Prudniku	II Liceum Ogólnokształcące, profile klas: mundurowa, sportowa
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2, kierunki kształcenia: kucharz, wędliniarz, rolnik, mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych
Zespół Szkół w Głogówku	Liceum Ogólnokształcące: profil ogólny, profil mundurowy
	Technikum, kierunki kształcenia: technik budownictwa, technik informatyk, technik logistyk, technik renowacji elementów architektury
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, kierunki kształcenia: monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, sprzedawca
	Szkoła Policealna dla Dorosłych, kierunki kształcenia: opiekun osoby starszej
Specjalny	Trzyletnia Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy

Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Prudniku	
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Głogówku	Szkoła Przysposabiająca do Pracy (3-letnia)

Źródło: Opracowanie własne

Istotną jednostką działającą w obszarze oświaty jest funkcjonująca w Prudniku Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Świadczy ona usługi w zakresie: doradztwa, profilaktyki, diagnozy i terapii psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej dla mieszkańców powiatu prudnickiego. Pracownicy Poradni przyjmują dzieci i młodzież oraz ich rodziców (opiekunów) i nauczycieli[3].

[3] Źródło: http://poradniaprudnik.pl/

5. OPIEKA ZDROWOTNA

Umiejscowienie zdrowia wysoko w hierarchii wartości człowieka oraz przypisywanie mu wartości społecznej powoduje, iż staje się ono obiektem zainteresowania nie tylko pacjentów, ale i państwa. Jak określono w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, dobry stan zdrowia społeczeństwa jest istotną determinantą wzrostu gospodarczego, stąd zdrowie publiczne jest przedmiotem aktywnej polityki społecznej państwa. Ustawowe zadania powiatu dotyczące promocji i ochrony zdrowia (art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o samorządzie powiatowym) obejmują: profilaktykę zdrowia – zapobieganie chorobom, urazom i zatruciom, promocję zdrowia – edukacja zdrowotna i realizacja prozdrowotnej polityki społecznej oraz leczenie chorób i rehabilitację.

Szczegółowy zakres kompetencji powiatu w obszarze ochrony zdrowia określają jednak inne ustawy, odnoszące się m.in. do takich zagadnień jak przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomanii, zwalczanie zagrożeń epidemiologicznych, zapewnienie dostępu do opieki ambulatoryjnej.

Zadania powiatu w zakresie ochrony zdrowia można podzielić na:

1)wynikające z pełnienia funkcji podmiotu tworzącego dla:

a)samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej

b) spółek kapitałowych

- dotyczące pełnienia funkcji właścicielskich,

2) pozostałe zadania

Opierając się jednak na dostępnych na poziomie powiatu danych statystyki medycznej, sytuację zdrowotną mieszkańców powiatu prudnickiego można określić na podstawie takich miar, jak: chorobowość (liczba pacjentów), zachorowalność (liczba nowych zachorowań) i śmiertelność (przyczyny zgonów). Jak wynika z danych Głównego Urzędu Statystycznego, główną przyczyną zgonów w Polsce są choroby układu krążenia. Podobnie jest w powiecie prudnickim, gdzie w 2014 r. 573,5 zgonów na 100 tys. mieszkańców było spowodowanych właśnie chorobami sercowo-naczyniowymi. Szczegółowe informacje nt. chorobowości i śmiertelności mieszkańców powiatu prudnickiego zawiera poniższa tabela.

Tabela 14. Najczęstsze przyczyny zgonów w powiecie prudnickim w latach 2010 – 2014

Przyczyna zgonów	Lata	Powiat prudnicki	Województwo opolskie	Polska
Choroby układu krążenia ogółem w %	2010	55,4	48,4	46
	2011	53,2	47,4	45,2
	2012	50,2	46,1	46,1
	2013	48,1	44,8	45,8
	2014	51,8	45,1	45,1
Nowotwory ogółem w %	2010	22,4	24,9	25,4
	2011	23,3	26,2	25,6
	2012	23,3	26,3	25,7
	2013	21,4	25,9	25,5
	2014	22,8	26,9	26,6
Choroby układu oddechowego ogółem w%	2010	1,8	3,5	5,1
	2011	3,4	4,1	5,3
	2012	2,2	3,9	5,2
	2013	4,1	3,9	5,9
	2014	3,0	4,3	5,4
Zgony z powodu nowotworów ogółem na 100 tys. ludności	2010	241,3	241,1	249,4
	2011	241,3	251,0	249,2
	2012	241,3	264,3	249,2
	2013	273,9	263,9	256,9
	2014	252,3	263,0	260,7
Zgony osób z powodu chorób układu krążenia na 100 tys. ludności	2010	598,0	469,8	451,8
	2011	593,6	469,8	440,9
	2012	553,9	463,1	460,8
	2013	616,4	457,2	460,8
	2014	573,5	457,2	441,1
Zgony kobiet z powodu nowotworu złośliwego sutka na 100 tys. kobiet	2010	33,1	23,8	26,3
	2011	26,6	27,3	26,3
	2012	33,5	32,3	28,0

Przyczyna zgonów	Lata	Powiat prudnicki	Województwo opolskie	Polska
	2013	33,8	29,6	29,3
	2014	27,2	30,5	30,1
Zgony kobiet z powodu nowotworu szyjki macicy na 100 tys. kobiet	2010	9,9	10,1	8,7
	2011	13,3	8,2	8,3
	2012	10,0	10,3	8,4
	2013	0,0	10,8	8,4
	2014	6,8	8,3	8,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Najważniejszą placówką opieki zdrowotnej, działającą na terenie powiatu prudnickiego jest Prudnickie Centrum Medyczne S.A. w Prudniku (ul. Szpitalna 14), którego działalność obejmuje:

- Szpital Powiatowy w Prudniku z oddziałami: wewnętrznym, ginekologiczno-położniczy, chirurgiczny, pediatryczny oraz pododdział noworodków, blokiem operacyjnym i Działem Farmacji Szpitalnej,
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Głogówku,
- Ambulatoryjną opiekę specjalistyczną w poradniach: chirurgii ogólnej, chorób wewnętrznych, dermatologicznej, endokrynologicznej, kardiologicznej, neonatologicznej, neurologicznej, onkologicznej, ortopedii i traumatologii ruchu, preluksacyjnej, proktologicznej, zdrowia psychicznego, uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu,
- Ratownictwo medyczne: dwa zespoły podstawowe (w tym jeden stacjonujący w Głogówku) oraz jeden specjalistyczny – podwykonawstwo
- Pracownie diagnostyczne: tomografii komputerowej, ultrasonografii, EKG i Badań Wysiłkowych, Endoskopii, RTG, mammograficznej - brak kontraktu NFZ,

Poza tym powiat prudnicki jest podmiotem tworzącym Zespół Opieki Zdrowotnej w Białej z siedzibą w Szpitalu w Białej, przy ulicy Moniuszki 8. W ramach szpitala działalność prowadzą Oddział Wewnętrzny, Pododdział Kardiologiczny Niewydolności Serca, Poradnia Profilaktyki i Promocji Zdrowia, pracownie: Rentgenodiagnostyki, Ultrasonografii, Endoskopii, Elektrokardiografii, Dział Farmacji Szpitalnej i Izba Przyjęć. Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, podstawową opieką zdrowotną (POZ) są świadczenia profilaktyczne, diagnostyczne, lecznicze, rehabilitacyjne oraz pielęgnacyjne z zakresu medycyny ogólnej, rodzinnej i pediatrii, udzielane w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. W 2015 r.

w powiecie prudnickim udzielonych zostało ponad 343 tys. porad przez placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

Tabela 15. Liczba porad udzielnych przez placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w powiecie prudnickim, gminach powiatu oraz województwie

Jednostka terytorialna	Lata					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Woj. opolskie	6 044 922	6 238 458	6 333 983	6 469 669	6 044 922	6 238 458
Powiat prudnicki	330 704	343 988	362 112	365 634	330 704	343 988
Gmina Biała	46 566	45 864	44 874	45 493	46 566	45 864
Gm. Głogówek	67 010	70 196	69 492	72 458	67 010	70 196
Gm. Lubrza	7 647	7 831	6 240	6 679	7 647	7 831
Gm. Prudnik	209 481	220 097	241 506	241 004	209 481	220 097

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tabela 16. Najważniejsza charakterystyka placówek opieki zdrowotnej w powiecie prudnickim w 2015 roku

Jednostka terytorialna	przychodnie ogółem	praktyki lekarskie w miastach	praktyki lekarskie na wsi	przychodnie na 10 tys. ludności
Woj. opolskie	538	201	54	5
Powiat prudnicki	23	5	4	4
Gmina Biała	2	1	3	2
Gmina Głogówek	7	2	0	5
Gmina Lubrza	1	0	1	2
Gmina Prudnik	13	2	0	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Spośród wszystkich powiatów województwa opolskiego w powiecie prudnickim zatrudniona jest najmniejsza bezwzględna liczba wyspecjalizowanej kadry medycznej. Jak wynika z danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2015 w powiecie prudnickim zatrudnionych było 58 lekarzy. Niewątpliwie wartości te przekładają się na kwestię ograniczonej dostępności mieszkańców do lekarzy specjalistów. Liczba lekarzy zatrudnionych na 10000 mieszkańców powiatu należy również do niższej w całym województwie. W powiecie prudnickim wartość ta w 2015 roku wyniosła 10,3 plasując powiat na trzecim od końca miejscu wśród powiatów województwa opolskiego (wartość wskaźnika

dla powiatu brzeskiego wyniosła 9,5, natomiast dla powiatu opolskiego 5,5[4]). Niekorzystny jest natomiast fakt, iż liczba lekarzy zatrudnionych w powiecie prudnickim jest niemal dwukrotnie niższa od średniej wartości dla całego województwa opolskiego wynoszącej 19,5.

[4] Niska wartość wskaźnika dla powiatu opolskiego wynika z jego aglomeracyjnego charakteru. Mieszkańcy powiatu korzystają bezpośrednio z usług medycznych zlokalizowanych w mieście Opolu.

6. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna to według ustawy z dnia 12 marca 2004 r. instytucja polityki społecznej, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do usamodzielnienia.

W powiecie prudnickim liczba gospodarstw domowych korzystająca z pomocy społecznej od 2010 roku utrzymuje się na względnie równym poziomie 2000 gospodarstw rocznie. Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego widoczny jest natomiast spadek liczby osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w powiecie prudnickim. W latach 2010-2015 największe bezwzględne spadki liczby osób korzystających z pomocy społecznej występują kolejno w gminie Prudnik (-279 osób), Głogówek (-225), Biała (-116 osób) oraz w gminie Lubrza (-86 osób).

Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w 2015 roku wyniósł dla powiatu prudnickiego średnio 74,2 osoby. Zbliżoną wartością cechowała się gmina Lubrza (77,2). Wartość poniżej średniej dla powiatu odnotowana została w gminie Głogówek (40,3) oraz Białej (41,9). Najwyższy wskaźnik osób korzystających w pomocy społecznej na 1000 mieszkańców gminy wśród wszystkich gmin powiatu prudnickiego występuje w gminie Prudnik i 2015 roku wyniósł 102,8 osoby.

Tabela 17. Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej w powiecie prudnickim i gminach powiatu w latach 2010-2015

Jednostka terytorialna	Lata					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Woj. opolskie	25 929	25 200	25 510	26 971	26 209	24 684
Pow. prudnicki	2 026	2 012	2 009	2 038	1 957	1 917
Gm. Biała	223	242	240	246	226	220
Gm. Głogówek	267	237	237	241	213	223
Gm. Lubrza	178	194	194	149	140	148
Gm. Prudnik	1 358	1 339	1 338	1 402	1 378	1 326

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W strukturze osób korzystających z usług pomocy społecznej w powiecie prudnickim dominują osoby w wieku produkcyjnym. w 2015 roku stanowiły one 48,3% wszystkich beneficjentów

pomocy społecznej w powiecie. Udział osób w wieku poprodukcyjnym na przestrzeni ostatnich pięciu lat uległ nieznacznemu wzrostowi z 8,1% w 2010 roku do 10,1% w roku 2015, co ma pośrednio związek z proces starzenia się społeczeństwa powiatu.

Wykres 14. Struktura osób korzystających z pomocy społecznej w powiecie prudnickim według funkcjonalnych grup wieku w latach 2010-2015

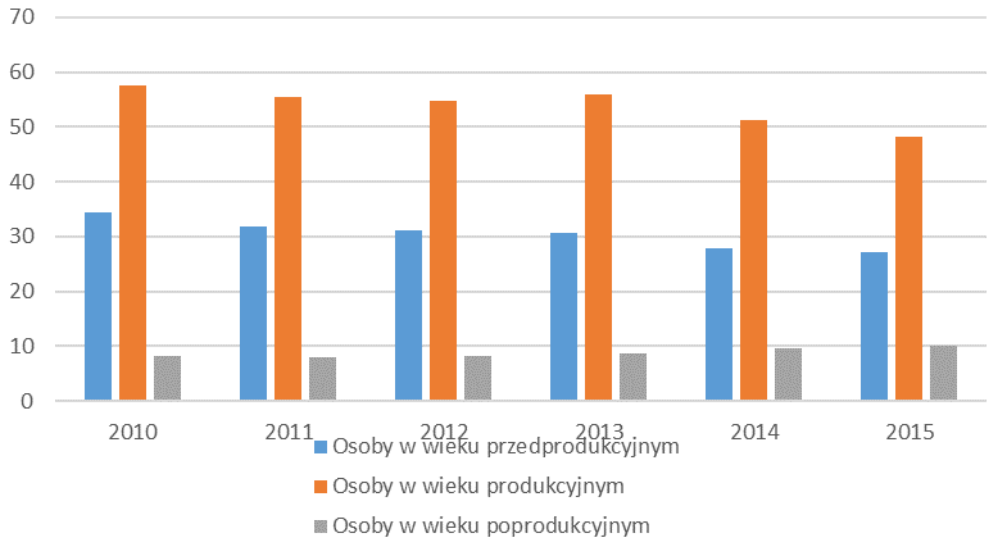

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Podstawowym powodem przyznania pomocy społecznej w powiecie prudnickim jest bezrobocie, które dotyczy prawie 40% wszystkich beneficjentów pomocy społecznej. Drugim najczęstszym powodem jest ubóstwo (27,1%), a trzecim długotrwała lub ciężka choroba (13,2%). Sytuacja w zakresie powodów przyznawania pomocy społecznej w powiecie prudnickim różni się znacząco od danych dla województwa a także kraju, gdzie podstawowym powodem przyznawania pomocy społecznej jest ubóstwo. Wysoki udział bezrobocia, jako głównego powodu pomocy, jest odzwierciedleniem złej sytuacji na rynku pracy w powiecie prudnickim, mającego charakter strukturalny. Wyższy niż w województwie jest również udział alkoholizmu, jako powodu przyznawania pomocy społecznej, który wyniósł 3,1%.

Tabela 18. Liczba i struktura powodów przyznawania pomocy społecznej w powicie prudnickim w 2015 roku

Powód	Powiat prudnicki	Struktura (%)	Województwo opolskie	Struktura (%)
ubóstwo	869	27,1	15 124	24,8
bezdomność	25	0,8	1 166	1,9
potrzeba ochrony macierzyństwa	65	2,0	2 336	3,8
bezrobocie	1 278	39,9	14 596	23,9
niepełnosprawność	260	8,1	8 229	13,5
długotrwała lub ciężka choroba	423	13,2	9 555	15,7
bezradność ws. opiekuńczo-wych. I prowadzenia gosp. domowego	161	5,0	4 641	7,6
przemoc w rodzinie	25	0,8	4 641	7,6
alkoholizm	98	3,1	751	1,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Najważniejszą jednostką organizacyjną powiatu prudnickiego w zakresie pomocy społecznej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku. Podlega ono bezpośrednio Staroście Prudnickiemu i realizuje określone ustawami zadania własne Powiatu, zadania zlecone ustawowo, zadania określone uchwałami organów Powiatu oraz wynikające z przepisów prawa z zakresu: pomocy społecznej, pieczy zastępczej oraz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Starosta przy pomocy powiatowego centrum pomocy rodzinie sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej.

Do podstawowych zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku należy:

1. Kierowanie osób ubiegających się o przyjęcie do domów pomocy społecznej;
2. Kierowanie nieletnich do placówek opiekuńczo-wychowawczych;
3. Organizacja i pomoc rodzinom zastępczym;
4. Udzielanie pomocy finansowej pełnoletnim wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze lub rodziny zastępcze;
5. Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej;

Istotną grupą zadań PCPR są te związane z pomocą osobom niepełnosprawnym. W tym zakresie Centrum:

- współpracuje z organizacjami pozarządowymi i fundacjami na rzecz osób niepełnosprawnych,
- przeprowadza kontrole organizatorów turnusów rehabilitacyjnych oraz ośrodków wpisanych do rejestrów,
- rozpatruje wnioski kwalifikacyjne i dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych i ich opiekunów,
- dofinansowuje sport, rekreację i turystykę osobom niepełnosprawnym,
- dofinansowuje zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowuje likwidację barier architektonicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- wydaje karty parkingowe

Powiat Prudnicki uczestniczy w realizacji programu „Aktywny samorząd". Program Aktywny samorząd jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec **osób niepełnosprawnych.** Działania przewidziane w programie uzupełnią plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Umożliwią samorządom aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz inkluzji społecznej osób niepełnosprawnych. Formy wsparcia przewidziane w programie dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych.

Pomoc osobom starszym wynika z realizacji zadań ustawy z 2004 r. o pomocy społecznej, gdzie Powiat zobowiązany jest m.in. do prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczania w nich skierowanych osób. Realizację ww. zadań zapewnia Dom Pomocy Społecznej w Prudniku, przeznaczony dla osób w podeszłym wieku oraz Ośrodek Rehabilitacji i Opieki Psychiatrycznej w Racławicach Śląskich.

Łączenie w powiecie prudnickim funkcjonują trzy domy opieki społecznej. Są to wymienione już dwa obiekty, wymienione wyżej, prowadzone przez Starostwo Powiatowe w Prudniku oraz Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Św. Elżbiety:

- Dom Pomocy Społecznej w Prudniku - Dom przeznaczony jest dla kobiet i mężczyzn w podeszłym wieku, Ilość miejsc: 78. Organ prowadzący: Starostwo Powiatowe w Prudniku.
- Ośrodek Rehabilitacji i Opieki Psychiatrycznej w Racławicach Śląskich - Ośrodek przeznaczony

jest dla kobiet i mężczyzn przewlekle psychicznie chorych, ilość miejsc: 62. Organ prowadzący: Starostwo Powiatowe w Prudniku.

- Dom Pomocy Społecznej w Grabinie - Dom prowadzony jest przez Zgromadzenie Sióstr Św. Elżbiety. Przeznaczony jest dla kobiet, przewlekle i somatycznie chorych, ilość miejsc: 50.

W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej **organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej** jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania na podstawie art. 190. Starosta Prudnicki wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy w Prudniku jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Zarządzeniem Nr 93/2011 z dnia 28 listopada 2011r, zaś Kierownik PCPR w Prudniku utworzył zespół ds. pieczy zastępczej.

System pieczy zastępczej w powiecie prudnickim tworzy m.in. Dom Dziecka w Głogówku, zlokalizowany przy ul. 3 Maja 21. Dom Dziecka jest placówką socjalizacyjną zapewniającą całodobową opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono rodzinnej opieki zastępczej. Liczba miejsc organizacyjnych wynosi 30. Wychowankami Domu Dziecka są dzieci i młodzież w wieku od 3 do 18 roku życia pozostające w normie rozwojowej.[5]

[5] Źródło: Statut Domu Dziecka w Głogówku

7. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwo i porządek publiczny są wartościami gwarantowanymi konstytucyjnie. Ochrona tych wartości jest obowiązkiem państwa, które poprzez swoje instytucje i formacje (w tym mundurowe, np. policja, straż pożarna i cywilne, np. inspekcje weterynaryjne, sanitarne) realizuje swoje zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Działania instytucjonalne z tego zakresu, obejmują zapobieganie występowaniu zagrożeń oraz przeciwdziałanie skutkom zdarzeń już zaistniałych. Do zadań własnych powiatu należą między innymi zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, a także ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska. Zakres tych działań nie jest rozłączny, stąd kompetencje Powiatu ogólnie można określić jako bezpieczeństwo publiczne. Zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego wykonuje Starosta. Jako zwierzchnik powiatowych służb, inspekcji i straży realizuje swe kompetencje przy pomocy komisji bezpieczeństwa i porządku.

W ramach ochrony bezpieczeństwa publicznego prowadzone są działania skierowane na walkę z przestępczością. W powiecie prudnickim zauważyć można spadek ogólnej liczby przestępstw w porównaniu z 2012 r. Spadek przestępczości (liczba przestępstw na 1000 mieszkańców) jest tendencją charakterystyczną dla województwa opolskiego jak i całego kraju. W powiecie prudnickim latach 2012-215 spadek liczby przestępstw na 1000 mieszkańców wyniósł niespełna 10%.

Tabela 19. Dynamika i struktura przestępczości w powiecie prudnickim na tle województwa opolskiego i kraju

Jednostka administracyjna	Liczba przestępstw				Poziom przestępczości na 1000 mieszańców (w %)			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Polska	1 119 803	1 063 487	867 855	799 779	29,06	27,62	22,55	20,80
Woj. opolskie	29 909	28 661	22 980	19 927	29,55	28,46	22,92	19,95
Powiat prudnicki	1 494	1 752	1 407	951	26,02	30,77	24,83	16,86

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS

Analizując strukturę przestępczości w powiecie prudnickim, zauważa się spadki liczby wszystkich kategorii przestępstw. Najliczniejszą grupę przestępstw w 2015 roku stanowiły te o charakterze kryminalnym (637 przestępstw), przeciwko mieniu (377 przestępstw) oraz drogowe (146).

Wykres 15. Przestępstwa stwierdzone przez Policję w powiecie prudnickim w latach 2012-2015

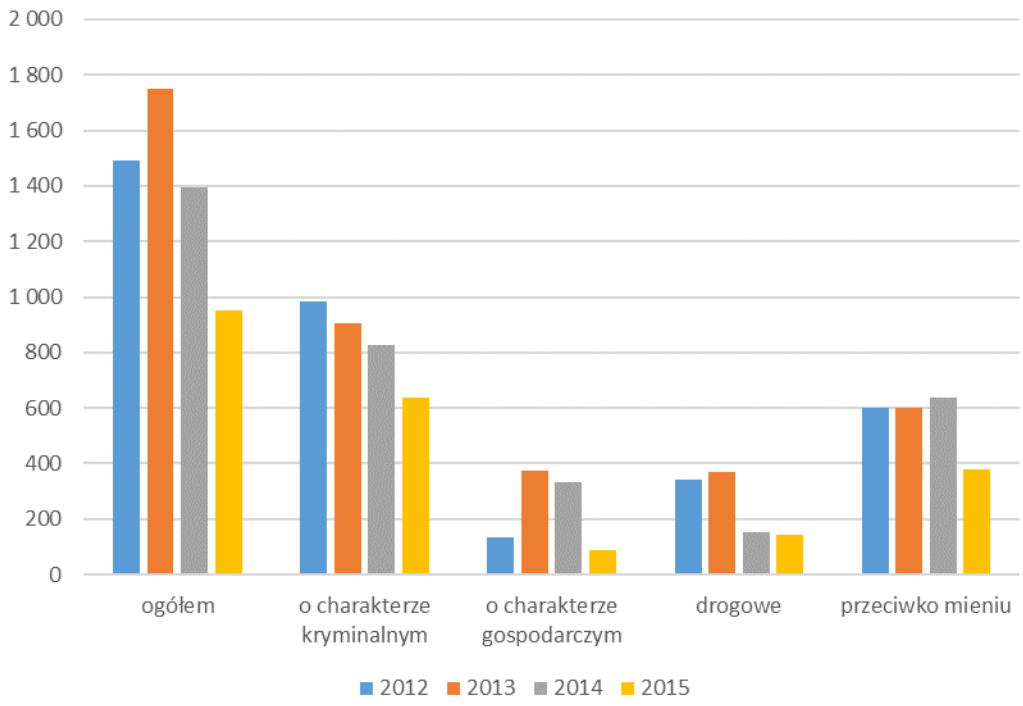

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Na terenie powiatu prudnickiego działania z zakresu bezpieczeństwa publicznego prowadzi Komenda Powiatowa Policji wraz z dwoma rewirami dzielnicowymi: w Białej i w Głogówku. Na społeczne poczucie bezpieczeństwa w powiecie prudnickim niezmiernie duży wpływ ma działalność straży pożarnych: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Prudniku oraz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, zlokalizowanych w gminach powiatu. Komenda PSP w Prudniku zgodnie z kompetencjami realizuje szereg ustawowych zadań m.in. z zakresu prowadzenia zaplanowanych i doraźnych kontroli stanu obiektów ze względu na bezpieczeństwo przeciwpożarowe.

Istotnym aspektem działalności samorządu lokalnego w sferze bezpieczeństwa jest funkcjonowanie na szczeblu powiatu komisji bezpieczeństwa i porządku. W myśl istniejących przepisów - w celu realizacji zadań starosty w zakresie zwierzchnictwa nad powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami oraz zadań określonych w ustawach w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli tworzone są komisję bezpieczeństwa i porządku.

8. UKŁAD DROGOWY I ORGANIZACJA TRANSPORTU

Najważniejszym układem transportowym na obszarze powiatu prudnickiego jest sieć dróg kołowych. Pełni ona szczególną rolę z uwagi na fakt, że transport samochodowy stanowi obecnie najpopularniejszy sposób przemieszczania się w ramach powiatu. Obecnie istniejący układ drogowy powiatu prudnickiego tworzą drogi krajowe, drogi administrowane przez samorząd lokalny (wojewódzkie, powiatowe i gminne) oraz drogi pozostałe (prywatne).

Przez powiat prudnicki przebiegają dwie drogi krajowe:

- DK 40 relacji granica państwa (Głuchołazy) – Prudnik – Kędzierzyn Koźle – Ujazd – Pyskowice,
- DK 41 relacji Nysa – Prudnik – Trzebina – granica państwa (Trzebina - Bartultovice),

Zapewniają one powiązania powiatu prudnickiego z najważniejszymi ośrodkami społeczno – gospodarczymi całego regionu opolskiego tj. Nysą, Kędzierzynem-Koźle a także regionami sąsiednimi. Drogi krajowe przebiegające przez powiat prudnicki tworzą wraz z autostradą A4 podstawowy układ drogowy województwa i kraju. Niewątpliwym utrudnieniem transportowym dla powiatu prudnickiego jest brak węzła na autostradę A4 z drogi DW 414 w okolicach Prószkowa. Przez obszar powiatu prudnickiego przebiegają drogi wojewódzkie:

- DW 414 przebieg Opole – Łącznik – Biała – Lubrza. droga przebiega przez gminę Lubrza w powiecie prudnickim oraz gminę Biała (Krobusz, Łącznik, Chrzelice), aż do granicy powiatu z gminą Prószków (powiat opolski)
- DW 416 przebieg Krapkowice – Głogówek – Głubczyce (DK 38) – Kietrz – Racibórz. Droga przechodzi przez terytorium powiatu prudnickiego, głubczyckiego i biegnie aż do granicy z gminą Krapkowice.
- DW 417 przebieg Laskowice – Klisino – Szonów – Szczyty – Racibórz, łącząc województwo śląskie z opolskim. Droga przebiega przez powiat prudnicki oraz powiat głubczycki. Wiedzie ona przez gminę Lubrza (miejscowość Laskowice), gminę Głubczyce (Klisino), gminę Głogówek (Szonów) oraz przez miejscowość Szczyty w gminie Baborów (powiat głubczycki).
- DW Nr 409 relacji Dębina – Strzelce Opolskie.

Kategorią dróg, będącym w bezpośrednim zarządzie powiatu prudnickiego są drogi powiatowe. Stanowią one połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin oraz łączą między sobą siedziby poszczególnych gmin. Łączna długość dróg powiatowych (zamiejskich i miejskich) w powiecie prudnickim wynosi 270,691 km. Zarządcą dróg powiatowych na terenie powiatu

prudnickiego jest Zarząd Powiatu, w którego imieniu działa Wydział Inżynierii i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Prudniku.

Tabela 20. Drogi powiatowe i gminne w powiecie prudnickim według typu nawierzchni

Kategoria drogi	Drogi o nawierzchni		
	twardej	twardej ulepszonej	gruntowej
Drogi powiatowe	243,6 km	230,8 km	27,1 km
Drogi gminne	145,2 km	121,1 km	90,7 km

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Charakterystyka układu drogowego powiatu prudnickiego dokonana została w podziale na poszczególne gminy powiatu, charakteryzowane poniżej.

Rysunek 6. Układ dróg krajowych i wojewódzkich w województwie opolskim

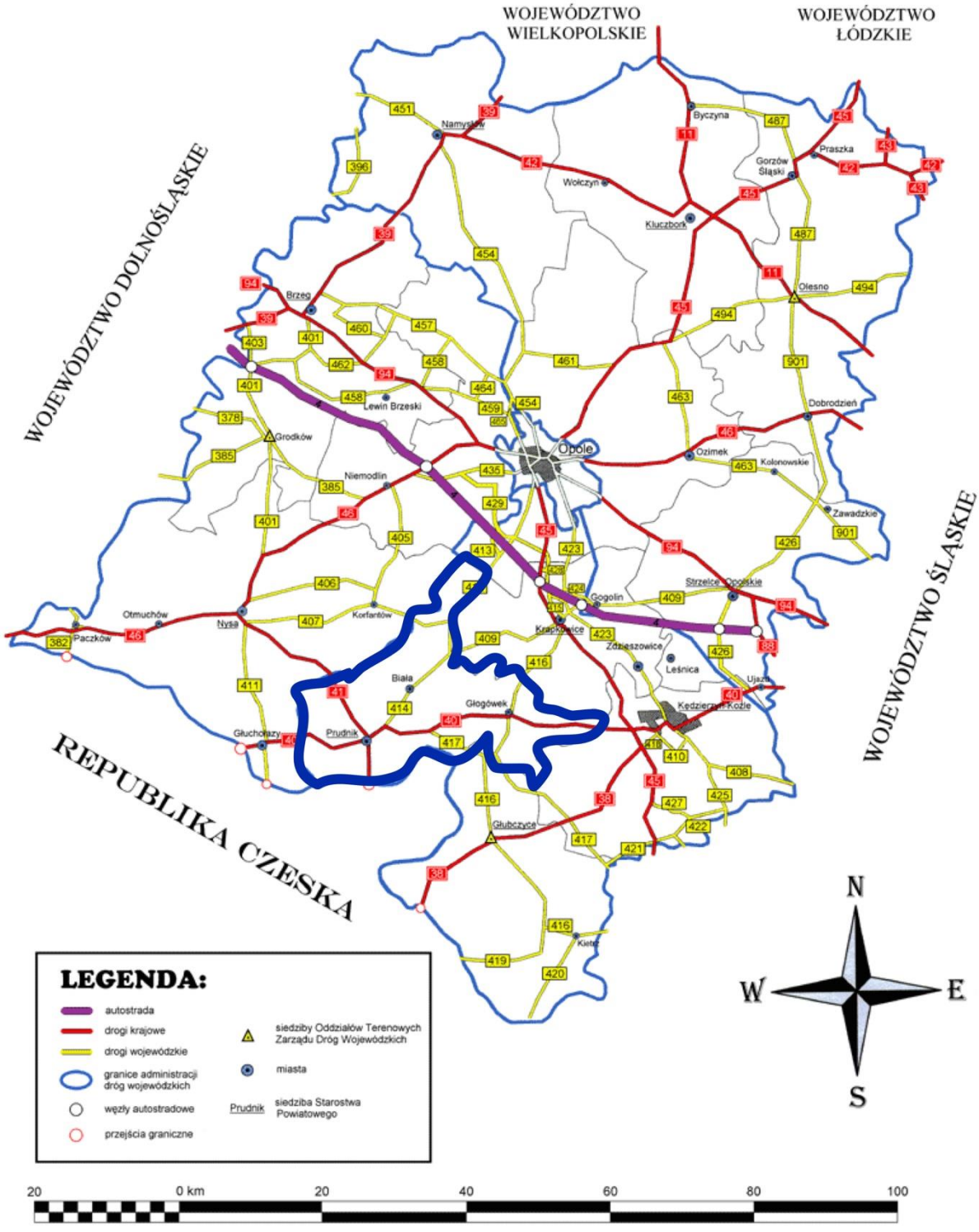

Źródło: Zarząd Dróg Wojewódzkich w Opolu

Gmina Biała

Dla prawidłowego funkcjonowania obszaru gminy najważniejsza jest droga wojewódzka DW 414, która stanowi jej podstawową oś komunikacyjną w układzie północ-południe. Jednocześnie pełni ona funkcję regionalnego i wewnętrznego połączenia z Opolem (stolicą województwa opolskiego) oraz Prudnikiem (powiatowym ośrodkiem usługowym). Jej budowa z jednej strony ograniczyła ruch samochodowy przez miasto Biała, a zwłaszcza przejazd aut ciężarowych, z drugiej – zmniejszyła liczbę przejeżdżających przez stolicę gminy osób. Ponadto układ komunikacyjny gminy tworzą dwie drogi wojewódzkie:

- DW nr 407 Nysa – Korfantów – Łącznik
- DW Nr 409 relacji Dębina – Strzelce Opolskie.

Gmina Biała posiada bardzo gęstą sieć dróg powiatowych, które zapewniają jej odpowiednie powiązania z sąsiednimi ośrodkami miejskimi. Realizują także funkcję lokalnych połączeń komunikacyjnych wsi z gminnym ośrodkiem usługowym jakim jest miasto Biała oraz z innymi wiejskimi ośrodkami usługowymi (wsią Łącznik, Gostomia Solec, Śmicz). Pozwalają też przemieszczać się pomiędzy poszczególnymi wsiami.

Gmina Lubrza

Trzon układu komunikacyjnego gminy Lubrza tworzą DK 40 i DK 41, które przeprowadzają głównie ruch tranzytowy (zarówno osobowy jak i towarowy). Stanowią one także dojazd do przejść granicznych z Republiką Czeską: Trzebina – Bartultovice, Głuchołazy – Mikulovice oraz Konradów – Zlate Hory. Drogi krajowe DK 40 i DK 41 pełnią istotną rolę w obsłudze ruchu samochodowego na osi wschód-zachód w południowej części województwa opolskiego oraz w obsłudze ruchu przejść granicznych z Czechami. Obie drogi mają podstawowe znaczenie dla powiązań komunikacyjnych gminy Lubrza, stanowiąc jej podstawowe osie komunikacyjne w regionie. Zapewniają także wewnętrzne powiązania pomiędzy poszczególnymi wsiami gminy, a lokalnym ośrodkiem usługowym jakim jest wieś Lubrza. Drogi powiatowe na terenie gminy Lubrza zapewniają zewnętrzne jej powiązania z powiatem i gminnymi ośrodkami usługowymi. Są nimi drogi:

- DP 1250 O – łącząca wieś Trzebina z droga krajową DK 41 oraz gminnym ośrodkiem usługowym;
- DP 1267 O – łącząca wisie Prężynka i Lubrza z drogą wojewódzką DW 414 oraz powiatowym ośrodkiem usługowym;

- DP 1280 O – łącząca wieś Jasiona z gminnym ośrodkiem usługowym, czyli wsią Lubrza;
- DP 1279 O – łącząca wieś Olszynka z Białą oraz drogą krajową DK 40;
- DP 1614 O – łącząca wieś Prężynka z miastem Prudnik;
- DP 1615 O – łącząca wieś Krzyżkowice z uzupełniającym ośrodkiem usługowym jakim jest Dytmarów oraz wsie Krzyżkowice, Dytmarów, Skrzypiec i Jasiona z powiatowym ośrodkiem usługowym.

Gmina Prudnik

Układ komunikacyjny gminy wyznaczają tranzytowe drogi krajowe:

- DK 40 relacji granica państwa (Głuchołazy) – Prudnik – Kędzierzyn Koźle – Ujazd – Pyskowice oraz
- DK 41 relacji Nysa – Prudnik – granica państwa (Trzebina).

Drogi krajowe DK 40 i DK 41 pełnią istotną rolę w obsłudze ruchu na osi wschód-zachód w południowej części województwa opolskiego oraz w obsłudze ruchu przejść granicznych z Czechami. Obie drogi mają jednocześnie duże znaczenie dla powiązań komunikacyjnych gminy Prudnik, stanowiąc jej podstawowe osie komunikacyjne w powiązaniach regionalnych. Prudnik posiada dogodną sieć dróg powiatowych, których uzupełnieniem w wymiarze lokalnym są gęsto rozmieszczone drogi gminne.

Gmina Głogówek

Miasto Głogówek ma bardzo dobre położenie w systemie transportowo-drogowym. Leży na skrzyżowaniu dróg relacji Kłodzko-Kędzierzyn (DK nr 40 tzw. trasa Sudecka) z drogą wojewódzką nr 416 relacji Opole-Głubczyce-Pietrowice (granica państwa). Przez gminę prowadzą:

- drogi krajowe: DK nr 40 relacji Kłodzko – Nysa – Głogówek – Koźle,
- drogi wojewódzkie: DW nr 416 Opole-Krapkowice-Głogówek-Głubczyce-granica państwa, DW nr 40 (ulice: Dworcowa, Plac Wolności, Skargi, Piastowska);
- drogi powiatowe: DP 2031, DP 2032, DP 2033, DP 2034, DP 1210, DP 1254 (sumaryczna długość w gminie ok. 89,4 km),
- drogi gminne, tj. drogi o znaczeniu lokalnym nie zaliczone do wymienionych wyżej kategorii, z wyłączeniem dróg wewnętrznych, stanowiące sieć dróg uzupełniającą i służącą miejscowym potrzebom (sumaryczna długość w gminie ok. 98,7 km),

- drogi nie zaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych, w szczególności drogi wewnętrzne w osiedlach mieszkaniowych, drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych oraz do obiektów użytkowanych przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

Sieć dróg na terenie gminy jest dobrze rozwinięta, problemem jest natomiast jakość nawierzchni – i to zarówno dróg gminnych, jak i tych, będących w administracji zarządu powiatu, jak i województwa oraz kraju.

Przez obszar powiatu prudnickiego przebiega czynna linia kolejowe numer 137 relacji Katowice – Legnica. Linia ta nazywana jest również Podsudecką Magistralą Kolejową (PMK). Łącznu ona obszar powiatu prudnickiego, z sąsiednimi powiatami na osi wschód-zachód i stanowi jednocześnie podstawowe połączenie kolejowe powiatu z województwami: śląskim i dolnośląskim. Jak wskazuje diagnoza wykonana na potrzeby Strategii Rozwoju Transportu Obszaru Funkcjonalnego Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie[6] mimo swoich walorów historycznych (XIX wieczny ceglany budynek) dworzec PKP i jego otocznie w aktualnym stanie technicznym nie jest w stanie pełnić funkcji funkcjonalnego centrum przesiadkowego. Kolej nie ogrywa istotnego środka transportu osobowego
w powiecie, przede wszystkim z uwagi na brak rozwiniętej sieci linii kolejowej, zły stan infrastruktury technicznej, a przede wszystkim na małą liczbę kursów.

Na terenie powiatu prudnickiego działalność w zakresie transportu publicznego realizuje firma Arriva spółka z o.o., posiadająca swój oddział w Prudniku. Zapewnia ona bezpośrednie połączenie z miasta Prudnik do 25 miejscowości, przy użyciu 50 różnych tras. Najwięcej bezpośrednich kursów w dni robocze wykonywanych jest do miejscowości Głuchołazy (w ciągu dnia 24 kursy z Prudnika). Duża liczba kursów wykonywana jest również w weekendy – w soboty z dworca w Prudniku odjeżdża 15 busów, natomiast w niedziele – 10. Na drugim miejscu pod względem ilości kursów bezpośrednich, wykonywanych przez omawianego przewoźnika, są kursy do Opola. Różnymi trasami w dni robocze wykonywanych jest w tym kierunku 18 kursów, natomiast w soboty i niedziele – 8 przejazdów. Do miejscowości Biała wykonywanych jest łącznie 17 kursów dziennie od poniedziałku do piątku, a po 8 kursów w soboty i niedziele. Arriva w dobrym stopniu zapewnia przejazdy do miejscowości Głogówek (13 kursów w dni robocze, 0 w weekendy). Do Nysy w dni robocze wykonywanych jest 11 kursów, w soboty 4, a w niedziele 5. Najmniej bezpośrednich kursów (1 w ciągu dnia) wykonywanych jest do Chrzelic, Jegielnicy, Józefowa, Krapkowic i Przechodu.

[6] http://www.partnerstwo-nyskie2020.pl/images/news/SRT/Z1B.pdf

Najlepsze połączenia transportu zbiorowego istnieją pomiędzy miejscowością Prudnik, a (liczba połączeń w ciągu doby):

- Białą (45 połączeń),
- Lubrzą (36 połączeń),
- Głuchołazami (26 połączeń),
- Moszczanką (19 połączeń),
- Opola, Pokrzywny, Prószkowa i Rudziczki (18 połączeń),
- Chrzelic, Łącznika i Radostyni (16 połączeń),
- Głogówka (15 połączeń). Najmniej połączeń – tylko 1 w ciągu dnia – realizowanych jest z Prudnika do: Dobrej, Dzierżysławic, Jegielnicy, Józefowa, Krapkowic, Racławic Śląskich, Rączki i Żabnika.

Zasadniczym środkiem transportu mieszkańców powiatu prudnickiego jest indywidulany transport samochodowy. Jak wskazują dane Głównego Urzędu Statystycznego w powiecie prudnickim od 2010 roku przybyło aż 5350 pojazdów samochodowych (w tym ciągników), 385 motocykli oraz 99 motocykli o pojemności poniżej 125 cm^3.

Tabela 21. Pojazdy samochodowe w powiecie prudnickim w latach 2010-2015

Kategoria pojazdu	Lata					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Pojazdy samochodowe i ciągniki	36 609	38 230	38 833	39 783	40 667	41 959
Motocykle	1 225	1 290	1 357	1 437	1 495	1 610
Motocykle o pojemności silnika do 125 cm3	267	267	283	288	319	366

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Liczba samochodów osobowych przypadająca na 1000 mieszkańców powiatu prudnickiego w 2015 roku wyniosła 557,9. Jest to wartość wyższa od danych na poziomie krajowym (539,2 pojazdu) ale mniej od danych dla województwa opolskiego.

Wykres 16. Liczba samochodów osobowych na 1000 mieszkańców powiatu prudnickiego w latach 2009-2015

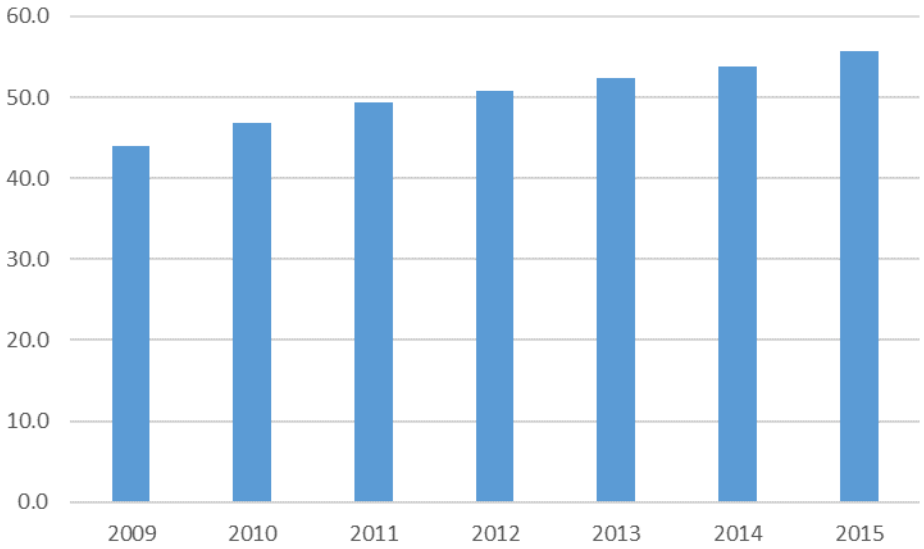

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

9. TURYSTYKA I KULTURA

Przygraniczne położenie geograficzne powiatu prudnickiego jest jednym z jego atutów rozwojowych. Powiat prudnicki położony jest w południowej części województwa opolskiego, u podnóża Sudetów, na pograniczu dwóch krain geograficznych – Płaskowyżu Głubczyckiego i Gór Opawskich. Teren powiatu jest zróżnicowany pod względem krajobrazowym. Część północną zajmują tereny nizinne, natomiast część południowa to niezwykle atrakcyjne pod względem turystycznym tereny górzyste z Górami Opawskimi, na terenie których od 1988 roku istnieje Park Krajobrazowy Gór Opawskich. To właśnie uwarunkowania krajobrazowe i przyrodnicze stanowią podstawowe uwarunkowania dla rozwoju turystki na terenie powiatu prudnickiego. Walory przyrodnicze i krajobrazowe wraz z istniejącym zagospodarowaniem turystycznym czynią z Gór Opawskich niezwykle atrakcyjne miejsce do wypoczynku.

Infrastruktura turystyki aktywnej

Turystyka aktywna jest obecnie jednym z najszybciej rozwijających się segmentów lokalnych rynków turystycznych. Stwarza to szczególną szansę dla takich obszarów jak powiat prudnicki, gdzie istnieją bardzo dobre warunki do uprawiania turystyki pieszej oraz form turystyki kwalifikowanej tj.: rowerowej, jeździeckiej, łowieckiej oraz aeroturystyki i innej.

Powiat prudnicki pokryty jest siecią szlaków turystycznych, które stanowią najważniejszą formę promocji lokalnego dziedzictwa kulturalnego i walorów przyrodniczo – krajobrazowych całego obszaru. Trasy szlaków w wielu miejscach przecinają się i pokrywają się ze sobą, pozwalając zarówno na koncentrowanie się na temacie wiodącym, jak i jednoczesne zwiedzanie obiektów o zróżnicowanej tematyce.

Do najważniejszych szlaków (tras) pieszych zlokalizowanych na terenie powiatu prudnickiego zaliczają się:

- Szlak im. M. Orłowicza. Jest to główny szlak Gór Opawskich i polskich Sudetów, który rozpoczyna się na stacji PKP Prudnik. Na terenie Gór Opawskich szlak liczy 37 km (w tym ok. 14 km na terenie Gminy Prudnik). Cały szlak Prudnik - Świeradów - Zdrój liczy ok. 400 km.
- Szlak Historyczny Lasów Królewskiego Miasta Prudnik. Szlak o długości 17,5 km **przebiega przez**: Prudnik (Park Miejski) - Prudnik (stare dęby) - Kapliczna Góra - Kobylica - Dębowiec - Rozdroże pod Trzebiną - Sanktuarium Św. Józefa w Prudniku Lesie - Prudnik (Lipy) - Prudnik (Park Miejski).

- Szlak Prudnik – Wieszczyna - Trzebina o długości 19,5 km. Szlak przebiega przez Prudnik (dworzec kolejowy) - Łąkę Prudnicka - Trupinę - Wieszczynę - Trzebinię. **Atrakcjami szlaku są**: Cmentarz Żydowski, zabytkowa zabudowa fabryki włókienniczej z XIX w., wille rodziny Frankel - prudnickich fabrykantów z XIX w., Park Miejski, dawne koszary wojskowe, ruiny zamku w Łące Prudnickiej, szopka Trybuły, Trupina.
- Ścieżka dydaktyczna „Las Prudnicki" o długości 7 km. Ścieżka przebiega przez **Przebieg**: Prudnik (ul. Dąbrowskiego) - Prudnik (stare dęby) - Kobylica - Sanktuarium Św. Józefa - Prudnik (ul. Dąbrowskiego).

W powiecie prudnickim istnieją bardzo korzystne warunki do uprawiania turystyki rowerowej. Ścieżki i szlaki rowerowe w powiecie są jednym najważniejszych elementów turystyki aktywnej, stanowiąc jednocześnie efektywne narzędzie jego promocji. Powiat prudnicki oferuje ścieżki rowerowe o łącznej długości 1150,5 km, które przebiegają zarówno po stronie polskiej jak i czeskiej.

Tabela 22. Trasy rowerowe na terenie powiatu prudnickiego

Kategoria szlaku rowerowego	Nazwa trasy	Przebieg	Długość
Dzień Czeski	Trasa B-0	Prudnik – Jindřichov (Republika Czeska) – Prudnik	26 km
	Trasa B-1	Prudnik – Zlaté Hory (Republika Czeska) – Petrovice (Republika Czeska) – Jindřichov (Republika Czeska) – Prudnik.	54,3 km
	Trasa B-2	Prudnik – Zlaté Hory (Republika Czeska) – Heřmanovice (Republika Czeska) – Petrowice (Republika Czeska) – Jindřichov (Republika Czeska) – Prudnik.	61,2 km
Śladem Błogosławionej Marii Luizy Merket	Trasa D-1	Prudnik – Wierzbiec – Stary Las – Kijów – Stary Las – Wierzbiec – Prudnik.	78,4 km
	Trasa D-2	Prudnik – Wierzbiec – Stary Las – Nysa – Otmuchów – Kałków – Kijów – Stary Las – Wierzbiec – Prudnik.	103,4 km
	Trasa D-3	Prudnik – Wierzbiec – Stary Las – Nysa – Otmuchów – Paczków – Kałków – Kijów – Stary Las – Wierzbiec – Prudnik	135,4 km
Szlakiem Jeńców Wojennych	Trasa C-1	Prudnik – Biała – Korfantów – Włodary – Prudnik	72,1 km
	Trasa C-2	Prudnik – Biała – Korfantów – Sowin – Bielice – Włodary – Prudnik	93,5 km
	Trasa C-3	Prudnik – Biała – Korfantów – Sowin – Tułowice –	104,6

		Bielice – Włodary – Prudnik	
Szlak Pogranicza Polsko-Czeskiego	Trasa E-1	Prudnik – Vysoká (Republika Czeska) – Město Albrechtice (Republika Czeska) – Hrozowá (Republika Czeska) – Vysoká (Republika Czeska) – Prudnik	51,9 km
	Trasa E-2	Prudnik – Vysoká (Republika Czeska) – Město Albrechtice (Republika Czeska) – Krnov (Republika Czeska) – Pomorzowiczki – Prudnik	80,6 km
	Trasa E-3	Prudnik – Vysoká (Republika Czeska) – Město Albrechtice (Republika Czeska) – Krnov (Republika Czeska) – Branice – Krnov (Republika Czeska) – Pomorzowiczki – Prudnik	117,5 km

Źródło: Opracowanie na podstawie Strategii Rozwoju Transportu Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020

Baza noclegowa w powicie prudnickim jest słabo rozwinięta i nie sprzyja rozwojowi turystyki na jego obszarze. Jak wskazują dane Głównego Urzędu Statystycznego, na terenie powiatu prudnickiego w 2015 roku funkcjonowało łącznie jedynie 9 turystycznych obiektów noclegowych, z tego 6 to obiekty całoroczne. Należy jednocześnie zauważyć, że ewidencja GUS nie uwzględnia obiektów dysponującymi mniej niż 10 miejscami noclegowymi, stąd też duża liczba kwater agroturystycznych i pokoi gościnnych nie została zidentyfikowana. Nie zmienia to jednak faktu, iż brak dobrze rozwiniętej bazy noclegowej stanowi pewne ograniczenie dla rozwoju turystyki w powiecie prudnickim.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Wspieranie działalności kulturalnej jest istotne dla rozwoju człowieka jako jednostki, a także dla rozwoju całego społeczeństwa. Dzięki dobrej dostępności do instytucji kultury oraz wydarzeń kulturalnych mieszkańcy powiatu prudnickiego mają możliwość poznawania tradycji i historii obszaru, w którym mieszkają, przez co wzrasta ich poczucie przynależności do lokalnej społeczności oraz umacniają się więzi miedzy mieszkańcami.

W powiecie prudnickim wszystkie działające instytucje kultury to podmioty publiczne. W 2015 roku funkcjonowało łącznie 18 instytucji kultury, 46 grup artystycznych oraz 114 kół. Koncentracja jednostek kultury ma miejsce w największych miastach powiatu, głównie w Prudniku i Głogówku. To właśnie w tych dwóch miastach swoją działalność prowadzą dwa muzea regionalne: Muzeum Regionalne w Głogówku oraz Muzeum Ziemi Prudnickiej.

Tabela 23. Instytucje kultury, grupy artystyczne i koła (kluby) w powiecie prudnickim w 2015 roku

Jednostka terytorialna	Instytucje kultury	Grupy artystyczne	Koła
Woj. opolskie	209	542	687
Pow. prudnicki	18	46	114
Gm. Biała	1	10	4
Gm. Głogówek	1	11	32
Gm. Lubrza	6	7	21
Gm. Prudnik	10	18	57

Źródło: Opracowania na podstawie BDL GUS

Liczba osób odwiedzających muzea w Głogówku i Prudniku wraz z oddziałami z roku na rok ulega zwiększeniu. W 2015 roku muzeum w Głogówku odwiedziło 7729 osób natomiast w Prudniku 9386 osób. Obydwa muzea to atrakcyjne obiekty, które w ostatnich latach podlegały procesom odnowy i modernizacji. Świadczą liczne usługi kulturalne, artystyczne dla wszystkich grup społecznych a także zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży z powiatu prudnickiego.

Wykres 17. Zwiedzający muzea na terenie powiatu prudnickiego w latach 2009-2015

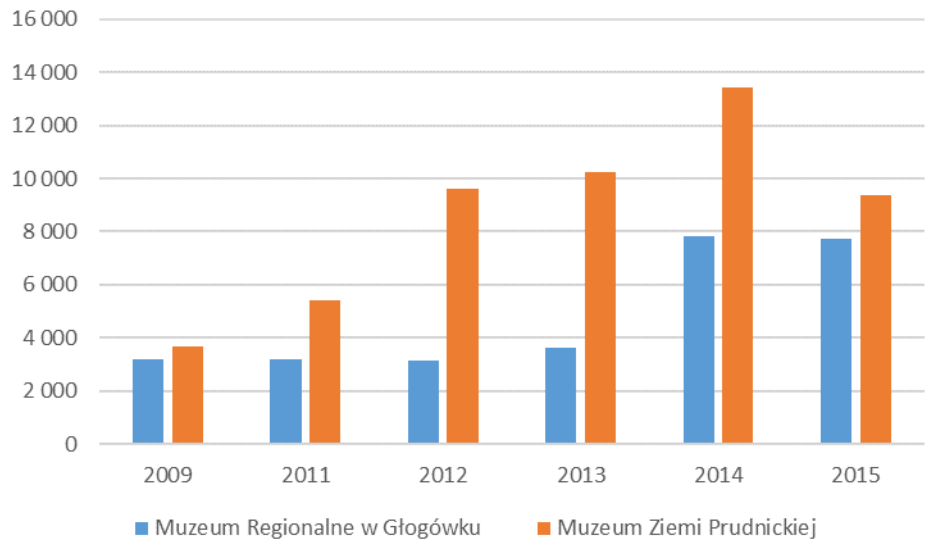

Źródło: Opracowania na podstawie BDL GUS

10. WSPÓŁPRACA LOKALNA I PONADLOKALNA

Powiat Prudnicki aktywnie uczestniczy w różnych formach współpracy samorządowej na szczeblu krajowym oraz międzynarodowym. Powiat jest aktywnym członkiem Związku Powiatów Polskich oraz silnie angażuje się rozwój współpracy polsko – czeskiej.

Szczególnie istotnym wymiarem partnerstwa lokalnego jest współpraca w ramach tzw. Subregionu Południowego. Partnerstwo utworzyło łącznie czternaście gmin i trzy powiaty: Głubczycki, Prudnicki oraz Nyski, podpisując w dniu 25 marca 2013 roku „Umowę Partnerstwa". Współpraca ta została sformalizowana poprzez utworzenie Stowarzyszenia Subregion Południowy. Jej istotną rolą jest przygotowanie i składanie wniosków o pozyskanie środków zewnętrznych, na projekty o szczególnym znaczeniu dla rozwoju tej części województwa opolskiego.

Położenie powiatu prudnickiego w obszarze przygranicznym, w sąsiedztwie Republiki Czeskiej, sprzyja pogłębianiu współpracy pomiędzy partnerami po obu stronach granicy. Najważniejszą formą współpracy w tym zakresie są euroregiony. Powiat Prudnicki oraz wszystkie Gminy powiatu są aktywnymi członkami Euroregionu Pradziad.

Szansą na ożywienie działalności Euroregionu Pradziad jest zacieśnienie kontaktów z partnerami czeskimi oraz realizacja przedsięwzięć za pośrednictwem Funduszu Małych Projektów programu Phare CBC, Funduszu Mikroprojektów Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG oraz Europejskiej Współpracy Terytorialnej Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska. Euroregion przyznaje dofinansowanie dla projektów ze sfery kultury, sportu, demokracji lokalnej, zasobów ludzkich, planowania przestrzennego, rozwoju gospodarczego i turystyki.

W celu zintensyfikowania współpracy polsko – czeskiej w ramach obszarów przygranicznych Powiat Prudnicki jest sygnatariuszem dwóch istotnych dokumentów strategicznych, określających perspektywę współpracy transgranicznej. Mowa tu o Strategii rozwoju współpracy polsko-czeskiej w Euroregionie Pradziad na lata 2014-2020 oraz Strategii Rozwoju Pogranicza Polsko-Czeskiego ze szczególnym uwzględnieniem powiatu prudnickiego i Mikroregionu Krnowskiego. Strategie wytyczają ambitne cele w zakresie wzmacniania i rozwijania współpracy transgranicznej pomiędzy polskimi i czeskimi parterami, w szczególności w aktualnej perspektywie unijnej 2014-2020.

Powiat Prudnicki w 2011 roku podpisał porozumienie o współpracy z ukraińskim Rejonem Nadwirna/Nadwórna. Warto zaznaczyć, iż od 2000 roku Gmina Prudnik współpracuje z miastem miasta Nadwirna/Nadwórna, będącym siedzibą Rejonu Nadwórna. Strony oczekują, że współpraca przyniesie korzyści gospodarcze, jak też wzmocni kontakty kulturalne.

Powiat Prudnicki nawiązał również kontakty z norweskimi gminami Frøya, Levanger oraz norweskim Uniwersytetem Technologicznym w Trondheim. Współpraca ta może umożliwić realizację wspólnych projektów, m.in. z zakresu profilaktyki zdrowotnej, sportu oraz ochrony środowiska, m. in w ramach tzw. Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, czyli tzw. funduszy norweskich i EOG.

11. SYTUACJA FINANSOWA POWIATU PRUDNICKIEGO

Możliwości realizacji zamierzeń przewidzianych w strategii rozwoju są w przypadku każdej jednostki terytorialnej w dużej mierze uwarunkowane jej aktualną i przyszłą sytuacją finansową. W niniejszym rozdziale dokonano analizy budżetowej powiatu prudnickiego w dwóch podstawowych wymiarach:

- dynamiki dochodów w latach 2010-2015,
- struktury dochodów i wydatków budżetu wykonanego w 2015 r.,

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego podstawowymi dochodami powiatu są:

- udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa w wysokości 10,25% podatku PIT i 1,40% podatku CIT,
- subwencje z budżetu państwa na zadania realizowane przez powiat,
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania realizowane przez powiatowe służby, inspekcje i straże,
- dochody powiatowych jednostek budżetowych oraz wpłaty innych powiatowych jednostek organizacyjnych,
- dochody z majątku powiatu,
- odsetki za nieterminowe przekazywanie udziałów, dotacji i subwencji.

Dochodami powiatu mogą również być:

- subwencja wyrównawcza z budżetu państwa,
- dotacje celowe z budżetu państwa przekazywane na wykonanie czynności,
- dotacje z państwowych funduszów celowych,
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiat na mocy porozumień zawartych z organami administracji rządowej,
- dotacje celowe z budżetu województwa na zadania z zakresu samorządu województwa wykonywane przez powiat na mocy porozumień zawartych z województwem,
- spadki, zapisy i darowizny,
- odsetki od smrodków finansowych powiatu gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki i dywidendy od wniesionego kapitału,
- inne wpływy uzyskiwane na podstawie odrębnych przepisów. Powiaty nie uzyskują dochodów z podatków i opłat lokalnych, które zasilają budżety gmin.

11.1. Dochody i wydatki w latach 2005-2015

Dochody ogółem powiatu prudnickiego w 2015 r. wyniosły 55 618 861,28 zł i były o 71,1% wyższe niż w 2005 r. Dynamika zmian dochodów powiatu prudnickiego była najwyższa spośród wszystkich analizowanych powiatów podregionu nyskiego.

Tabela 24. Dochody powiatu prudnickiego w latach 2005 i 2015 na tle powiatów podregionu nyskiego

Jednostka terytorialna	2005	2015	Zmiana (2005 =100%)
Województwo opolskie	480 274 651	764 910 940,08	159,3
Powiat brzeski	56 629 463	76 900 251,54	135,8
Powiat głubczycki	38 078 179	58 137 950,10	152,7
Powiat namysłowski	26 078 244	45 374 538,46	174
Powiat nyski	79 332 139	121 004 646,66	152,5
Powiat prudnicki	32 505 235	55 618 851,28	171,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Surowe dane dotyczące globalnej wielkości dochodów nie są jednak najbardziej odpowiednim narzędziem analizy sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego. W szczególności dotyczy to powiatów, uzyskujących dużą cześć swoich dochodów z transferów z budżetu państwa (subwencje i dotacje), których wysokość i przeznaczenie jest w przeważającej mierze uwarunkowane regulacjami centralnymi. Stąd też znacznie lepszym miernikiem zamożności powiatów, także w ujęciu czasowym, są dane przeliczone na jednego mieszkańca powiatu i dotyczące przede wszystkim dochodów własnych, spośród których kluczową rolę odgrywają udziały w podatkach PIT i CIT.

Tabela 25. Dochody powiatu prudnickiego na 1 mieszkańca w latach 2005 i 2015 na tle powiatów podregionu nyskiego

Jednostka terytorialna	Dochody ogółem			Dochody własne		
	2005	2015	Zmiana (2005 =100%)	2005	2015	Zmiana (2005 =100%)
Woj. opolskie	522	869,8	166,6	145	311,4	214,8
Powiat brzeski	611	842,2	137,8	136	283,2	208,7
Powiat głubczycki	751	1 236,1	164,6	194	601,5	310,1
Powiat namysłowski	593	1 061,9	179,2	122	335,4	275,5

Jednostka terytorialna	Dochody ogółem			Dochody własne		
	2005	2015	Zmiana (2005 =100%)	2005	2015	Zmiana (2005 =100%)
Powiat nyski	541	867,4	160,3	141	253,3	179,6
Powiat prudnicki	538	986,1	183,3	119	391,1	329

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W zakresie dochodów ogółem na 1 mieszkańca, powiat prudnicki (986,1 zł w 2015 r.) mieści się powyżej średnich wartości dla powiatów w województwie opolskim (869,8 zł) i w całej Polsce (917 zł), jednak nie odbiega istotnie od wskaźników dla porównywanych powiatów podregionu nyskiego. Należy zauważyć, iż bardzo ważną częścią dochodów powiatów w Polsce jest cześć oświatowa subwencji ogólnej, która obliczana jest przede wszystkim na podstawie liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych prowadzonych przez dany powiat.

Sytuacja zmienia się diametralnie, jeżeli pod uwagę brane są wyłącznie dochody własne powiatów. W tym przypadku powiat prudnicki (391,1 zł) również przekracza średnią wojewódzką (311,4 zł) i krajową, (308 zł) plasując się na drugim miejscu, za powiatem głubczyckim wśród porównywanych powiatów. Zdecydowanie najwyższa jest również dynamika wzrostu tych dochodów w powiecie prudnickim na przestrzeni ostatnich 10 lat, w stosunku do wszystkich porównywanych wartości.

Tabela 26. Dochody powiatu prudnickiego z tytułu udziałów z podatków PIT i CIT na 1 mieszkańca w latach 2005 i 2015 na tle powiatów podregionu nyskiego

Jednostka terytorialna	Udział w podatku PIT			Udział w podatku CIT		
	2010	2015	Zmiana (2005 =100%)	2010	2015	Zmiana (2005 =100%)
Woj. opolskie	66	149,68	225,8	8	6,13	77,5
Powiat brzeski	70	160,25	228,3	2	3,96	200,8
Powiat głubczycki	70	131,78	187,8	1	1,62	194,1
Powiat namysłowski	56	145,89	258,8	1	6,46	937
Powiat nyski	64	141,63	222	2	2,98	167,1
Powiat prudnicki	56	125,61	225,2	1	2,69	235,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Analizując najważniejsze źródło dochodów własnych powiatów, tj. udział w podatku PIT, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, Powiat Prudnicki wypada słabiej na tle porównywanych jednostek. Powiat Prudnicki cechuje się tempem zmiany na poziomie średniej wojewódzkiej (225). W zakresie podatku CIT dynamika porównywalnych jednostek w zestawieniu jest silnie zróżnicowana, a Powiat Prudnicki z dynamiką na poziomie 135,8% zajmuje drugą pozycję wśród analizowanych jednostek. Rola tego źródła dochodów jest jednak bardzo ograniczona w porównaniu z PIT.

Globalna kwota wydatków w budżetach powiatów, podobnie jak jej przeliczenie na 1 mieszkańca, jest w zasadniczym stopniu uwarunkowana wysokością uzyskiwanych dochodów. Istotnym wskaźnikiem, który daje wyobrażenie o polityce danego samorządu, jest natomiast udział wydatków majątkowych (przede wszystkim inwestycyjnych) w wydatkach ogółem (tabela poniżej). W 2015 roku powiat prudnicki przeznaczył na cele inwestycyjne oraz inne wydatki majątkowe łącznie niespełna 10% swoich wydatków ogółem. Jest to wskaźnik nieznacznie niższy od średniej wojewódzkiej (11,4%) i krajowej (15,8%), natomiast poza powiatem nyskim, gdzie wartość wskaźnika w 2015 roku była najwyższa wśród analizowanych jednostek, powiat prudnicki plasuje się w czołówce powiatów podregionu nyskiego.

Tabela 27. Udział wydatków majątkowych w globalnych wydatkach ogółem powiatu prudnickiego w latach 2005-2015 na tle powiatów podregionu nyskiego

Jednostka administracyjna	2005	2015
Woj. opolskie	6	11,4
Powiat brzeski	5,5	2,7
Powiat głubczycki	10	4,2
Powiat namysłowski	8,6	7,4
Powiat nyski	5,2	16,1
Powiat prudnicki	4	9,9

Źródło: Obliczenia własne na podstawie BDL GUS

Należy jednak zauważyć, że w latach 2005-2015 wskaźnik udziału wydatków majątkowych Powiatu Prudnickiego w wydatkach ogółem ulegał istotnym wahaniom. W latach 20079-2011 oraz w 2009 roku utrzymywał się w przedziale 16,4-22,4%, i był to szczyt aktywności powiatu w analizowanym okresie. Zmiana wskaźnika jest uzależniona od wykonania budżetu powiatu.

Wykres 18. Udział wydatków majątkowych w globalnych wydatkach ogółem powiatu prudnickiego w latach 2005-2015

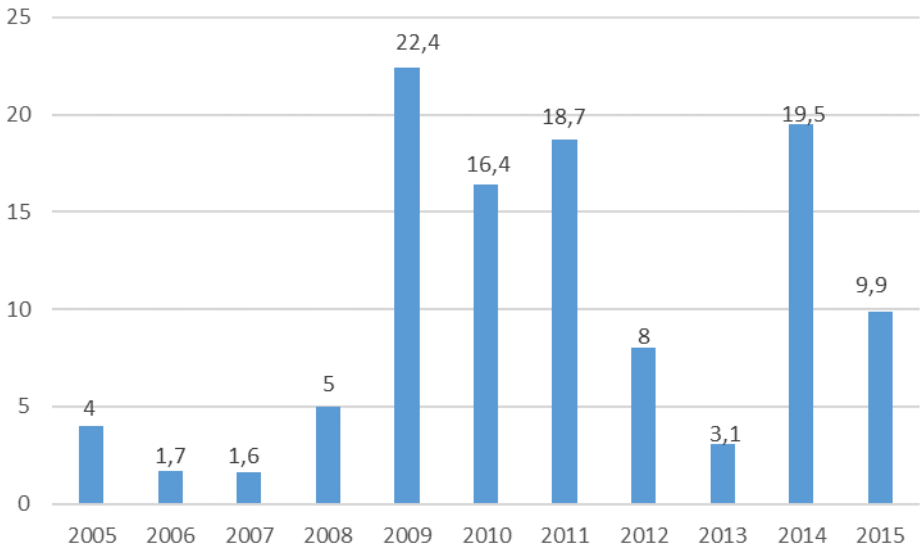

Źródło: Obliczenia własne na podstawie BDL GUS

11.2. Struktura budżetu powiatu prudnickiego w 2015 roku

Struktura dochodów budżetowych Powiatu Prudnickiego jest zbliżona do średnich wartości dla powiatów w skali całego województwa. Dochody własne powiatu stanowią niespełna 40% wszystkich dochodów jednostki. Relatywnie niski jest udział w podatku PIT (12,7%), co jest wartością niższą od średniej wojewódzkiej (17,2%) i niemal trzykrotnie niższą od danych dla sąsiedniego powiatu nyskiego (35,5%). Udział źródeł o charakterze dotacyjnym, w szczególności dotacji z budżetu państwa jest niższy od średniej wojewódzkiej (16,5% przy średniej 20,6%). Wysoki jest jednocześnie udział subwencji oświatowej w strukturze całkowitych dochodów powiatu prudnickiego, wynoszący 32,9%.

Tabela 28. Struktura dochodów powiatu prudnickiego w 2015 roku w procentach na tle na tle powiatów podregionu nyskiego

Jednostka terytorialna	Dochody własne	Podatek PIT	Podatek CIT	Dochody z majątku	Dotacje ogółem	Dotacje z budżetu państwa	Dotacje z budżetu państwa na zadania własne	Subwencja ogółem	Cześć oświatowa	Część wyrównawcza
Woj. Opolskie	35,8	17,2	0,7	1,3	20,6	17,2	5,9	43,6	34,4	6,4
Powiat brzeski	46,5	26,3	0,6	1,5	27,3	23,6	3,4	64,4	51,7	10,9
Powiat głubczycki	50,9	11,1	0,1	0,3	26,6	25,8	14,7	27,1	17,7	6,4
Powiat namysłowski	25,8	11,2	0,5	2,9	15,2	11,9	1,8	40,6	32,8	4,9
Powiat nyski	63,5	35,5	0,7	1,7	40,7	36,8	8,1	113,3	87,4	18,9
Powiat prudnicki	39,7	12,7	0,3	0,9	16,5	15	2,9	43,8	32,9	9,2

Źródło: Obliczenia własne na podstawie BDL GUS

Wśród wydatków powiatu prudnickiego największe kwoty przeznaczane są na dziedziny takie jak edukacja (36,6%), pomoc społeczna (18,1%), administracja (13,1%) i ochrona zdrowia (7,9%). W stosunku do innych analizowanych powiatów w regionie widoczna jest wyższa rola wydatków oświatowych oraz niższe wydatki na transport.

Tabela 29. Struktura wydatków powiatu prudnickiego w 2015 roku w procentach na tle na tle powiatów podregionu nyskiego

Jednostka terytorialna	Transport	Administracja publiczna	Bezpieczeństwo	Oświata	Ochrona zdrowia	Pomoc społeczna
Woj. opolskie	11,4	12,6	7,5	32,6	3,5	17,4
Powiat brzeski	5,1	13,0	9,8	37,2	4,8	17,5
Powiat głubczycki	4,9	9,0	6,4	15,8	3,1	51,7
Powiat namysłowski	6,8	12,4	8,7	37,8	4,3	11,3
Powiat nyski	14,9	10,5	10,4	35,1	5,4	8,7
Powiat prudnicki	5,6	13,1	7,7	36,6	7,9	18,1

Źródło: Obliczenia własne na podstawie BDL GUS

12. PODSUMOWANIE CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNEJ

Powiat prudnicki to stosunkowo nieduża wspólnota lokalna. Cechą determinującą rozwój tej części przestrzeni kraju jest jego przygraniczne położenie, w znacznym oddaleniu do większych aglomeracji oraz miast. Stolicę powiatu – Prudnik dzieli od Opola prawie 60 km. Aglomeracja śląska położona jest około 100 km na wchód od Prudnika, natomiast wrocławska ponad 110 km na północ. Można uznać, że powiat prudnicki położony jest peryferyjnie w przestrzeni kraju, jak też województwa opolskiego. Przez obszar powiatu nie biegnie żadna droga ekspresowa oraz autostrada, pomimo przebiegu ważnych dróg krajowych, łączących Polskę z Republiką Czeska (drogi krajowe nr 40 oraz 41).

Również przestrzeń po stronie czeskiej charakteryzuje się znacznym oddaleniem od większych miast i zdominowana jest przez małe miasta oraz obszary wiejskie.

Cechą charakterystyczną przestrzeni, oprócz położenia przy granicy z Republiką Czeską, jest funkcja rolnicza. Powiat prudnicki posiada jedne z najlepszych w kraju warunków do rozwoju rolnictwa, co związane jest z wysoką jakością zasobów glebowych oraz korzystnym klimatem. Rolnictwo odgrywało istotną rolę w kształtowaniu przestrzeni powiatu, która zdominowana jest przez użytki rolne, z niedużym udziałem powierzchni lasów.

Struktura osadnicza powiatu jest dobrze rozwinięta. Największym ośrodkiem, skupiającym szereg usług jest miasto powiatowe Prudnik. Lokalnymi ośrodkami usługowymi są także miejscowości gminne: Głogówek, Biała oraz Lubrza.

Podobnie jak znaczna cześć województwa opolskiego, także powiat prudnicki dotknięty jest zjawiskiem malejącej liczby mieszkańców. Problem depopulacji dotyczy nie tylko samego powiatu prudnickiego lecz także wszystkich powiatów całego podregionu nyskiego. Największe procentowe spadki liczby ludności w latach 2005 – 2015 dotyczyły gminy Biała (-8,1%). Tereny wiejskie powiatu charakteryzują się większą stabilnością w zakresie spadku liczby ludności niż tereny miejskie. To właśnie miasta powiatu prudnickiego stanowią zasadniczo miejsca odpływu ludności.

Za spadek liczby mieszkańców odpowiadają dwa zjawiska: migracji oraz ruchu naturalnego. Zjawisko migracji poza obszar powiatu w ciągu ostatnich 10 analizowanych lat wykazywało się niezmiennym negatywnym charakterem. Co roku z przestrzeni powiatu prudnickiego ubywało wskutek migracji średnio ponad 200 osób. Na ubytek mieszkańców wskutek migracji nakładał się ubytek spowodowany przewagą zgonów nad urodzeniami. W ten sposób populacja powiatu zmniejszała się co roku dodatkowo o około 150 osób.

Jeśli nałożymy te dwa negatywne zjawiska demograficzne na siebie, to można zauważyć, że co roku z przestrzeni powiatu znikała nieduża wieś (około 350 osób). Niestety prognozy demograficzne na przyszłość nie są optymistyczne. GUS prognozuje, że obecna populacja powiatu licząca na koniec 2015 roku nieco powyżej 56 tys. mieszkańców, zmniejszy się do 39,5 tys. w 2050 roku.

Ubytek mieszkańców wpływał na zmiany struktury ludności. Na wyjazd poza obszar zamieszkania decydują się bowiem głównie osoby młode oraz w wieku produkcyjnym. Widoczny jest wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym, kosztem ludności w wieku przedprodukcyjnym.

Trudno jednoznacznie wskazać jakie są przyczyny takie sytuacji demograficznej w powiecie prudnickim. Na pewno jest ich kilka, wzajemnie się przenikających. Główną przyczyną migracji poza miejsce zamieszkania może być chęć poprawy statusu ekonomicznego. Województwo opolskie w sposób szczególny dotknięte zostało tym zjawiskiem. Wpływ na to miały na pewno uwarunkowania historyczne, w tym posiadanie obywatelstwa niemieckiego, co uławiało migrację za granicę.

Należy również podkreślić, że przestrzeń powiatu wykazuje się umiarkowanym wzrostem gospodarczym w porównaniu do przestrzeni województwa oraz kraju oraz nadal względnie wysokim poziomem bezrobocia. Gospodarka powiatu oparta jest w dużym stopniu na rolnictwie, które nie jest w stanie wygenerować dużej liczby miejsc pracy. Peryferyjne położenie w przestrzeni kraju, w tym niekorzystne ulokowanie w odniesieniu do sieci transportowej kraju, wpływały na niższą atrakcyjność inwestycyjną.

Także liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na przestrzeni analizowanych lat wskazywała się brakiem znaczącej dynamiki wzrostu. W m. Prudnik odnotowano największy spadek liczby podmiotów gospodarczych. Największy wzrost liczby podmiotów gospodarczych odnotowano w gminie Biała oraz Głogówek.

Tym samym można wysnuć wniosek, że ubytek mieszkańców wskutek migracji związany był głównie z czynnikami ekonomicznymi. Czynniki ekonomiczne mogły mieć także wpływ na niskie wskaźniki urodzeń. Zjawisko niskich wskaźników urodzeń potęgowane było właśnie przez migrację (wyjeżdżały osoby w wieku produkcyjnym).

W strukturze gospodarki powiatu dominują mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 10 osób. stanowią one 96% wszystkich przedsiębiorstw w powiecie prudnickim. Liczba osób aktywnych zawodowo w powiecie prudnickim od ponad 10 lat oscyluje w okolicach 8 000 osób, co potwierdza brak dynamiki wzrostu zatrudnienia na obszarze powiatu. Specyfiką lokalnego rynku pracy

w powiecie prudnickim jest przewaga pracujących kobiet nad mężczyznami. Ma to związek z emigracją zawodową mężczyzn podejmujących pracę m. in. w Niemczech oraz w Czechach.

Lokalną specjalizacją gospodarki jest niewątpliwie rolnictwo. Brak jest jednak rozwiniętego przetwórstwa rolno-spożywczego, pomimo naturalnych predyspozycji do jego rozwoju (zasoby produktów rolnych i krótki łańcuch dostaw). Jak pokazuje poprzednia Strategia Rozwoju Powiatu – rozwój przetwórstwa był jednym z celów rozwoju – niestety z różnych przyczyn nie udało się go zrealizować.

Lokalną specjalizację może stać się także turystyka i rekreacja, bazująca na potencjale krajobrazu i przyrody oraz dziedzictwie kulturalnym. Atutem jest również sąsiedztwo terenów atrakcyjnych turystycznie, co umożliwia kształtowanie i rozwijanie pełniejszej i szerszej oferty pobytu oraz tworzenie produktów turystycznych. Istotne jest przy tym wykorzystanie potencjału współpracy i zorganizowanie struktur sprzedaży takiej oferty. Wykorzystać w tym celu można m. in. potencjał współpracy lokalnej oraz transgranicznej.

Mimo poprawy sytuacji gospodarczej kraju, której przejawem jest m.in. systematyczny spadek rejestrowanej stopy bezrobocia (w 2015 roku po raz pierwszy od 2008 roku stopa bezrobocia w Polsce spadła poniżej 10%) niektóre regiony kraju nadal borykają się z problemem wysokiego bezrobocia. Województwo opolskie, a w szczególności powiaty położone w południowej jego części to obszar, gdzie zjawisko bezrobocia stanowi znaczący problem rozwojowy.

Innym wskaźnikiem oceniającym skalę bezrobocia jest udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten w powiecie prudnickim systematycznie się zmniejszał, osiągając w 2015 roku 7,6%. Za spadek tego wskaźnika w powiecie prudnickim odpowiada m. in. malejąca liczba osób w wieku produkcyjnym. Jak pokazują dane nt. liczby osób pracujących w powiecie, które utrzymują się na stałym poziomie – spadek bezrobocia nie jest zasadniczo związany ze zmianami na rynku pracy w przestrzeni powiatu.

Jak wskazują analizy Powiatowego Urzędu Pracy w Prudniku najliczniejszą grupę bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie prudnickim tworzą osoby w wieku 25-34 lata. Struktura wykształcenia bezrobotnych wskazuje, iż w rejestrze osób bezrobotnych w powiecie prudnickim dominują osoby z wykształceniem zawodowym a także podstawowym, niepełnym podstawowym oraz gimnazjalnym.

Zjawiska demograficzne mogą być w najbliższej przyszłości jedną z istotniejszych barier rozwoju gospodarczego powiatu.

Zjawiska demograficzne dotykają także innych dziedzin funkcjonowania powiatu. Szczegółowe dane demograficzne w podziale na funkcjonalne grupy wieku dzieci i młodzieży do 19 roku życia

wskazują, iż we wszystkich grupach wiekowych od 2005 roku następują spadki liczby osób. Oznacza to, że rosnąć będzie utrzymanie istniejącej infrastruktury społecznej, w szczególności edukacji. Spadek liczebności klas oznaczać będzie zmniejszenie dotacji rządowych, a także konieczność efektywniejszego zarządzania istniejącymi zasobami infrastruktury.

Starzejące się społeczeństwo wymagać będzie otwarcia się na nowe wyzwania polityki społecznej, w tym zwiększenia i poprawy jakości usług zdrowia, rozszerzenia zakresu pomocy społecznej, czy też działań na rzecz zwiększania aktywności tej grupy społecznej.

W powiecie prudnickim liczba gospodarstw domowych korzystająca z pomocy społecznej od 2010 roku utrzymuje się na względnie równym poziomie 2000 gospodarstw rocznie. Największa skala pomocy społecznej dot. gm. Prudnik.

W strukturze osób korzystających z usług pomocy społecznej w powiecie prudnickim dominują osoby w wieku produkcyjnym. w 2015 roku stanowiły one 48,3% wszystkich beneficjentów pomocy społecznej w powiecie. Udział osób w wieku poprodukcyjnym na przestrzeni ostatnich pięciu lat uległ nieznacznemu wzrostowi z 8,1% w 2010 roku do 10,1% w roku 2015, co ma pośrednio związek z proces starzenia się społeczeństwa powiatu.

Analizując najważniejsze problemy rozwoju powiatu prudnickiego – należy stwierdzić, że sfera demografii jawi się jako jedno z głównym wyzwań. Dotyka ono bowiem szeregu aspektów funkcjonowania powiatu – jako społeczności lokalnej.

Problemy demograficzne wynikają w dużej mierze ze słabości lokalnej gospodarki, a po części zależne są od uwarunkowań, na które zarządzający powiatem nie mają wpływu. Jest to m. in. peryferyjne położenie w przestrzeni kraju, pogłębiające się nierówności w rozwoju poszczególnych regionów, niski poziom innowacyjności polskiej gospodarki.

W trakcie dyskusji z zespołem ds. Strategii powiatu prudnickiego przeanalizowano szereg czynników decydujących o obecnym i przyszłym rozwoju powiatu prudnickiego.

Stwierdzono, że kluczowe kierunki rozwoju powiatu należy oprzeć na:

- ***przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom demograficznym;***
- ***aktywizacji gospodarczej przestrzeni powiatu, zarówno w oparciu o inwestycje zewnętrzne, jak też lokalny potencjał;***
- ***efektywniejszemu zarządzaniu posiadanymi zasobami oraz partnerskiej współpracy.***

Mając na uwadze powyższe w trakcie sesji warsztatowych zdefiniowano kluczowe czynniki rozwoju, której ujęte zostały w postaci klasycznej analizy SWOT, w której mocne i słabe strony to cechy wewnętrzne, natomiast szanse i zagrożenia to cechy zewnętrzne. Zdecydowano się także ująć przede wszystkim te cechy, które są szczególnie istotne dla rozwoju, oraz te na które zarządzający mając wpływ (w przypadku mocnych i słabych stron).

UWARUNKOWANIE WEWNĘTRZNE ROZWOJU POWIATU PRUDNICKIEGO.

MOCNE STRONY POWIATU PRUDNICKIEGO:

O najistotniejszym znaczeniu:

1. Bardzo dobrze rozwinięte rolnictwo, bazujące na wysokim potencjale produkcji rolnej (bardzo dobre gleby, korzystny klimat).
2. Instytucje publiczne funkcjonujące w przestrzeni powiatu, w tym sieć placówek edukacyjnych, dostosowana do potrzeb lokalnych, struktura placówek kulturalnych, instytucje pomocy społecznej.
3. Położenie przy granicy z Czechami oraz dotychczasowa aktywność współpracy transgranicznej, ukierunkowana na budowanie wzajemnych relacji pomiędzy społecznościami.
4. Potencjał lokalnych przedsiębiorstw, które odniosły już sukces.
5. Istniejący potencjał zasobów ludzkich.

O umiarkowanym znaczeniu:

1. Zrównoważona struktura osadnicza, z dobrze rozwiniętą siecią dróg -
2. Nieduża i zintegrowana wspólnota lokalna.
3. Uwarunkowania przyrodniczo-krajobrazowe, umożliwiające rozwój różnych form turystyki aktywnej oraz aktywnego spędzania wolnego czasu.

SŁABE STRONY POWIATU PRUDNICKIEGO:

O najistotniejszym znaczeniu:

1. Zjawisko depopulacji powiatu prudnickiego powodowane zarówno przez migrację jak też niekorzystny ruch naturalny (niskie wskaźniki urodzeń), szczególnie widoczne w przestrzeniach miejskich (Prudnik).
2. Starzejące się społeczeństwo powiatu.

3. Niska dynamika rozwoju gospodarczego, w tym słabo rozwinięta branża przemysłowa w porównaniu do sąsiednich powiatów, brak przemysłu przetwórczego, który bazuje na potencjale rolnictwa.
4. Mała powierzchnia terenów inwestycyjnych w przestrzeni powiatu.
5. Ciągłe braki w rozwoju infrastruktury sieciowej, w tym kanalizacji oraz gazu.
6. Niska rozpoznawalność oferty turystycznej powiatu, w tym brak produktów turystycznych oraz wypromowania atrakcji turystycznych mogących być wizytówką powiatu.

O umiarkowanym znaczeniu:

1. Peryferyjne położenie w przestrzeni kraju oraz województwa, z dala od głównych arterii komunikacyjnych, skutkujące niższą atrakcyjnością inwestycyjną.
2. Znaczna skala bezrobocia, wyraźnie wyższa od średnich krajowych, w tym zjawisko bezrobocia długotrwałego.
3. Ograniczona dostępność do usług służby zdrowia, w szczególności w zakresie dostępu do specjalistów (konieczność dojeżdżania do większych ośrodków).
4. Degradacja przestrzenno-funkcjonalna oraz techniczna miejscowości, w szczególności miast w zakresie stanu zasobów mieszkaniowych.
5. Zły stan powietrza atmosferycznego, potęgowany przez rozwiązania techniczne w zakresie ogrzewania budynków oraz niską świadomość ekologiczną.
6. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura oraz usługi turystyczne.

UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE ROZWOJU POWIATU PRUDNICKIEGO.

SZANSE ROZWOJU POWIATU PRUDNICKIEGO:

O najistotniejszym znaczeniu:

1. Przyciągnięcie nowych inwestycji na obszar powiatu.
2. Aktywizacja współpracy transgranicznej, ukierunkowanej w szczególności na wzrost aktywności gospodarczej, w tym poprzez rozwój turystyki.
3. Istniejące struktury współpracy lokalnej oraz ponadlokalnej, umożliwiające efektywniejsze wykorzystanie wspólnych zasobów oraz sięganie po środki zewnętrzne, w tym LGD, Euroregion Pradziad, współpraca pomiędzy gminami powiatu, Subregion Południowy.

O umiarkowanym znaczeniu:

1. Rozwój przemysłu w najbliższym otoczeniu powiatu, np. powiecie nyskim, powiecie krapkowickim.
2. Pozytywne efekty centralnych i regionalnych działań , wpływających na zwiększenie liczby urodzeń, np. Program 500+.
3. Potencjał do rozwoju turystycznego w przestrzeni otaczającej powiat, zarówno po stronie polskiej, jak też czeskiej, w szczególności związany z turystyką aktywną (obszary górskie, turystyka piesza, rowerowa).

ZAGROŻENIA ROZWOJU POWIATU PRUDNICKIEGO:

O najistotniejszym znaczeniu:

1. Brak dogodnych powiązań komunikacyjnych z autostradą A4 (brak węzła autostradowego w m. Prószków).
2. Niska chęć do współpracy przedsiębiorców, w tym sektora rolnego w zakresie zwiększania wartości dodanej działalności gospodarczej, np. poprzez rozwój przetwórstwa rolnego, produktów lokalnych, regionalnych, ekologicznych.
3. Niewłaściwa polityka wsparcia rozwoju przedsiębiorstw.

O umiarkowanym znaczeniu:

1. Kryzys gospodarczy w kraju, którego skutki negatywnie odbiją się na rozwoju społeczno-gospodarczym powiatu, m. in. zwiększeniem bezrobocia i dalszym odpływem mieszkańców.
2. Silna konkurencja o zasoby ludzkie w przestrzeni kraju, skutkująca dalszym ubytkiem mieszkańców powiatu wskutek migracji.
3. Rosnące koszty utrzymania infrastruktury technicznej oraz społecznej, powodowana m. in. malejącą liczbą ludności powiatu.
4. Rosnące koszty życia, m.in. związane z rosnącymi cenami paliw, energii, żywności, co pogłębiać będzie negatywne zjawiska ubóstwa.
5. Niska opłacalność funkcjonowania komunikacji zbiorowej, co pogłębia wykluczenie społeczne (w szczególności osób starszych, dzieci, młodzieży) ze względu na miejsce zamieszkania.
6. Niekorzystne efekty zmian klimatu, skutkujące negatywnym oddziaływaniem na produktywność gospodarki rolnej, np. wskutek długotrwałych suszy, ulewnych deszczy.

Jak już wcześniej wspomniano, wyzwania rozwoju powiatu prudnickiego związane będą przede wszystkim z przeciwdziałaniem negatywnym zjawiskom demograficznym lub ich skutkom. W tym kontekście istotne jest tworzenie odpowiednio wysokiej jakości przestrzeni do życia. Jakość życia

kształtowana jest m. in. poprzez wysokiej jakości usługi publiczne, w tym edukację, służbę zdrowie, pomoc społeczną, kulturę, rekreację i wypoczynek. Nie można również zapomnieć o wysokiej jakości środowiska oraz usługach publicznych opartych na infrastrukturze sieciowej. Należy również podkreślić, że świat wkracza bardzo dynamicznie w nową erę – zwaną cyfryzacją. Może to być istotna szansa na zrównoważony rozwój przestrzenie peryferyjnych kraju, małych miast i obszarów wiejskich. Cyfryzacja dotyka coraz szerszego zakres dziedzin życia, w tym również funkcjonowania społeczności lokalnych, gospodarki oraz usług publicznych.

Istotnym wyzwaniem strategicznym powiatu prudnickiego będzie zwiększenie aktywności gospodarczej, które docelowo wpłynie na poprawę statusu ekonomicznego mieszkańców oraz ich bogacenie się. Zwiększenie aktywności gospodarczej powiatu będzie procesem długoletnim, uzależnionym od szeregu czynników zewnętrznych, jak też od aktywności Zarządzających Powiatem (Władz Powiatu, Gmin, przedsiębiorców, instytucji kształcenia, samych mieszkańców). Pozycja wyjściowa powiatu prudnickiego nie jest najlepsza. Jak pokazuje szereg danych – gospodarka powiatu charakteryzuje się stagnacją. Rolnictwo nie jest w stanie zaspokoić potrzeb rynku pracy, zarówno pod kątem liczby tworzonych miejsc pracy, jak też oczekiwań mieszkańców. W obecnej chwili powiat przegrywa konkurencję o zasoby ludzkie, co skutkuje migracjami.

Plan na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, opracowany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego wskazuje, że Polska wpadła w pięć pułapek rozwojowych, które bardzo wyraźnie widoczne są również w przestrzeni powiatu prudnickiego.

- Pierwsza pułapka PKB dotyczy średniego dochodu. Per capita Polski to tylko 45% PKB per capita USA. Połowa Polaków zarabia mniej, niż 2,5 tys. zł „na rękę”, a pensje są ok. 3-krotnie mniejsze niż w krajach wysokorozwiniętych. Taki stan rzeczy jest jedną z przyczyn migracji zarobkowych. Mieszkańcy powiatu wyjeżdżają w poszukiwaniu pracy nie tylko za granicę, lecz również do szybciej rozwijających się regionów w Polsce.
- Druga pułapka to brak równowagi. 2/3 polskiego eksportu tworzą firmy z kapitałem zagranicznym, a 50% produkcji przemysłu ma miejsce w firmach zagranicznych. Wskazuje to na dużą przewagę kapitału zagranicznego w kształtowaniu aktywności gospodarczej kraju. Powiat prudnicki do tej pory nie był miejscem szczególnie atrakcyjnym dla inwestorów zagranicznych, przegrywają konkurencję z wieloma regionami kraju. Skutkiem tego jest wysokie bezrobocie oraz odpływ mieszkańców. W strukturze gospodarczej powiatu dominują małe firmy, których rozwój ogranicza brak kapitału, niski poziom innowacyjności. Powiat prudnicki w słaby sposób wykorzystuje swoje naturalne specjalizacje, oparte np. na

potencjale rolnictwa (słabo rozwinięty przemysł przetwórczy, słabo rozwinięty przemysł turystyczny).

- Trzecia pułapka dotyczy przeciętnego produktu. Wydatki na B+R w Polsce to mniej niż 1% PKB. Tylko 13% MŚP wprowadza innowacje (31% w UE). Tylko 5% eksportu ma charakter innowacyjny. Polska konkuruje głównie niskim płacami. Możliwe to było m. in. dzięki korzystnej demografii. Jedną z barier w rozwoju konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki jest słabość sektora MŚP. Dalszy rozwój gospodarki powiatu prudnickiego będzie bardzo utrudniony jeśli nie uda się wykorzystać naturalnych przewag (specjalizacji) oraz rozwijać bardziej innowacyjnych przedsiębiorstw. W chwili obecnej granicę wzrostu gospodarczego określać będzie przede wszystkim dostępność kapitału ludzkiego, co w powiecie prudnickim ma swój szczególny wyraz.
- Czwarta pułapka dotyczy demografii. Jak przewiduje GUS dziś w Polsce żyje około 7 mln osób w wieku przedprodukcyjnym, za 20 lat będzie to tylko 5,6 mln. Prognozy demograficzne dla powiat prudnickiego nie są optymistyczne. Kurczenie się populacji w wieku produkcyjnym będzie istotną barierą rozwoju gospodarczego.
- Piąta pułapka, zdefiniowana w Planie na rzecz odpowiedzialnego rozwoju to słabości instytucji. Dotyczy nie tylko luki we wpływach podatku VAT prognozowanej w skali kraju nawet na 55 mld zł, ale także braku koordynacji polityk publicznych, skomplikowanych i często zmieniających się przepisów. Od 2004 roku odnotowano aż 44 nowelizacje Ustawy o VAT. Taki stan rzeczy wpływa destabilizująco na finanse publiczne, ograniczając zdolności inwestycyjne kraju, jak też na sposób funkcjonowania przedsiębiorstw i atrakcyjność inwestycyjną.

Filarem rozwoju powiatu prudnickiego, oprócz tworzenia wysokiej jakości do życia oraz zwiększania aktywności gospodarczej, powinno być sprawne zarządzanie. W niedużej wspólnocie lokalnej, jaką jest powiat prudnicki, optymalne wykorzystanie posiadanych zasobów możliwe jest przy założeniu „gry do jednej bramki", wszystkich istotnych aktorów rozwoju lokalnego. Poszczególne instytucje publiczne powinny wzajemnie uzupełniać i wspierać swoje działania, których odbiorcą ostatecznym są mieszkańcy powiatu, przedsiębiorcy oraz turyści. Istotną rolę mogą w tym procesie odgrywać organizacje społeczne, co wynika z ogólnoświatowych trendów uspołeczniania polityki rozwoju. Włączenie mieszkańców w proces współdecydowania w polityce rozwoju przenosi wymierne korzyści. Podmioty publiczne zyskują sojuszników w realizacji szeregu przedsięwzięć, wzmacniany jest kapitał społeczny, a interwencja publiczna jest efektywniejsza.

Kształtowanie zasobów ludzkich i kapitału społecznego może być jedną z głównych, długoterminowych inwestycji strategicznych powiatu. Umiejętne zarządzanie powinno więc nie tylko dotyczyć realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych, organizacyjnych, poprawy efektywności wykorzystania infrastruktury technicznej czy też społecznej, ale także procesów kształtujących lub rozwijających kapitał ludzki i społeczny. Innowacje w sferze społecznej mogą stać się przewagą strategiczną powiatu, w późniejszym czasie, przenosząc się do gospodarki, wzmacniając jej konkurencyjność. Podstawą do rozwijania innowacji społecznych mogą być instytucje publiczne powiatu, w tym zajmujące się administracją, pomocą społeczną, kulturą, edukacją. Istotną rolę mogą pełnić także organizacje pozarządowe.

Umiejętne zarządzanie dotyka wielu wymiarów. Z jednej strony powinno obejmować współpracę podmiotów publicznych oraz prywatnych, w tym przedsiębiorców. Przykładem może być współpraca instytucji kształcenia zawodowego z przedsiębiorcami. Kolejnym wymiarem współpracy jest także przestrzeń, zarówno powiatu (np. współpraca pomiędzy gminami), jak też podregionu (np. w ramach Subregionu Południowego, LGD) oraz pogranicza polsko-czeskiego.

Współpraca powinna dotyczyć szeregu aspektów życia społecznego. Istotnym wyzwaniem będzie jednak ukierunkowanie współpracy na wspólne korzyści ekonomiczne – tj. zwiększanie aktywności gospodarczej. Możliwe jest to m. in. poprzez rozwój przemysłu turystycznego, czy też partnerską promocję gospodarczą.

Poniżej zestawiono w formie syntetycznej najważniejsze wnioski z diagnozy strategicznej powiatu prudnickiego.

Filary rozwoju powiatu prudnickiego w perspektywie strategicznej to:

1. Kształtowanie wysokiej jakości życia w oparciu o posiadane zasoby, potencjał instytucjonalny, społeczny oraz wysoką jakość środowiska.

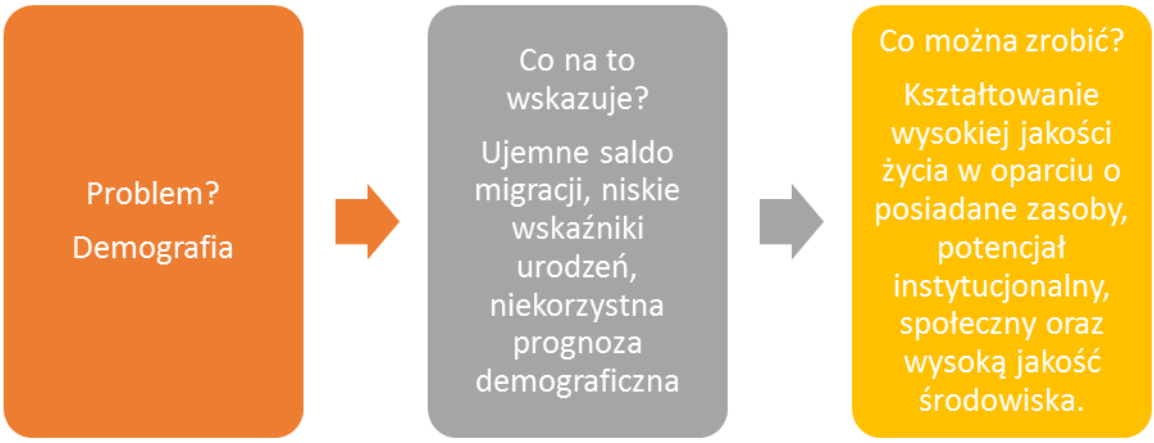

2. Aktywizacja gospodarcza przestrzeni powiatu prudnickiego w oparciu o lokalne specjalizacje oraz tworzenie przestrzeni do nowych inwestycji.

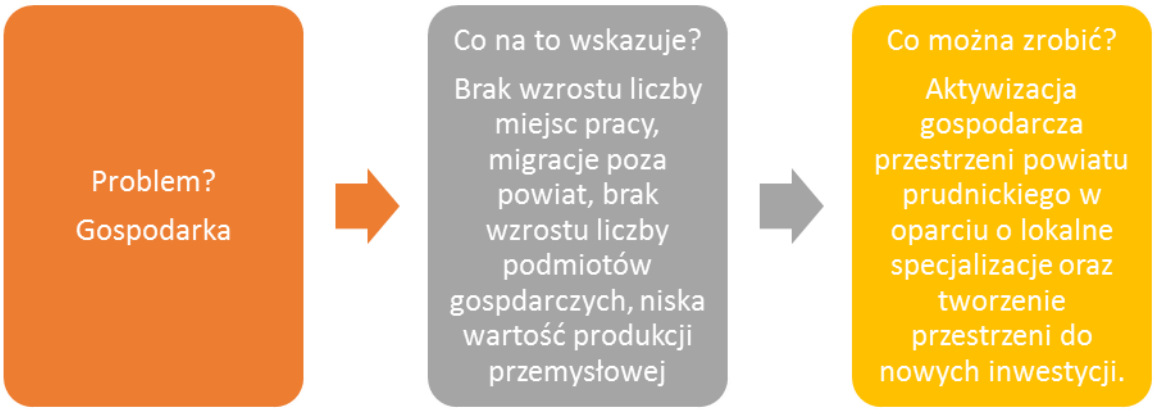

3. Partnerskie zarządzanie powiatem prudnickim.

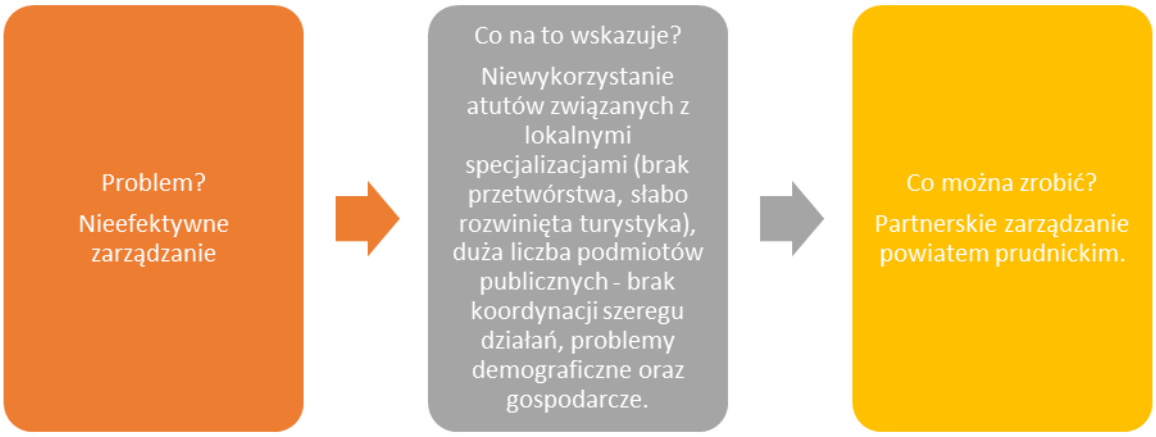

Należy zwrócić uwagę, że poszczególne filary rozwoju wzajemnie się uzupełniają. Zwiększenie aktywności gospodarczej powiatu będzie kluczowym kierunkiem działań, mającym na celu powtrzymanie obecnej skali negatywnych zjawisk demograficznych. Z kolei sytuacja demograficzna wpływa w istotny sposób na konkurencyjność oraz rozwój gospodarczy. Sprawne zarządzanie – to część konstrukcji planu strategicznego, która ma za zadanie wprawienia „koła pozytywnych przemian" w ruch. Efektem sprawnego zarządzanie będzie zarówno podnoszenie jakości życia oraz zwiększenie aktywności gospodarczej.

13. WIZJA, MISJA ROZWOJU POWIATU PRUDNICKIEGO

Wizja i misja to kluczowe elementy struktury strategicznej.

Wizja jest określeniem oczekiwanej przyszłości, tj. obrazem powiatu prudnickiego po zrealizowaniu szeregu przedsięwzięć projektowych, działań, zamierzeń. Wizja powinna być z jednej strony stanem, który jest możliwy do osiągniecia. Zamierzenia, które należy zrealizować, aby urzeczywistnić ten stan, są jak najbardziej możliwe do osiągnięcia przez Zarządzających powiatem i gminami oraz posiadane zasoby. Z drugiej strony wizja opisuje pożądany stan/obraz przyszłości, zakładając, że będzie on pozytywny. Ten pozytywny obraz powinien w Twórcach strategii wyzwolić pokłady energii, pomysłowości, kreatywności – a to oznacza, że Strategia powinna być „wyzwaniem". Umiejętne równoważenie pomiędzy „wyzwaniem", określającym pozytywny obraz przyszłości, oraz realnie przeanalizowanymi zdolnościami do osiągnięcia tego stanu – określają istotę wizji.

Wizja zasadniczo powinno być krótkim określeniem/zadaniem, które porusza najważniejsze kwestie przemian, jakie powinny zajść w przestrzeni powiatu prudnickiego. Powinna ona być jednak specyficzna, tj. określająca w sposób zindywidualizowany stan docelowy. Z wizji powinny wynikać także główne cele strategiczne, stanowiące jej późniejsze rozwinięcie.

Misja oznacza natomiast fundamentalną przyczynę istnienia. W przypadku powiatu, który należy traktować jako „społeczność lokalną, zamieszkującą przestrzeń powiatu prudnickiego", będzie to wyraz społecznych dążeń i aspiracji mieszkańców, który realizowany powinien być za pośrednictwem powołanych do życia instytucji oraz działających organizacji.

Zasadniczo misja składa się z dwóch podstawowych elementów. Pierwszym jest nadrzędna ideologia, fundament istnienia, który raz zdefiniowany nie powinien być zmieniany. Drugi element to wartości, jakimi się dany podmiot, w tym przypadku powiat, będzie się kierować, przy realizacji swoich celów.

Umiejscowienie wizji i misji w strukturze Strategii przedstawiono za pomocą poniższego schematu.

Wizja powiatu prudnickiego w 2030/2035 roku

Główne wyzwanie strategiczne powiatu prudnickiego nawiązują do demografii, gospodarki oraz partnerstwa w zarządzaniu powiatem.

Wyzwaniem Zarządzających powiatem będzie stworzenie z przestrzeni powiatu prudnickiego takiego miejsca, którego opuszczenie nie będzie podyktowane względami ekonomicznymi. Oznacza to, że powiat prudnicki dysponować będzie atrakcyjnym rynkiem pracy, dostosowanym do potrzeb i oczekiwań mieszkańców, jak też przedsiębiorców. Aby tak się stało konieczne jest wzmocnienie potencjału lokalnej gospodarki. Odbywać się to będzie poprzez wzmacnianie istniejących już przedsiębiorstw, w szczególności tych, które posiadają potencjał i ambicje do rozwoju. Istotne będzie również przyciąganie nowych inwestycji do przestrzeni powiatu, w szczególności takich, które wspierać będą tworzenie lokalnych obiegów gospodarczych, np. w sektorze rolnym. Przestrzeń powiatu prudnickiego powinna być także otwarta na nieduże inwestycje i pomysły przedsiębiorców, a podmioty publiczne powinny wspierać powstawanie nowych firm. Podnoszenie konkurencyjności gospodarki powiatu powinno w większym stopniu oprzeć się na innowacjach. Inspiracją oraz wsparciem innowacji w sferze gospodarczej mogą być innowacje w sferze społecznej.

O atrakcyjności życia w powiecie prudnickim decydować będą także wysokiej jakości usługi publiczne. Szczególną rolę w rozwoju społecznym powiatu pełnić będą instytucje kultury oraz

oświatowe, jak też pomocy społecznej, które tworzyć i wdrażać będą innowacje społeczne. Oprócz przedsiębiorstw działających w powiecie, to właśnie sektor publiczny posiada największy potencjał, w tym kapitału ludzkiego, do kreowania pozytywnych przemian społecznych. Kształtowanie jakości życia związane będzie z podnoszeniem jakości usług publicznych, ich dostępności, zarówno przestrzennej, jak też dla wybranych grup społecznych. Mocną stroną przestrzeni małomiasteczkowych oraz obszarów wiejskich jest także środowisko naturalne. Dlatego istotne jest utrzymanie tego potencjału w niezmienionym kształcie, w tym jego ochrona.

Utrzymanie wysokiej jakości życia oraz wzmacnianie aktywności gospodarczej to wspólny wysiłek Zarządzających powiatem, mieszkańców, przedsiębiorców. Efektywność wdrażania szeregu przedsięwzięć zależy od umiejętności porozumienia się i wykreowania stabilnego lokalnego partnerstwa oraz sieci partnerskich powiązań wykraczających poza granice powiatu. Istotą dobrego partnerstwa jest wzajemne zaufanie, które jest przejawem kapitału społecznego. Wzmacnianie kapitału społecznego to jedno z wyzwań strategicznych dla rozwoju społeczno-gospodarczego.

Mając na uwadze powyższe proponuje się zdefiniować wizję powiatu w poniższy sposób:

Powiat prudnicki to partnerska wspólnota samorządowa, aktywna gospodarczo oraz społecznie, rozwijająca się w oparciu o lokalne specjalizacje, wysoką jakość usług publicznych, innowacje społeczne, środowisko oraz charakteryzująca się wysokim poziomem kapitału społecznego.

W tak ujętej wizji wyróżnić można następujące filary rozwoju:

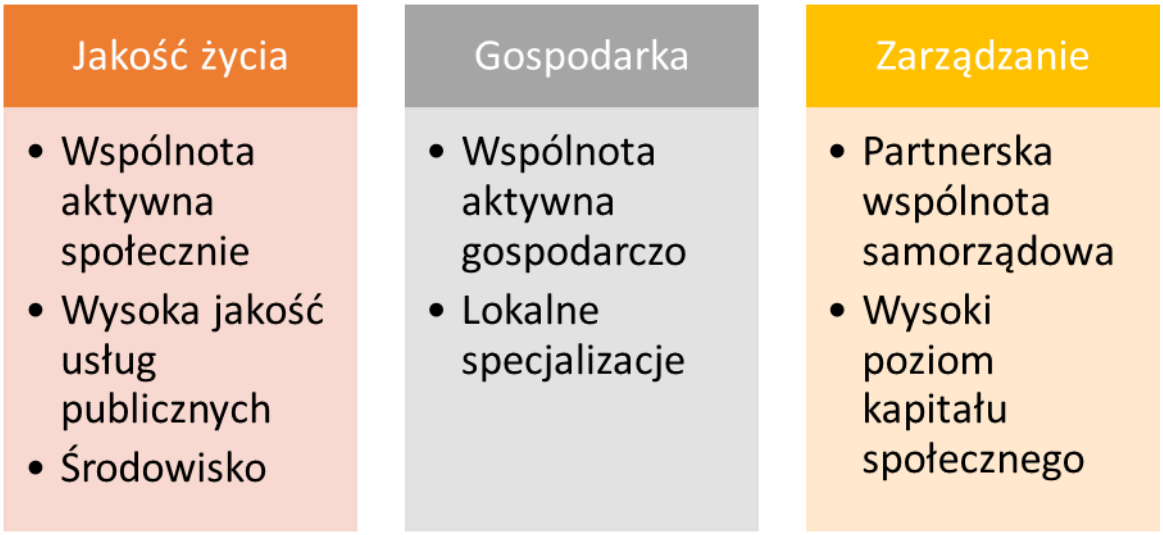

Misja powiatu prudnickiego

Jak już wcześniej wspomniano misja charakteryzuje się zasadniczo niezmiennością w czasie, gdyż fundamentalny cel istnienia danego podmiotu, w tym przypadku Powiatu Prudnickiego, nie uległ zmianie. W związku z tym przyjęta w pierwszej Strategii Rozwoju Powiatu Prudnickiego misja powiatu nie powinna również być zmieniania w przedmiotowym dokumencie.

Misja Powiatu Prudnickiego zdefiniowana w poprzedniej Strategii Powiatu brzmiała:

„Zasobna, nowoczesna z zadbanym środowiskiem wspólnota gmin powiatu prudnickiego, czerpiąca pożytki z przygranicznego położenia, miejscem zwiększania szans indywidualnego rozwoju swoich mieszkańców."

W tym dokumencie Misja zastępowała po części oczekiwany obraz przyszłości, jak też wskazywała na fundamentalny cel (w dokumencie tym nie było osobnej wizji).

Ponadto przy formułowaniu misji podkreślono istotne dla rozwoju powiatu wartości:

- Traktowanie gmin powiatu, jako wspólnego miejsca realizacji podstawowych potrzeb ludzi, w którym przez otwartość działań nadrzędnym celem jest budowanie wzajemnego zaufania,
- Rozwiązywanie problemów w sposób kompleksowy, a nie tylko spełnianie funkcji; w rozwoju gmin i powiatu ważne są efekty ekonomiczne oraz rozwój ludzi,
- Orientacja na przyszłość – czyli oparcie zarządzania gminą i powiatem o misję rozwoju, nawet bardzo odległą;

- Współdziałanie – poszukiwanie wśród gmin i powiatów partnerów, a nie konkurentów.

Mając na uwadze powyższe proponuje się wysublimować z ww. zapisów treść zdefiniowanej misji, wskazując cel fundamentalny (nadrzędny) istnienia Powiatu Prudnickiego oraz wartości istotne dla rozwoju powiatu.

Cel nadrzędny:

Misją Powiatu Prudnickiego jest zwiększanie szans indywidualnego rozwoju swoich mieszkańców.

Wartości kluczowe:

Wzajemne zaufanie, rozwiązywanie problemów w sposób kompleksowy, orientacja na przyszłość, współdziałanie.

14. OBSZARY INTERWENCJI ISTOTNE DLA ROZWOJU POWIATU PRUDNICKIEGO ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

Obszary interwencji, które są istotne dla rozwoju Powiatu Prudnickiego, wynikają bezpośredni z wizji rozwoju.

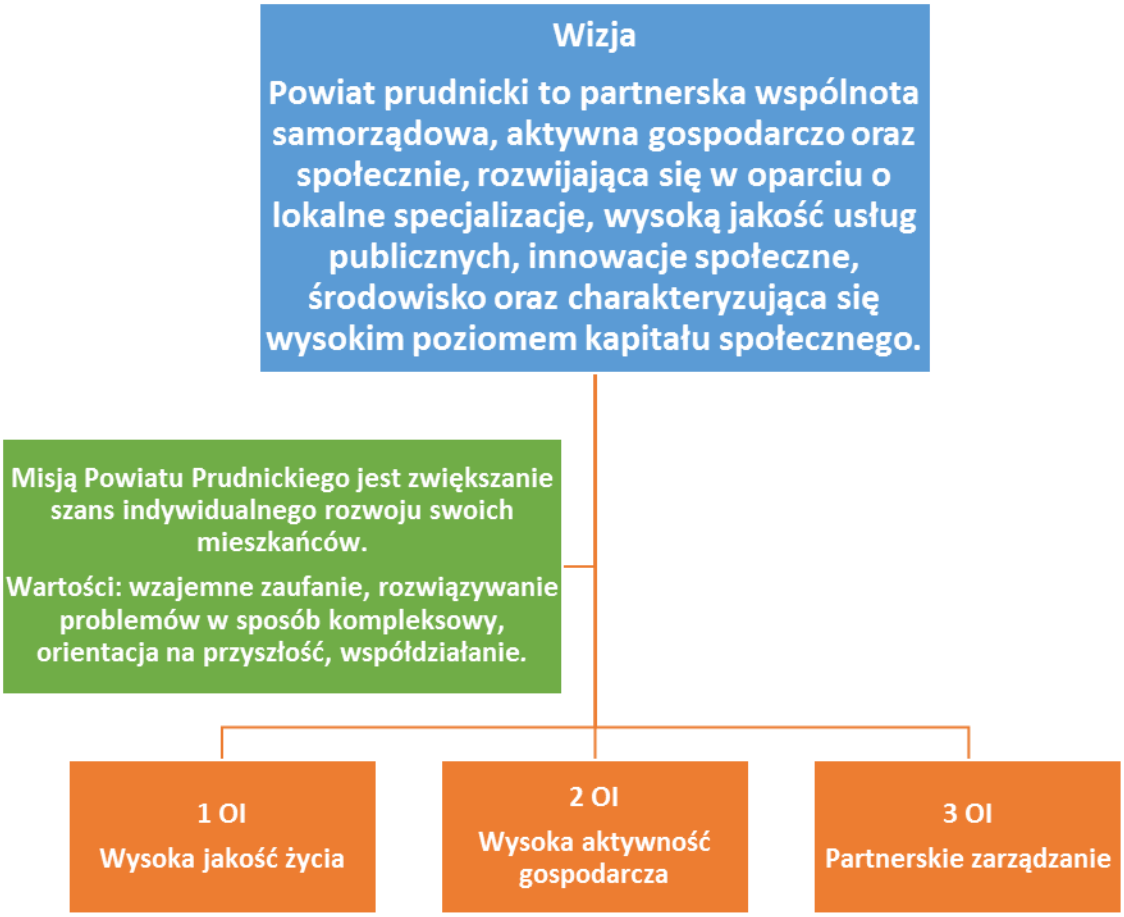

1. OBSZAR INTERWENCJI – WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA

To obszar interwencji, który obejmować będzie kierunki działań zmierzające do poprawy warunków życia. Filarami tej interwencji będą usługi publiczne, infrastruktura społeczna, infrastruktura techniczna oraz środowisko.

Co chcemy zmienić poprzez działania przypisane do OI?	**Najważniejsze:** 1. Zjawisko depopulacji powiatu prudnickiego powodowane zarówno przez migrację jak też niekorzystny ruch naturalny (niskie wskaźniki urodzeń), szczególnie widoczne w przestrzeniach miejskich (Prudnik).

	2. Ciągłe braki w rozwoju infrastruktury sieciowej, w tym kanalizacji oraz gazu. **Umiarkowane:** 1. Peryferyjne położenie w przestrzeni kraju oraz województwa, z dala od głównych arterii komunikacyjnych, skutkujące niższą atrakcyjnością inwestycyjną. 2. Ograniczona dostępność do usług służby zdrowia, w szczególności w zakresie dostępu do specjalistów (konieczność dojeżdżania do większych ośrodków). 3. Degradacja przestrzenno-funkcjonalna oraz techniczna miejscowości, w szczególności miast w zakresie stanu zasobów mieszkaniowych. 4. Zły stan powietrza atmosferycznego, potęgowany przez rozwiązania techniczne w zakresie ogrzewania budynków oraz niską świadomość ekologiczną.
Na czym zbudujemy strategię?	**Wykorzystując mocne strony:** 1. Instytucje publiczne funkcjonujące w przestrzeni powiatu, w tym sieć placówek edukacyjnych, dostosowana do potrzeb lokalnych, struktura placówek kulturalnych, instytucje pomocy społecznej. 2. Istniejący potencjał zasobów ludzkich.
Proponowane kierunki działań:	1. Zwiększanie dostępu do usług publicznych świadczonych za pośrednictwem infrastruktury sieciowej (w tym rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej, sieci ciepłowniczej, telekomunikacyjnej). 2. Poprawa dostępności komunikacyjnej i transportowej powiatu prudnickiego. 3. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych: kultury, pomocy społecznej, oświaty, sportu i rekreacji. 4. Poprawa oraz zachowanie wysokiej jakości środowiska.

2. OBSZAR INTERWENCJI – WYSOKA AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

Obejmować będzie kierunki działań zmierzające do rozwoju gospodarczego, opartego w dużej mierze na lokalnych specjalizacjach, w tym również działających w powiecie przedsiębiorcach. Zakłada się także tworzenie przestrzeni do nowych inwestycji, jak też działania kształtujące atrakcyjny rynek nie tylko dla pracownika, ale także dla przedsiębiorcy.

Co chcemy zmienić poprzez działania przypisane do OI?	**Najważniejsze:** 1. Niska dynamika rozwoju gospodarczego, w tym słabo rozwinięta branża przemysłowa w porównaniu do sąsiednich powiatów, brak przemysłu przetwórczego, który bazuje na potencjale rolnictwa. 2. Mała powierzchnia terenów inwestycyjnych w przestrzeni powiatu. 3. Niska rozpoznawalność oferty turystycznej powiatu, w tym brak produktów turystycznych oraz wypromowania atrakcji turystycznych mogących być wizytówką powiatu. **Umiarkowane:** 1. Peryferyjne położenie w przestrzeni kraju oraz województwa, z dala od głównych arterii komunikacyjnych, skutkujące niższą atrakcyjnością inwestycyjną. 2. Znaczna skala bezrobocia, wyraźnie wyższa od średnich krajowych, w tym zjawisko bezrobocia długotrwałego. 3. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura oraz usługi turystyczne.
Na czym zbudujemy strategię?	**Wykorzystując mocne strony:** 1. Bardzo dobrze rozwinięte rolnictwo, bazujące na wysokim potencjale produkcji rolnej (bardzo dobre gleby, korzystny klimat. 2. Potencjał lokalnych przedsiębiorstw, które odniosły już sukces.

	Wykorzystując szanse: 1. Przyciągnięcie nowych inwestycji na obszar powiatu.
Proponowane kierunki działań:	1. Zwiększenie atrakcyjności inwestowania na obszarze powiatu prudnickiego. 2. Wspieranie rozwoju istniejących na obszarze powiatu przedsiębiorstw. 3. Wspieranie tworzenia oraz inkubowanie nowych przedsięwzięć i pomysłów gospodarczych.

3. OBSZAR INTERWENCJI – PARTNERSKIE ZARZĄDZANIE

Opiera się zorganizowaniu i prowadzeniu współpracy podmiotów publicznych oraz prywatnych działających w przestrzeni powiatu prudnickiego. Istotne jest także budowanie i wzmacnianie kapitału społecznego, którego przejawem będzie m. in. wzrost zaufania społecznego.

Co chcemy zmienić poprzez działania przypisane do OI?	**Najważniejsze:** 1. Niska dynamika rozwoju gospodarczego, w tym słabo rozwinięta branża przemysłowa w porównaniu do sąsiednich powiatów, brak przemysłu przetwórczego, który bazuje na potencjale rolnictwa. 2. Mała powierzchnia terenów inwestycyjnych w przestrzeni powiatu. 3. Niska rozpoznawalność oferty turystycznej powiatu, w tym brak produktów turystycznych oraz wypromowania atrakcji turystycznych mogących być wizytówką powiatu. **Umiarkowane:** 1. Ograniczona dostępność do usług służby zdrowia, w szczególności w zakresie dostępu do specjalistów (konieczność dojeżdżania do większych ośrodków). 2. Zły stan powietrza atmosferycznego, potęgowany przez rozwiązania techniczne w zakresie ogrzewania budynków oraz niską świadomość ekologiczną.

	3. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura oraz usługi turystyczne.
Na czym zbudujemy strategię?	**Wykorzystując mocne strony:** 1. Bardzo dobrze rozwinięte rolnictwo, bazujące na wysokim potencjale produkcji rolnej (bardzo dobre gleby, korzystny klimat. 2. Instytucje publiczne funkcjonujące w przestrzeni powiatu, w tym sieć placówek edukacyjnych, dostosowana do potrzeb lokalnych, struktura placówek kulturalnych, instytucje pomocy społecznej. 3. Położenie przy granicy z Czechami oraz dotychczasowa aktywność współpracy transgranicznej, ukierunkowana na budowanie wzajemnych relacji pomiędzy społecznościami. 4. Potencjał lokalnych przedsiębiorstw, które odniosły już sukces. 5. Istniejący potencjał zasobów ludzkich. **Wykorzystując szanse:** 1. Aktywizacja współpracy transgranicznej, ukierunkowanej w szczególności na wzrost aktywności gospodarczej, w tym poprzez rozwój turystyki. 2. Istniejące struktury współpracy lokalnej oraz ponadlokalnej, umożliwiające efektywniejsze wykorzystanie wspólnych zasobów oraz sięganie po środki zewnętrzne, w tym LGD, Euroregion Pradziad, współpraca pomiędzy gminami powiatu, Subregion Południowy.
Proponowane kierunki działań:	1. Inicjowanie i prowadzenie współpracy na poziomie lokalnym. 2. Inicjowanie i prowadzenie współpracy na poziomie transgranicznym. 3. Udział w realizacji ponadlokalnych polityk rozwoju, obejmujących swoim zasięgiem obszar powiatu

	prudnickiego. 4. Inwestowanie w rozwój kapitału społecznego, który umożliwi prowadzenie skuteczniejszej polityki rozwoju powiatu we współpracy i przy zaangażowaniu społeczności lokalnych.

15. CELE STRATEGICZNE, SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA

W tej części dokumentu ujęte zostały cele strategiczne, cele szczegółowe oraz zadania. Struktura dokumentu ma postać postaci hierarchiczną. Cele strategiczne są odpowiedzią na zaproponowane obszary interwencji, które z kolei wynikają bezpośrednio z wizji rozwoju Powiatu Prudnickiego.

Cele szczegółowe stanowią rozwinięcie celów strategicznej. Do poszczególnych celów szczegółowych przypisano zestaw zadań je wypełniających.

Tym samym struktura operacyjna dokumentu porządkuje cały plan działań strategicznych.

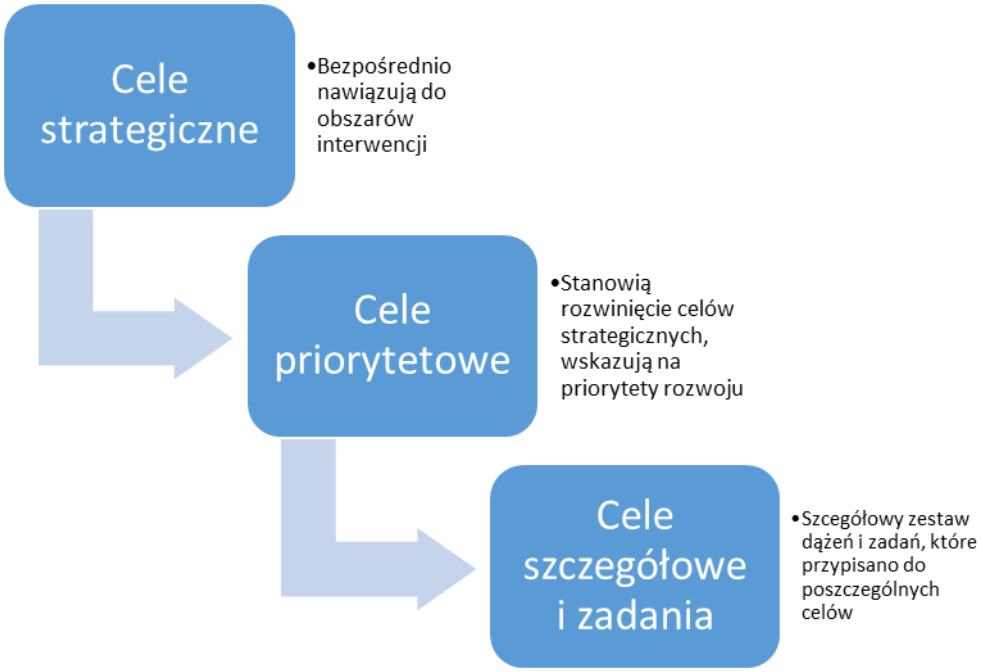

W Strategii rozwoju Powiatu Prudnickiego zdefiniowano 3 cele strategiczne oraz przyporządkowano im zestaw celów szczegółowych. Na poniższym schemacie przedstawiono strukturę celów strategicznych oraz szczegółowych.

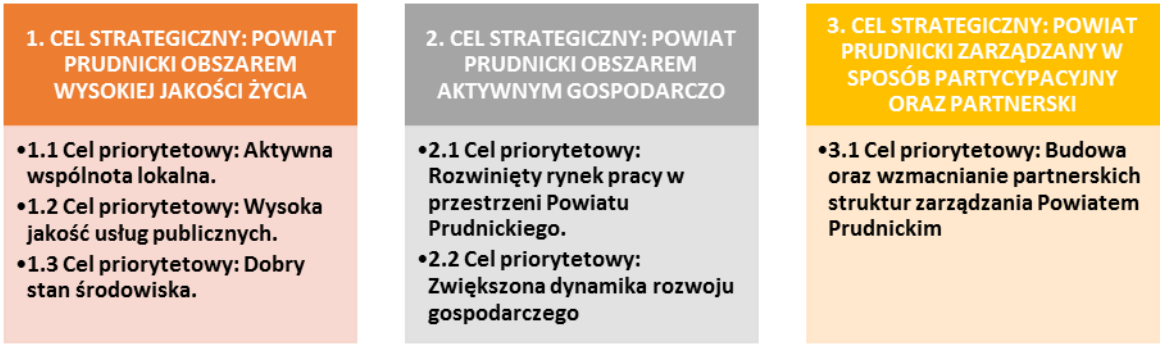

1. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA

1.1 Cel priorytetowy: Aktywna wspólnota lokalna.

Cele szczegółowe	Zadania
1.1.1 Kształtowanie wysokiej jakości edukacji i wychowania.	1. Realizacja programów wspierających osoby dotknięte wykluczeniem społecznym i ubóstwem. 2. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożeniem wykluczeniem społecznym i dotknięte ubóstwem, poprzez programy stypendialne i projekty rozwojowe. 3. Rozwój kwalifikacji i umiejętności kadry pedagogicznej. 4. Programy stypendialne dla dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej. 5. Specjalistyczna diagnostyka psychologiczno-pedagogiczna i wsparcie dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. 6. Promowanie i wspieranie zdrowego i aktywnego trybu

	życia. 7. Rozwój kształcenia ustawicznego. 8. Promowanie lokalnego patriotyzmu oraz budowanie tożsamości wśród mieszkańców Powiatu Prudnickiego. 9. Wspieranie rozwoju wysokiej jakości edukacji od przedszkola do szkół ponadgimnazjalnych. 10. Rozwój edukacji ekologicznej na wszystkich szczeblach kształcenia. 11. Tworzenie transgranicznych programów edukacyjnych. 12. Fakultatywne wprowadzanie edukacji w zakresie kompetencji językowych – j. czeski.
1.1.2 Wspieranie budowy społeczeństwa obywatelskiego.	1. Wsparcie rozwoju i integracja organizacji pozarządowych, m.in. poprzez utworzenie i działalność inkubatora NGO. 2. Rozwój mechanizmów ekonomii społecznej, w tym rozwój spółdzielni socjalnych, centrów integracji społecznych. 3. Wspieranie rozwoju wolontariatu m. in. poprzez jego promocję, wsparcie dobrych praktyk, działania edukacyjne. 4. Inicjowanie działań integrujących aktywność obywatelską (np. budżet obywatelski). 5. Wykorzystanie potencjału społecznego seniorów - centra integracji dla seniorów. 6. Wykorzystanie potencjału młodych - utworzenie i wspieranie działalności młodzieżowych rad powiatu. 7. Promowanie i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.

1.2 Cel priorytetowy: Wysoka jakość usług publicznych.

Cel szczegółowy	Zadania
1.2.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej i transportowej powiatu prudnickiego	1. Działania na rzecz realizacji inwestycji drogowych, w tym budowy, przebudowy, remontów przepraw mostowych i innych obiektów inżynieryjnych oraz budowa obwodnicy Głogówka.[7]

[7] Najważniejsze inwestycje drogowe ujęte zostały w załączniku

	2. Zrównoważony rozwój infrastruktury drogowej i okołodrogowej (oświetlenie, chodniki, przejścia dla pieszych). 3. Lobbowanie na rzecz realizacji wybranych inwestycji poprawiających skomunikowanie obszaru powiatu prudnickiego z przestrzenią kraju, w szczególności poprzez utworzenie węzła autostrady A4 w miejscowości Prószków. 4. Modernizacja i budowa infrastruktury drogowej, z uwzględnieniem terenów inwestycyjnych. 5. Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów rekreacyjnych i turystycznych (komunikacja publiczna, infrastruktura drogowa, parkingowa). 6. Tworzenie spójnego systemu sieci ścieżek rowerowych i pieszych, w tym poprzez budowę, przebudowę, remont infrastruktury dla ruchu rowerowego i pieszego oraz oznakowanie. 7. Modernizacja gruntowych dróg rolnych. 7. Optymalizacja rozkładu jazdy do potrzeb mieszkańców (np. zakładów pracy, szkół).
1.2.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej.	1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. 2. Rozwój sieci szerokopasmowego Internetu.
1.2.3 Rozwój infrastruktury społecznej.	1. Rozbudowa, modernizacja infrastruktury edukacyjnej, w tym pod kątem potrzeb osób niepełnosprawnych. 2. Rozbudowa modernizacja infrastruktury sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej. 3. Wspieranie rozwoju jednostek ochrony zdrowia. 4. Rozwój infrastruktury z zakresu onkologii, opieki paliatywno-hospicyjnej i geriatrycznej. 5. Rozwój informatyczny jednostek pomocy społecznej i opieki zdrowotnej. 6. Współpraca i tworzenie warunków dla zaspokajania potrzeb w zakresie tworzenia i rozwijania miejsc opieki nad dziećmi, seniorami oraz osobami niepełnosprawnymi. 7. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury pomocy

	społecznej. 8. Stworzenie warsztatów terapii zajęciowej. 9. Likwidacja barier architektonicznych, społecznych i komunikacyjnych.
1.2.4 Poprawa dostępności i jakości świadczenia usług publicznych.	1. Rozwój i wdrożenie systemu e-usług. 2. Poprawa bezpieczeństwa publicznego, w tym modernizacja i remont obiektów straży pożarnej, wymiana modernizacja pojazdów i sprzętu ratowniczo gaśniczego oraz informatycznego i telekomunikacyjnego wg obowiązujących normatywów czasookresu użytkowania. 3. Wdrażanie skoordynowanych programów w zakresie profilaktyki chorób cywilizacyjnych.
1.2.5 Kształtowanie oferty usług publicznych przyjaznych rodzinie.	1. Wspieranie działań na rzecz promocji i funkcjonowania karty dużej rodziny. 2. Wzmacnianie systemu wsparcia dla rodzin m.in poprzez integrację działań systemu pomocy społecznej, wdrażanie dobrych praktyk, wymianę wiedzy i doświadczeń. 3. Wspieranie działań na rzecz promocji i funkcjonowania karty seniora. 4. Stworzenie programu wsparcia dla osób kończących edukację.

1.3 Cel priorytetowy: Dobry stan środowiska.

Cel szczegółowy	Zadania
1.3.1 Zachowanie i ochrona środowiska.	1. Eliminacja niskiej emisji, m. in poprzez budowę, modernizację kotłowni lokalnych oraz modernizację, rozbudowę infrastruktury ciepłowniczej i energetycznej oraz wsparcie dla inwestorów indywidualnych związane ze zmianą sposobu ogrzewania. 2. Wdrażanie niskoemisyjnych i energooszczędnych technologii w obiektach użyteczności publicznych. 3. Działania na rzecz poprawy energooszczędności poprzez termomodernizację obiektów budowalnych, w tym

	użyteczności publicznej. 4. Promocja i wspieranie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej na terenie powiatu. 5. Podejmowanie działań zwiększających świadomość społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska i ekologii. 6. Realizacja zadań wynikających z obowiązków ochrony przyrody – w szczególności na obszarach podlegających ochronie. 7. Realizacja działań dot. ochrony przez zagrożeniami naturalnymi, wynikającymi m. in. ze zmian klimatu, w szczególności ochrona zasobów glebowych.
1.3.2 Poprawa ładu przestrzennego oraz rewitalizacja terenów zdegradowanych.	1. Współpraca i integracja planowania przestrzennego. 2. Rozwój e-usługi w zakresie dostępu do zasobów geodezyjnych i kartograficznych powiatu prudnickiego. 3. Renowacja zabytków, rewitalizacja przestrzeni i tworzenie miejsc atrakcyjnych dla mieszkańców i turystów. 4. Tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, w tym terenów zieleni, parków, placów zabaw, siłowni zewnętrznych etc. – we współpracy ze społecznością lokalną.

2. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM AKTYWNYM GOSPODARCZO

2.1 Cel priorytetowy: Rozwinięty rynek pracy w przestrzeni Powiatu Prudnickiego.

Cel szczegółowy	Zadania
2.1.1 Dostosowanie kształcenia do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy.	1. Dostosowania kierunków kształcenia zawodowego, do prognozowanych zmian na rynku pracy. 2. Wsparcie i promocja nowych zawodów, rozwijających rynek pracy. 3. Wsparcie wchodzenie na rynek pracy osób mających utrudniony do niego dostęp (np. osoby niepełnosprawne, starsze, długotrwale bezrobotne itp.).

	4. Wspieranie doradztwa zawodowego. 5. Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie prudnickim.
2.1.2 Integracja działań szkół, przedsiębiorstw, organizacji wsparcia biznesu i instytucji rynku pracy.	1. Zainicjowanie współpracy szkół, przedsiębiorstw, organizacji wsparcia biznesu i instytucji rynku pracy**.** 2. Określenie zasad i celów współpracy szkół, przedsiębiorstw, organizacji wsparcia biznesu i instytucji rynku pracy. 3. Projekty współpracy szkół i placówek oświatowych z przedsiębiorcami i pracodawcami. 4. Organizacja kształcenia praktycznego uwzględniającego staże, praktyki zawodowe u pracodawców krajowych i zagranicznych. 5. Indywidualizacja procesu kształcenia uczniów. 6. Promowanie równych szans na rynku pracy oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększania szans na zatrudnienie.

2.2 Cel priorytetowy: Zwiększona dynamika rozwoju gospodarczego

Cel szczegółowy	Zadania
2.2.1 Rozwój stref aktywności gospodarczej w Powiecie Prudnickim.	1. Przygotowanie terenów inwestycyjnych (wspólne planowanie przestrzenne, uzbrojenie terenów). 2. Aktywna promocja gospodarcza Powiatu Prudnickiego.
2.2.2 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w Powiecie Prudnickim.	1. Opracowanie i wdrożenie pakietu ułatwień dla rozwoju przedsiębiorczości, w tym mechanizmów wspierających rozwój i dojrzewanie firm. 2. Wparcie tworzenia nowych firm, w tym przez dofinansowanie rozpoczęcia nowej działalności. 3. Wspieranie i realizacja wspólnych projektów na rzecz rozwoju przedsiębiorczości pożądanych branż. 4. Promocja i wspieranie przedsięwzięć w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. 5. Wspieranie tworzenia powiązań gospodarczych (klastry) oraz wspieranie tworzenia specjalizacji regionu w określonych branżach, dziedzinach.

	6. Wspieranie rozwoju gospodarki senioralnej.
2.2.3 Wspieranie rozwoju konkurencyjności obszarów wiejskich.	1. Marketing produktu lokalnego (wsparcie procesów „wchodzenia" na rynek, produkcji oraz sprzedaży). 2. Wsparcie tworzenia lokalnych obiegów gospodarczych wykorzystujących produkty lokalne. 3. Zachowanie i poprawa rolniczej przestrzeni produkcyjnej. 4. Tworzenie warunków do wykorzystania i rozwoju energii odnawialnej.
2.2.4 Budowa i promocja oferty turystycznej w oparciu o zintegrowane produkty turystyczne oraz markę turystyczną.	1. Identyfikacja i kreacja wspólnych produktów turystycznych. 2. Modernizacja i rozwój infrastruktury turystycznej, w tym szlaków turystycznych, rowerowych, pieszych oraz wsparcie rozwoju bazy turystycznej (infrastruktura hotelowa, gastronomiczna, paraturystyczna). 3. Promocja i informacja turystyczna oraz kulturalna (np. aplikacja mobilna, CIT). 4. Działania na rzecz poprawy i zachowania jakości oraz spójności usług w sferze turystycznej, w tym: integracja i certyfikacja usług, infrastruktury turystycznej, narzędzi promocji turystycznej.

3. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI ZARZĄDZANY W SPOSÓB PARTYCYPACYJNY ORAZ PARTNERSKI

3.1 Cel priorytetowy: Budowa oraz wzmacnianie partnerskich struktur zarządzania Powiatem Prudnickim

Cel szczegółowy	Zadania
3.1.1 Inicjowanie i prowadzenie partnerskiej współpracy na rzecz rozwoju Powiatu Prudnickiego.	1. Inicjowanie, kontynuowanie i prowadzenie współpracy lokalnej ukierunkowanej na rozwiązywanie istotnych problemów Powiatu Prudnickiego, w szczególności na rzecz zahamowania depopulacji oraz zwiększania aktywności gospodarczej, np. poprzez tworzenie grup roboczych, skupiających przedstawicieli instytucji publicznych oraz

	podmiotów prywatnych. 2. Inicjowanie, kontunuowanie i prowadzenie współpracy transgranicznej, w szczególności ukierunkowanej na wzmacnianie potencjału gospodarczego oraz podnoszenie jakości życia, w tym przyciąganie nowych inwestycji, rozwój turystyki, sportu, oświaty, kultury oraz wzmocnienie współpracy instytucjonalnej. 3. Aktywne uczestnictwo reprezentacji powiatu prudnickiego w tworzeniu i realizacji ponadlokalnych polityk rozwoju, w szczególności w ramach Subregionu Południowego, Euroregionu Pradziad, Związku Powiatów Polskich, jak też Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego. 4. Stymulowanie współpracy międzynarodowej na płaszczyźnie stosunków dwustronnych i wielostronnych z samorządami partnerskimi. 5. Rozwój współpracy jednostek oświatowych, pomocy społecznej oraz służb i straży z partnerami (Ukraina, Czechy, Norwegia). 6. Optymalizacja procesów zarządzania oraz funkcjonowania instytucji publicznych. 7. Wzmacnianie potencjału kadr instytucji publicznych Powiatu Prudnickiego.
3.1.2 Wzmacnianie potencjału kapitału społecznego Powiatu Prudnickiego.	1. Budowa koncepcji modelu partycypacji społecznej w procesie decyzyjnym w zakresie redystrybucji części środków budżetowych (budżety obywatelskie). 2. Wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych, m. in. poprzez stworzenie i działalność powiatowego inkubatora organizacji pozarządowych. 3. Inicjowanie i wdrażanie innowacji społecznych, w szczególności w oparciu o potencjału instytucjonalny oraz organizacji pozarządowych powiatu prudnickiego. 4. Poszukiwanie i kształcenie liderów lokalnych (np. szkoła liderów lokalnych Powiatu Prudnickiego).

16. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

Opracowanie i przyjęcie Strategii rozpoczyna istotny etap procesu wdrażania. Proces wdrażania Strategii zależny będzie od działań podejmowanych, a proces realizacji Strategii – od procedur gwarantujących jej realizację oraz od organizacji prac nad Strategią, czyli podziału obszarów odpowiedzialności za realizację Strategii.

Strategia Rozwoju Powiatu Prudnickiego to nie tylko dokument wskazujący działania jakie powinny być podejmowane przez Zarząd Powiatu oraz jednostki organizacyjne powiatu. W konstrukcji Strategii przyjęto zasadę komplementarności podejmowanych działań, a sukces realizacji Strategii zależy od zaangażowania i współdziałania na wielu wymiarach. Szczególną rolę w realizacji tej Strategii pełnić będą także Gminy powiatu prudnickiego, jako podmioty, które posiadają obok Powiatu Prudnickiego, największe możliwości interwencji publicznych, w tym realizacji kluczowych dla rozwoju inwestycji.

Istotną rolę w realizacji Strategii pełnić będą instytucje publiczne, prowadzone zarówno przez Powiatu, jak też Gminy, w szczególności jednostki oświatowe, kulturalne, rekreacji i wypoczynku, pomocy społecznej oraz wspierające kształtowanie rynku pracy.

Naturalnym partnerem przy realizacji Strategii będą także przedsiębiorcy oraz ich związki. Strategia stawia sobie za cel zwiększenie kapitału społecznego. Istotnym partnerem w tym procesie przemian będą organizacje pozarządowe.

Zarządzanie na rzecz pozytywnych przemian w przestrzeni powiatu będzie jednym z największych wyzwań polityki rozwoju powiatu. Ma to swój wyraz w ujęciu tego wyzwania, jako jednego z celu strategicznego. Powodzenie realizacji wszystkich celów rozwojowych uzależnione będzie od stworzenia i wdrożenia efektywnego modelu zarządzania, obejmującego najważniejszych aktorów rozwoju na poziomie lokalnym, subregionu, a także regionu.

Podejście terytorialne w perspektywie finansowej 2014 - 2020 zakłada odejście od postrzegania obszarów przez pryzmat granic administracyjnych na rzecz ich indywidualnych potencjałów, barier i wzajemnych zależności. Ma to swój wyraz w powstaniu Partnerstwa oraz Stowarzyszenia Subregion Południowy. Istotną rolę w realizacji takiej polityki rozwoju powiatu będzie miało położenie transgraniczne.

Strategia Rozwoju Powiatu, powstała dzięki inicjatywie samorządów lokalnych, będzie realizowana poprzez projekty inicjowane przez te samorządy oraz partnerów społecznych

i biznesowych. Pomioty sektora publicznego, prywatnego oraz pozarządowego winny czynnie i efektywnie uczestniczyć w realizacji Strategii.

Dla powodzenia wdrożenia Strategii należy przyjąć tzw. zasadę partnerstwa, czyli współpracę poszczególnych aktorów rozwoju (instytucji samorządowych, organizacji społecznych, przedstawicieli mieszkańców, przedsiębiorców, w tym potencjalnych beneficjentów) oraz zasadę partycypacji społecznej, czyli prowadzenie dialogu społecznego pomiędzy różnymi podmiotami na terenie powiatu w zakresie wdrażania Strategii rozwoju.

WDRAŻANIE STRATEGII

Inwestycje i przedsięwzięcia realizowane w ramach niniejszego dokumentu pozwolą na osiągnięcie założonych wskaźników i realizację celów strategicznych. Ich realizacja w większości będzie możliwa przy wsparciu finansowym UE. Dlatego też głównym źródłem finansowania Strategii będą Programy Operacyjne realizowane w latach 2014-2020 oraz inne środki zewnętrzne.

Podstawowymi narzędziami realizacji Strategii mogą być:

- krajowe programy operacyjne na okres programowania 2014-2020 tj. Program Inteligentny Rozwój 2014-2020, Program Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Program Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Program Polska Cyfrowa 2014-2020, Program Pomoc Techniczna 2014-2020;
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020;
- Regionalny Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020;
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej, w szczególności INTERREG V-A - REPUBLIKA CZESKA – POLSKA;
- Programy ramowe Unii Europejskiej;
- inne krajowe programy rozwoju;
- strategie rozwoju poszczególnych gmin.

W konsekwencji potencjalne źródła finansowania Strategii obejmują:

- środki Unii Europejskiej – fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, Instrument Łącząc Europę,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jak i jako niezależne źródło finansowania,

- środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych i gminnych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne – np. fundusze celowe,
- środki prywatne – np. środki pozyskane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

Prace nad realizacją Strategii powinny rozpocząć się niezwłocznie po jej uchwaleniu.

Proces realizacji Strategii będzie monitorowany i oceniany przez Zespół Zadaniowy, powołany przez Starostę, poprzez złożenie Zarządowi Powiatu w Prudniku informacji o realizacji strategii 1 raz w ciągu kadencji

MONITORING

Monitoring procesu wdrażania Strategii i jej efektów jest odpowiedzialnym i ważnym zadaniem, warunkującym skuteczne zarządzanie procesem wdrażania Strategii.

Proces realizacji Strategii oceniany przez Zarząd Powiatu.

Monitoring Strategii będzie odbywał się poprzez:

- Sprawozdania z realizacji celów i priorytetów działań 1 raz na kadencję, zawierające podstawowe informacje na temat podejmowanych działań, stopnia realizacji projektów, ewentualnych efektów końcowych tych projektów.

EWALUACJA

W szerokim aspekcie ewaluacja dotyczy realizacji Strategii oraz jej wpływu na wszelkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Ewaluacja musi także odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu Strategia rozwiązuje realne problemy powiatu i jego społeczności.

W wąskim aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji poszczególnych elementów Strategii, przy czym kryteriami oceny zapisów są:

- wskaźniki realizacji celów i zadań strategii,
- rozwiązywanie problemów (wyzwań przyjętych w strategii),
- realizacja wizji rozwoju (wg przyjętych składników wizji).

Ewaluacja działań wynikających ze Strategii będzie się opierać na trzech rodzajach ocen:

- ocena przed realizacją działań - czy i w jaki sposób Strategia wpłynie na grupy docelowe, przyczyni się do poprawy sytuacji na terenie gmin obszaru funkcjonalnego,

- ocena w trakcie realizacji działań - odpowiada na pytanie, czy przyjęte cele i podjęte w następstwie działania zmierzają w dobrym kierunku,
- ocena po realizacji działań - ocena długoterminowego wpływu Strategii na grupy docelowe, czy efekty wynikłe z zastosowania strategii są trwałe.

WSKAŹNIKI REZULTATU

1. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA

- Odsetek osób objętych systemem kanalizacji (GUS).
- Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat.
- Liczba e-usług w administracji publicznej wdrożonych w okresie realizacji Strategii (dane JST).
- Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców (GUS).
- Saldo migracji na 1000 mieszkańców (GUS).
- Procent ludności w wieku przedprodukcyjnym (GUS).
- Długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg (dane JST, zarządów dróg).
- Liczba i wartość projektów inwestycyjnych (dane JST).

2. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM AKTYWNYM GOSPODARCZO

- Dochody własne gmin (GUS).
- Pracujący na 1000 mieszkańców (GUS).
- Liczba lokacji nowych firm na obszarach aktywności gospodarczej (dane JST).
- Średnie wynagrodzenia brutto (GUS).
- Liczba grup producenckich (Izba Rolnicza).
- Wskaźnik zatrudnienia w poszczególnych grupach wiekowych (PUP).
- Stopa bezrobocia rejestrowanego (GUS).
- Liczba przeszkolonych bezrobotnych w przeliczeniu na liczbę bezrobotnych (PUP).
- Liczba osób prowadząca działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (GUS).
- Noclegi udzielone na 1000 mieszkańców (GUS).

3. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI ZARZĄDZANY W SPOSÓB PARTYCYPACYJNY ORAZ PARTNERSKI

- Liczba wspólnych/partnerskich projektów zrealizowanych na obszarze Powiatu Prudnickiego.
- Wielkość pozyskanych zewnętrznych środków finansowych przez Powiat Prudnicki oraz jednostki organizacyjne.

17. ANALIZA SPÓJNOŚCI STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

W niniejszym rozdziale przeanalizowano spójność Strategii Rozwoju Powiatu Prudnickiego z wybranymi dokumentami strategicznymi poziomu regionalnego oraz subregionalnego. Mając na uwadze zasadę spójności polityk centralnych z regionalnymi, zrezygnowano z wskazywania spójności z dokumentami szczebla centralnego. Spójność ta zostaje bowiem zapewniona poprzez nawiązanie do zapisów Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku.

W niniejszym rozdziale zdecydowano się opisać spójność z dokumentami strategicznymi wskazującymi istotne cele rozwoju w odniesieniu do przestrzeni spójnej funkcjonalnie i przestrzenie (subregion). Analizie spójności poddano więc zapisy Strategii Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020.

Położenie przygraniczne powiatu prudnickiego w dużym stopniu determinuje politykę rozwoju. W tym kontekście istotne jest powiązanie działań ujętych w Strategii Rozwoju Powiatu Prudnickiego z działaniami istotnymi dla rozwoju przestrzeni pogranicza. Zasadne jest zatem wskazanie spójności celów rozwoju powiatu prudnickiego z zapisami Strategia Rozwoju Pogranicza Polsko-Czeskiego ze szczególnym uwzględnieniem Powiatu Prudnickiego i Mikroregionu Krnovskiego.

Podsumowując, analizę spójności zapisów Strategii Rozwoju Powiatu Prudnickiego przeprowadzono w odniesieniu do:

- Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.
- Strategii Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020.
- Strategii Rozwoju Pogranicza Polsko-Czeskiego ze szczególnym uwzględnieniem Powiatu Prudnickiego i Mikroregionu Krnovskiego

Analizę spójności zapisów przeprowadzono w odniesieniu do dążeń i celów wskazanych w poszczególnych dokumentach.

17.1. Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku jest kluczowym dokumentem strategicznym regionu. Perspektywa czasowa tego dokumentu dostosowana została do okresu budżetu UE na lata 2014 – 2020, co umożliwia skuteczniejsze dopasowanie do celów tej Strategii instrumentów wsparcia zewnętrznego i krajowego.

Realizacja kierunków rozwoju, które zostały określone w Strategii służyć ma osiągnięciu wizji regionu w 2020 roku:

- regionu wielokulturowego, w którym na pierwszym miejscu są jego mieszkańcy: wykształceni, otwarci na zmianę, wiedzę i innowacje, a także aktywni – na rynku pracy i poza nim,
- przyjaznego środowiska życia jego mieszkańców, rodzin, przedsiębiorców i wszystkich reprezentantów przestrzeni społeczno-gospodarczej,
- województwa z atrakcyjną ofertą rynku pracy, edukacyjną, kulturalną i gospodarczą, zachęcającą do wyboru tego regionu jako miejsca do zamieszkania, wypoczynku, inwestycji i rozwoju działalności innowacyjnej.

Zapisy Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku już na wstępie wskazują na to, że najważniejszym wyzwaniem rozwojowym, jaki stoi przed regionem jest zapobieganie i przeciwdziałanie procesom depopulacji. Zmierzenie się z tym wyzwaniem będzie możliwe poprzez realizację kompleksowych działań na wielu płaszczyznach życia społeczno-gospodarczego. Działań wspierających rodzinę, przyciągających nowe inwestycje, wspierających przedsiębiorczość i innowacyjność, tworzących nowe miejsca pracy, podnoszących kompetencje zawodowe mieszkańców. Szansą jest dla nas wykorzystanie potencjału osób starszych oraz dostosowanie oferty usług do potrzeb tej grupy mieszkańców.[8]

Poziom zgodności pomiędzy celami strategicznymi lub szczegółowymi Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku i Strategią Rozwoju Powiatu Prudnickiego został przedstawiony w poniższej tabeli.

[8] Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r

Tabela 30. Ocena spójności pomiędzy Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku i Strategią Rozwoju Powiatu Prudnickiego

Strategia Rozwoju Województwa Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020	Strategia Rozwoju Powiatu Prudnickiego	Ocena zgodności
WYZWANIE 1. PRZYGOTOWANE DO RYNKU PRACY AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO		
CEL STRATEGICZNY 1. **Konkurencyjny i stabilny rynek pracy** Cele operacyjne: 1.1. Poprawa jakości kształcenia oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy 1.2. Wspieranie kształcenia ustawicznego 1.3. Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu 1.5. Rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych	**2. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM AKTYWNYM GOSPODARCZO** 2.1 Cel priorytetowy: Rozwinięty rynek pracy w przestrzeni Powiatu Prudnickiego. Cele szczegółowe: 2.1.1 Dostosowanie kształcenia do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. 2.1.2 Integracja działań szkół, przedsiębiorstw, organizacji wsparcia biznesu i instytucji rynku pracy. 2.2 Cel priorytetowy: Zwiększona dynamika rozwoju gospodarczego Cel szczegółowy: 2.2.2 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w Powiecie Prudnickim.	Tak
CEL STRATEGICZNY 2. **Aktywna społeczność regionalna** Cele operacyjne: 2.1. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego 2.2. Wzbogacanie wielokulturowego dziedzictwa i tożsamości regionalnej 2.3. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji	**1. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA** 1.1 Cel priorytetowy: Aktywna wspólnota lokalna. Cel szczegółowy: 1.1.2 Wspieranie budowy społeczeństwa obywatelskiego. **3. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI ZARZĄDZANY W SPOSÓB PARTYCYPACYJNY ORAZ PARTNERSKI** 3.1 Cel priorytetowy: Budowa oraz wzmacnianie partnerskich struktur zarządzania Powiatem Prudnickim Cel szczegółowy: 3.1.2 Wzmacnianie potencjału kapitału społecznego Powiatu Prudnickiego.	Tak
WYZWANIE 2. KONKURENCYJNA GOSPODARKA OPARTA NA INNOWACYJNOŚCI I WSPÓŁPRACY Z NAUKĄ		
CEL STRATEGICZNY 3. **Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka** Cele operacyjne: 3.1. Rozwój potencjału badawczo-rozwojowego na rzecz regionalnej gospodarki 3.2. Wzmocnienie powiązań pomiędzy gospodarką, nauką oraz regionalnymi instytucjami otoczenia biznesu 3.3. Wspieranie powiązań kooperacyjnych w gospodarce 3.4. Wzmocnienie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji	**2. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM AKTYWNYM GOSPODARCZO** 2.2 Cel priorytetowy: Zwiększona dynamika rozwoju gospodarczego Cel szczegółowy: 2.2.1 Rozwój stref aktywności gospodarczej w Powiecie Prudnickim.	Tak
CEL STRATEGICZNY 4. **Dynamiczne przedsiębiorstwa**	**2. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM AKTYWNYM GOSPODARCZO**	Tak

Cele operacyjne: 4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw i nowoczesnego rzemiosła 4.2. Rozwój sektora usług rynkowych 4.3. Wspieranie współpracy międzynarodowej przedsiębiorstw	2.2 Cel priorytetowy: Zwiększona dynamika rozwoju gospodarczego Cel szczegółowy: 2.2.2 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w Powiecie Prudnickim. **3. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI ZARZĄDZANY W SPOSÓB PARTYCYPACYJNY ORAZ PARTNERSKI** 3.1 Cel priorytetowy: Budowa oraz wzmacnianie partnerskich struktur zarządzania Powiatem Prudnickim Cel szczegółowy: 3.1.1 Inicjowanie i prowadzenie partnerskiej współpracy na rzecz rozwoju Powiatu Prudnickiego.	
WYZWANIE 3. ATRAKCYJNE OBSZARY DO ZAMIESZKANIA, INWESTOWANIA I WYPOCZYNKU		
CEL STRATEGICZNY 5. **Nowoczesne usługi oraz atrakcyjna oferta turystyczno-kulturalna** Cele operacyjne: 5.1. Poprawa jakości i dostępności do usług zdrowotnych, opiekuńczych i edukacyjnych 5.2. Rozwój społeczeństwa informacyjnego 5.3. Rozwój usług turystyki, kultury i sportu oraz ich infrastruktury	**1. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA** 1.1 Cel priorytetowy: Aktywna wspólnota lokalna. Cel szczegółowy: 1.1.1 Kształtowanie wysokiej jakości edukacji i wychowania. 1.2 Cel priorytetowy: Wysoka jakość usług publicznych. Cele szczegółowe: 1.2.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej. 1.2.3 Rozwój infrastruktury społecznej. 1.2.4 Poprawa dostępności i jakości świadczenia usług publicznych. 1.2.5 Kształtowanie oferty usług publicznych przyjaznych rodzinie. **2. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM AKTYWNYM GOSPODARCZO** 2.2 Cel priorytetowy: Zwiększona dynamika rozwoju gospodarczego Cel szczegółowy: 2.2.4 Budowa i promocja oferty turystycznej w oparciu o zintegrowane produkty turystyczne oraz markę turystyczną.	Tak
CEL STRATEGICZNY 6. **Dobra dostępność rynków pracy, dóbr i usług** Cele operacyjne: 6.1. Rozwój powiązań transportowych 6.2. Poprawa dostępności do aglomeracji opolskiej 6.3. Integracja systemu transportu zbiorowego 6.4. Poprawa bezpieczeństwa na szlakach komunikacyjnych	**1. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA** 1.2 Cel priorytetowy: Wysoka jakość usług publicznych. Cel szczegółowy: 1.2.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej i transportowej powiatu prudnickiego	Tak
CEL STRATEGICZNY 7.	**1. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI**	Tak

Wysoka jakość środowiska Cele operacyjne: 7.1. Poprawa stanu środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej 7.2. Wspieranie niskoemisyjnej gospodarki 7.3. Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i bioróżnorodności 7.4. Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych 7.5. Przeciwdziałanie i usuwanie skutków zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych	**OBSZAREM WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA** 1.3 Cel priorytetowy: Dobry stan środowiska. Cel szczegółowy: 1.3.1 Zachowanie i ochrona środowiska.	
WYZWANIE 4. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ AGLOMERACJI OPOLSKIEJ, MIAST I OBSZARÓW WIEJSKICH REGIONU		
CEL STRATEGICZNY 8. **Konkurencyjna aglomeracja opolska** Cele operacyjne: 8.1. Rozwój i wzmacnianie funkcji metropolitalnych 8.2. Rozwój przestrzeni aglomeracji wraz ze wzmacnianiem powiązań instytucjonalnych i społecznych 8.3. Kreowanie pozytywnego wizerunku aglomeracji i rozwój współpracy z ośrodkami regionalnymi	-	Nie
CEL STRATEGICZNY 9. **Ośrodki miejskie biegunami wzrostu** Cele operacyjne: 9.1. Wspieranie potencjału gospodarczego i społecznego miast 9.2. Poprawa ładu przestrzennego i rewitalizacja na obszarach miejskich	**1. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA** 1.3 Cel priorytetowy: Dobry stan środowiska. Cel szczegółowy: 1.3.2 Poprawa ładu przestrzennego oraz rewitalizacja terenów zdegradowanych.	Tak
CEL STRATEGICZNY 10. **Wielofunkcyjne obszary wiejskie** Cele operacyjne 10.1. Wspieranie pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych 10.2. Rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa i rybactwo 10.3. Rozwój sektora rolno-spożywczego 10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią	**1. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA** 1.3 Cel priorytetowy: Dobry stan środowiska. Cel szczegółowy: 1.3.2 Poprawa ładu przestrzennego oraz rewitalizacja terenów zdegradowanych. **2. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM AKTYWNYM GOSPODARCZO** 2.2 Cel priorytetowy: Zwiększona dynamika rozwoju gospodarczego Cele szczegółowe: 2.2.3 Wspieranie rozwoju konkurencyjności obszarów wiejskich.	Tak

17.2. Strategia Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020

Celem opracowania Strategii Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 było stworzenie podstawowego dokumentu strategicznego, wyznaczającego perspektywy i kierunki współpracy w ramach Partnerstwa.

Idea powołania Partnerstwa Nyskiego 2020 odpowiada koncepcji obszarów funkcjonalnych obecnej w podejściu do polityki rozwoju regionalnego Polski. Zgodnie z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK) obszar funkcjonalny to zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi, jednolitymi celami rozwoju. Wykorzystanie obszarów funkcjonalnych przy planowaniu rozwoju (zarówno społecznego jak i społeczno-gospodarczego) ma posłużyć do optymalizacji współpracy jednostek samorządowych. Nacisk na zintegrowane interwencje terytorialne pojawia się również w programowaniu wsparcia unijnego na lata 2014-2020. Promowana jest działalność podejmowana przez partnerstwa, która umożliwia optymalne wykorzystanie zasobów, jak również specjalizację regionów.[9]

Poziom zgodności pomiędzy celami strategicznymi lub szczegółowymi Strategii Rozwoju Województwa Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 i Strategią Rozwoju Powiatu Prudnickiego został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 31. Ocena spójności pomiędzy Strategią Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 i Strategią Rozwoju Powiatu Prudnickiego

Strategia Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020	Strategia Rozwoju Powiatu Prudnickiego	Ocena zgodności
Obszar społeczny		
Cel 1. Rozwinięte usługi społeczne odpowiadające potrzebom mieszkańców Cele operacyjne: 1.1. Zapewnione warunki życia odpowiadające potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców, 1.2. Wysoki poziom usług świadczonych w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców, 1.3. Rozwinięty i dostosowany do potrzeb mieszkańców system opieki i pomocy społecznej, 1.4. Zwiększony poziom dostępności i jakości oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców.	**1. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA** 1.2 Cel priorytetowy: Wysoka jakość usług publicznych. Cele szczegółowe: 1.2.3 Rozwój infrastruktury społecznej. 1.2.4 Poprawa dostępności i jakości świadczenia usług publicznych. 1.2.5 Kształtowanie oferty usług publicznych przyjaznych rodzinie.	Tak

[9] Strategia Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020

Cel 2. Wysoki poziom kapitału ludzkiego i społecznego Cele operacyjne: 2.1. Rozwinięty kapitał ludzki, 2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.	**1. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA** 1.1 Cel priorytetowy: Aktywna wspólnota lokalna. Cele szczegółowe: 1.1.1 Kształtowanie wysokiej jakości edukacji i wychowania. 1.1.2 Wspieranie budowy społeczeństwa obywatelskiego. **3. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI ZARZĄDZANY W SPOSÓB PARTYCYPACYJNY ORAZ PARTNERSKI** 3.1 Cel priorytetowy: Budowa oraz wzmacnianie partnerskich struktur zarządzania Powiatem Prudnickim Cele szczegółowe: 3.1.1 Inicjowanie i prowadzenie partnerskiej współpracy na rzecz rozwoju Powiatu Prudnickiego. 3.1.2 Wzmacnianie potencjału kapitału społecznego Powiatu Prudnickiego.	
Obszar zasobów i potencjałów		
Cel 3. Rozwinięta infrastruktura techniczna Cele operacyjne: 3.1. Wzrost poziomu dostępu do infrastruktury technicznej, 3.2. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej.	**1. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA** 1.2 Cel priorytetowy: Wysoka jakość usług publicznych. Cel szczegółowy: 1.2.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej i transportowej powiatu prudnickiego 1.2 Cel priorytetowy: Wysoka jakość usług publicznych. Cele szczegółowe: 1.2.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej.	Tak
Cel 4. Wzrost poziomu wykorzystania istniejących potencjałów Cele operacyjne: 4.1. Wysoki poziom zachowania i wykorzystania potencjału przestrzennego, 4.2. Wysoki poziom zachowania i wykorzystania zasobów przyrodniczych, 4.3. Wzrost poziomu wykorzystania potencjału turystycznego i transgranicznego.	**1. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA** 1.3 Cel priorytetowy: Dobry stan środowiska. Cele szczegółowe: 1.3.1 Zachowanie i ochrona środowiska. 1.3.2 Poprawa ładu przestrzennego oraz rewitalizacja terenów zdegradowanych. **2. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM AKTYWNYM GOSPODARCZO** 2.2 Cel priorytetowy: Zwiększona dynamika rozwoju gospodarczego Cel szczegółowy: 2.2.4 Budowa i promocja oferty turystycznej w oparciu o zintegrowane produkty turystyczne oraz markę turystyczną. **3. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI ZARZĄDZANY W SPOSÓB PARTYCYPACYJNY ORAZ PARTNERSKI**	Tak

	3.1 Cel priorytetowy: Budowa oraz wzmacnianie partnerskich struktur zarządzania Powiatem Prudnickim Cel szczegółowy: 3.1.1 Inicjowanie i prowadzenie partnerskiej współpracy na rzecz rozwoju Powiatu Prudnickiego.	
Obszar gospodarki i rynku pracy		
Cel 5. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego Cele operacyjne: 5.1. Wysoki poziom przedsiębiorczości i innowacyjności przedsiębiorstw, 5.2. Zwiększony poziom wykorzystania zasobów lokalnych do rozwoju gospodarki, w tym rolnictwa i przetwórstwa, 5.3. Wzrost poziomu wsparcia dla przedsiębiorców, 5.4. Wzrost poziomu kooperacji, 5.5. Niski poziom bezrobocia, 5.6. Rozwinięta i spójna promocja.	**2. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM AKTYWNYM GOSPODARCZO** 2.1 Cel priorytetowy: Rozwinięty rynek pracy w przestrzeni Powiatu Prudnickiego. Cele szczegółowe: 2.1.1 Dostosowanie kształcenia do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. 2.1.2 Integracja działań szkół, przedsiębiorstw, organizacji wsparcia biznesu i instytucji rynku pracy. 2.2 Cel priorytetowy: Zwiększona dynamika rozwoju gospodarczego Cele szczegółowe: 2.2.1 Rozwój stref aktywności gospodarczej w Powiecie Prudnickim. 2.2.2 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w Powiecie Prudnickim. 2.2.3 Wspieranie rozwoju konkurencyjności obszarów wiejskich. 2.2.4 Wspieranie rozwoju konkurencyjności obszarów wiejskich.	Tak

17.3. Strategia Rozwoju Pogranicza Polsko-Czeskiego ze szczególnym uwzględnieniem Powiatu Prudnickiego i Mikroregionu Krnovskiego

Strategia Rozwoju Pogranicza Polsko-Czeskiego ze szczególnym uwzględnieniem Powiatu Prudnickiego i Mikroregionu Krnovskiego powstała ze względu na znaczenie współpracy transgranicznej w polityce rozwoju Powiatu Prudnickiego. Celem Strategii jest wskazanie szczególnych pól współpracy, ujętych w formie celów, które pozwolą wykorzystać efekt synergii pomiędzy sąsiadującymi ze sobą przestrzeniami powiatu prudnickiego oraz Mikroregionu Krnovskiego.

Poziom zgodności pomiędzy celami strategicznymi lub szczegółowymi Strategii Rozwoju Pogranicza Polsko-Czeskiego ze szczególnym uwzględnieniem Powiatu Prudnickiego i Mikroregionu Krnovskiego i Strategią Rozwoju Powiatu Prudnickiego został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 32. Ocena spójności pomiędzy Strategią Rozwoju Pogranicza Polsko-Czeskiego ze szczególnym uwzględnieniem Powiatu Prudnickiego i Mikroregionu Krnovskiego i Strategią Rozwoju Powiatu Prudnickiego

Strategia Rozwoju Pogranicza Polsko-Czeskiego ze szczególnym uwzględnieniem Powiatu Prudnickiego i Mikroregionu Krnovskiego	Strategia Rozwoju Powiatu Prudnickiego	Ocena zgodności
WYZWANIE 1. Stworzenie warunków godnej egzystencji dla mieszkańców stymulującej dodatni przyrost naturalny. Cele szczegółowe: - zahamowanie negatywnych trendów depopulacji, - pogłębienie współpracy instytucjonalnej jednostek podległych Powiatowi, Starostwa, gmin, organizacji pozarządowych oraz podobnych instytucji z drugiej strony granicy w celu dogłębnej analizy możliwości poprawy warunków życia w obu regionach, - większe włączenie społeczności lokalnych w kreowanie rzeczywistości i proces decydowania o regionie.	**1. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA** 1.1 Cel priorytetowy: Aktywna wspólnota lokalna. Cel szczegółowy: 1.1.2 Wspieranie budowy społeczeństwa obywatelskiego. **3. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI ZARZĄDZANY W SPOSÓB PARTYCYPACYJNY ORAZ PARTNERSKI** 3.1 Cel priorytetowy: Budowa oraz wzmacnianie partnerskich struktur zarządzania Powiatem Prudnickim Cel szczegółowy: 3.1.1 Inicjowanie i prowadzenie partnerskiej współpracy na rzecz rozwoju Powiatu Prudnickiego.	Tak
WYZWANIE 2. Stworzenie dobrych warunków dla edukacji począwszy od edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej z elementami budowania tożsamości lokalnej i regionalnej. Cele szczegółowe: - zahamowanie negatywnych trendów depopulacji, - dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb i zdolności absorpcyjnych rynku pracy, - maksymalne udostępnienie edukacji przedszkolnej tak, aby rodzice po urlopach macierzyńskich /ojcowskich jak najszybciej wracali na lokalny rynek pracy, - stworzenie długofalowych programów edukacji regionalnej i lokalnej.	**1. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA** 1.1 Cel priorytetowy: Aktywna wspólnota lokalna. Cel szczegółowy: 1.1.1 Kształtowanie wysokiej jakości edukacji i wychowania. 1.2 Cel priorytetowy: Wysoka jakość usług publicznych. Cele szczegółowe: 1.2.3 Rozwój infrastruktury społecznej. 1.2.4 Poprawa dostępności i jakości świadczenia usług publicznych. 1.2.5 Kształtowanie oferty usług publicznych przyjaznych rodzinie. **2. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM AKTYWNYM GOSPODARCZO** 2.1 Cel priorytetowy: Rozwinięty rynek pracy w przestrzeni Powiatu Prudnickiego. Cele szczegółowe: 2.1.1 Dostosowanie kształcenia do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. 2.1.2 Integracja działań szkół, przedsiębiorstw, organizacji wsparcia biznesu i instytucji rynku pracy.	Tak
WYZWANIE 3. Rozwój Ziemi Prudnickiej i Mikroregionu Krnowskiego jako funkcjonalnej przestrzeni publicznej kreowanej przy aktywnej partycypacji społeczności lokalnych wykorzystującej	**1. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA** 1.1 Cel priorytetowy: Aktywna wspólnota lokalna. Cel szczegółowy:	Tak

potencjał położenia przygranicznego. Cele szczegółowe: - zahamowanie negatywnych trendów depopulacji, - zwiększanie dostępności komunikacyjnej względem regionu na poziomie krajowym jak i transgranicznym, - rozwijanie i tworzenie nowych Lokalnych Grup Działania, - stworzenie modelu partycypacji społecznej (przy współpracy z gminami) w procesie decyzyjnym w zakresie redystrybucji części środków budżetowych (budżety obywatelskie), - stworzenie wspólnej transgranicznej koncepcji zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem bardzo dobrych uwarunkowań przyrodniczych.	1.1.2 Wspieranie budowy społeczeństwa obywatelskiego. 1.2 Cel priorytetowy: Wysoka jakość usług publicznych. Cel szczegółowy: 1.2.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej i transportowej powiatu prudnickiego 1.3 Cel priorytetowy: Dobry stan środowiska. Cel szczegółowy: 1.3.2 Poprawa ładu przestrzennego oraz rewitalizacja terenów zdegradowanych. **3. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI ZARZĄDZANY W SPOSÓB PARTYCYPACYJNY ORAZ PARTNERSKI** 3.1 Cel priorytetowy: Budowa oraz wzmacnianie partnerskich struktur zarządzania Powiatem Prudnickim Cel szczegółowy: 3.1.1 Inicjowanie i prowadzenie partnerskiej współpracy na rzecz rozwoju Powiatu Prudnickiego. 3.1.2 Wzmacnianie potencjału kapitału społecznego Powiatu Prudnickiego.	
WYZWANIE 4. Stworzenie konkurencyjnej gospodarki opartej na synergii tradycyjnych sektorów gospodarki i innowacyjnych technologii. Cele szczegółowe: - zahamowanie negatywnych trendów depopulacji, - wsparcie wzrostu efektywności tradycyjnych sektorów gospodarki oraz wsparcie zmian sektorowych i strukturalnych, - pozyskanie nowych inwestorów w zakresie średnich i wysokich technologii (głównie do WSEE), - stworzenie transgranicznej, długofalowej, komplementarnej polityki pozyskiwania inwestorów.	**2. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM AKTYWNYM GOSPODARCZO** 2.2 Cel priorytetowy: Zwiększona dynamika rozwoju gospodarczego Cele szczegółowe: 2.2.1 Rozwój stref aktywności gospodarczej w Powiecie Prudnickim. 2.2.2 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w Powiecie Prudnickim. 2.2.3 Wspieranie rozwoju konkurencyjności obszarów wiejskich. 2.2.4 Wspieranie rozwoju konkurencyjności obszarów wiejskich.	Tak
WYZWANIE 5. Stworzenie wspólnego, funkcjonalnego transgranicznego rynku pracy charakteryzującego się wysokim poziomem konkurencyjności oraz synergią z ofertą edukacyjną i oczekiwaniami potencjalnych inwestorów. Cele szczegółowe: - zahamowanie negatywnych trendów depopulacji, - długofalowe spowolnienie/zatrzymanie trendów w zakresie negatywnych zmian w strukturze wiekowej społeczeństwa, - stworzenie długofalowych mechanizmów dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb	**2. CEL STRATEGICZNY: POWIAT PRUDNICKI OBSZAREM AKTYWNYM GOSPODARCZO** 2.1 Cel priorytetowy: Rozwinięty rynek pracy w przestrzeni Powiatu Prudnickiego. Cele szczegółowe: 2.1.1 Dostosowanie kształcenia do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. 2.1.2 Integracja działań szkół, przedsiębiorstw, organizacji wsparcia biznesu i instytucji rynku pracy.	Tak

rynku pracy, - wspieranie form samozatrudnienia w oparciu o system edukacji zawodowej, - stworzenie narzędzi wsparcia lokalnych przedsiębiorców ułatwiających wejście i rozwijanie działalności po drugiej stronie granicy w oparciu o dobrze przygotowanych i wykwalifikowanych pracowników.		

18. SPIS TABEL I WYKRESÓW

Rysunek 1. Podział administracyjny województwa opolskiego 2
Rysunek 2. Podział administracyjny powiatu prudnickiego 3
Rysunek 3. Saldo migracji w gminach powiatu prudnickiego 9
Rysunek 4. Struktura ludności powiatu prudnickiego według płci i wieku w 2015 roku. 10
Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców 15
Rysunek 6. Układ dróg krajowych i wojewódzkich w województwie opolskim 43

Tabela 1. Powierzchnia i ludność gmin powiatu prudnickiego w 2015 roku 3
Tabela 2. Liczba ludności oraz gęstość zaludnienia w powiecie prudnickim w latach 2005-2015 4
Tabela 3. Dynamika zmian zaludnienia w powiecie prudnickim w latach 2005-2015 6
Tabela 4. Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w powiecie prudnickim w latach 2005-2015 7
Tabela 5. Saldo migracji w powiecie prudnickim i w gminach w powiatu w latach 2005-2014 8
Tabela 6. Wskaźnik obciążenia demograficznego 12
Tabela 7. Podmioty gospodarcze w powiecie prudnickim, gminach powiatu oraz w województwie opolskim wpisane do rejestru REGON w latach 2010-2015 14
Tabela 8. Struktura wielkościowa podmiotów gospodarczych w powiecie prudnickim w 2015 r. 16
Tabela 9. Liczba osób pracujących na 1000 mieszkańców w powiecie prudnickim w latach 2006-2015 18
Tabela 10. Rejestrowana stopa bezrobocia powiecie prudnickim na tle kraju, województwa i sąsiednich powiatów w regionie w latach 2005-2015 20
Tabela 11. Najważniejsze kategorie bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Prudniku w latach 2010-2016 23
Tabela 12. Stan i prognoza ludności według edukacyjnych grup wieku w powiecie prudnickim 26
Tabela 13. Placówki edukacyjne powiatu prudnickiego wraz z kierunkami kształcenia 27
Tabela 14. Najczęstsze przyczyny zgonów w powiecie prudnickim w latach 2010 – 2014 30
Tabela 15. Liczba porad udzielnych przez placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w powiecie prudnickim, gminach powiatu oraz województwie 32
Tabela 16. Najważniejsza charakterystyka placówek opieki zdrowotnej w powiecie prudnickim w 2015 roku 32
Tabela 17. Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej w powiecie prudnickim i gminach powiatu w latach 2010-2015 34
Tabela 18. Liczba i struktura powodów przyznawania pomocy społecznej w powicie prudnickim w 2015 roku 36
Tabela 19. Dynamika i struktura przestępczości w powiecie prudnickim na tle województwa opolskiego i kraju 39
Tabela 20. Drogi powiatowe i gminne w powiecie prudnickim według typu nawierzchni 42
Tabela 21. Pojazdy samochodowe w powiecie prudnickim w latach 2010-2015 47
Tabela 22. Trasy rowerowe na terenie powiatu prudnickiego 50
Tabela 23. Instytucje kultury, grupy artystyczne i koła (kluby) w powiecie prudnickim w 2015 roku .. 52
Tabela 24. Dochody powiatu prudnickiego w latach 2005 i 2015 na tle powiatów podregionu nyskiego 56
Tabela 25. Dochody powiatu prudnickiego na 1 mieszkańca w latach 2005 i 2015 na tle powiatów podregionu nyskiego 56
Tabela 26. Dochody powiatu prudnickiego z tytułu udziałów z podatków PIT i CIT na 1 mieszkańca w latach 2005 i 2015 na tle powiatów podregionu nyskiego 57

Tabela 27. Udział wydatków majątkowych w globalnych wydatkach ogółem powiatu prudnickiego w latach 2005-2015 na tle powiatów podregionu nyskiego 58
Tabela 28. Struktura dochodów powiatu prudnickiego w 2015 roku w procentach na tle na tle powiatów podregionu nyskiego 60
Tabela 29. Struktura wydatków powiatu prudnickiego w 2015 roku w procentach na tle na tle powiatów podregionu nyskiego 60
Tabela 30. Ocena spójności pomiędzy Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku i Strategią Rozwoju Powiatu Prudnickiego 99
Tabela 31. Ocena spójności pomiędzy Strategią Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 i Strategią Rozwoju Powiatu Prudnickiego 102
Tabela 32. Ocena spójności pomiędzy Strategią Rozwoju Pogranicza Polsko-Czeskiego ze szczególnym uwzględnieniem Powiatu Prudnickiego i Mikroregionu Krnovskiego i Strategią Rozwoju Powiatu Prudnickiego 105

Wykres 1. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w powiecie prudnickim w latach 2005-2015 11
Wykres 2. Prognoza demograficzna dla powiatu prudnickiego do 2050 roku 13
Wykres 3. Nowo zarejestrowane i wykreślone podmioty gospodarcze w powiecie prudnickim w latach 2009-2015 16
Wykres 4. Liczba osób pracujących w powiecie prudnickim w latach 2005-2015 17
Wykres 5. Pracujący według grup sekcji w powiecie prudnickim w 2015 r. 18
Wykres 6. Pracujący według grup sekcji w województwie opolskim w 2015 r 19
Wykres 7. Stopa bezrobocia w powiecie prudnickim na tle kraju u województwa opolskiego w latach 2005-2015 21
Wykres 8. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym 21
Wykres 9. Struktura bezrobotnych w powiecie prudnickim według wieku 22
Wykres 10. Struktura bezrobotnych w powiecie prudnickim według wykształcenia 22
Wykres 11. Osoby długotrwale bezrobotne w latach 2010 - 2016 Wykres 12. Osoby bezrobotne poniżej 25 roku życia w latach 2010 - 2016 24
Wykres 13. Zmiany liczby dzieci według funkcjonalnych grup wieku w powiecie prudnickim w latach 2005-2015 26
Wykres 14. Struktura osób korzystających z pomocy społecznej w powiecie prudnickim według funkcjonalnych grup wieku w latach 2010-2015 35
Wykres 15. Przestępstwa stwierdzone przez Policję w powiecie prudnickim w latach 2012-2015 40
Wykres 16. Liczba samochodów osobowych na 1000 mieszkańców powiatu prudnickiego w latach 2009-2015 48
Wykres 17. Zwiedzający muzea na terenie powiatu prudnickiego w latach 2009-2015 52
Wykres 18. Udział wydatków majątkowych w globalnych wydatkach ogółem powiatu prudnickiego w latach 2005-2015 59

ZAŁĄCZNIK NR 1. WYKAZ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH STRATEGII ROZWOJU POWIATU PRUDNICKIEGO INWESTYCJI DRÓG I OBIEKTÓW MOSTOWYCH

Drogi:

1. DP 1206 O relacji Biała – Sowin (odcinek Biała – Pogórze – gr. powiatu)
2. DP 1209 O relacji Mochów – Racławice Śląskie,
3. DP 1210 O Głogówek – Żużela,
4. DP 1250 O relacji Trzebina – Skrzypiec,
5. DP 1251 O relacji Rostkowice – Krobusz (do Żabnika),
6. DP 1254 O relacji Kazimierz – Głogówek – Błażejowice Dolne,
7. DP 1257 O relacji Trzebina – Dębowiec,
8. DP 1265 O relacji Kazimierz – Wróblin,
9. DP 1273 O relacji Gostomia – Nowa Wieś Prudnicka,
10. DP 1275 O relacji Dobroszewice – Olszynka,
11. DP 1279 O relacji DK 40 – Olszynka – Słoków,
12. DP 1281 O relacji Żabnik – Nowa Wieś Prudnicka,
13. DP 1612 O relacji Niemysłowice – Szybowice,
14. DP 1613 O relacji Prudnik – Czyżowice – Śmicz,
15. DP 1614 O relacji Prudnik – Prężynka – Biała,
16. DP 1617 O relacji Łąka Prudnicka – Moszczanka – Starowice,

Obiekty Mostowe:

1. Obiekt mostowy o JNI 01011338 w ciągu DP 1526 O ul. Nyska w Białej,
2. Obiekt mostowy o JNI 01011360 w ciągu DP 1526 O w m. Kolonia Otocka,
3. Obiekt mostowy o JNI 01011347 w ciągu DP 1250 O w m. Trzebina,
4. Obiekt mostowy o JNI 01011359 w ciągu DP 1278 O w m. Kierpień.